Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában Ámen.

1944 március 5, vasárnap

Ára: 40 fillér

DEBRECZENI UJSÁG
HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGŐ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

16 OLDAL | KER. POLITIKAI NAPILAP | XLVIII ÉVFOLYAM 53. SZÁM

A magyar ipar fejlődése

A magyar iparnak gazdasági életünkben betöltött hivatásáról és jövő kilátásairól tartott igen érdekes előadást a közigazgatási továbbképző tanfolyam megnyitóján Bornemisza Géza iparügyi miniszter és előadásának egyes részei oly érdekes megállapításokat tartalmaznak, amelyek méltán megérdemlik az egész magyar közvélemény figyelmét.

A legújabb időkig a magyar társadalom jelentős része viszonylag keveset tudott iparunk fejlődéséről. A magyar köztudatban benne élt az a felfogás, hogy agrár államvagyunk, amint hogy Magyarország tényleg a mezőgazdasági jellegű országok közé tartozik, de keveset tudtunk arról, hogy különösen a trianoni országcsonkítás óta, amióta tehát megszűnt közjogi és vámjogi közösségünk az ipari jellegű Ausztriával: mily mérhetetlen sokat fejlődött a megcsonkított ország ipara. Ebben a korszakban alig másfél évtized alatt iparosodásunk terén olyan eredmények mutatkoztak, amelyek több vonatkozásban felülmulták a várakozásokat. A mostani világháború törése óta pedig a magyar ipar, amelynek túlnyomó részét a rendkívüli viszonyok a külföldi nyersanyagforrásoktól elvágták, minden külföldi segítség nélkül látta el a magyar honvédség felszerelését és az időközben megnagyobbodott ország polgári szükségleteinek ellátását is. Ez természetesen csak úgy volt lehetséges, hogy iparunk termelési teljesítőképességét a legvégsőkig felfokoztuk.

Nagyon jellemző, hogy 1920 és 1930 között, amikor az országcsonkítás és a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében már erősen jelentkezett nálunk a munkanélküliség, a csonkaország 700.000 főnyi emberszaporulatából a mezőgazdaság csak 45.000, a gyár- és kézműipar ezzel szemben 370.000 főt vett fel.

A tapasztalatok általánosságban az egész világon azt mutatják, hogy valamely nép gazdasági haladása és szociális jóléte csak két eszközzel biztosítható: egyrészt a mezőgazdasági termelés belterjesebbé tételével, másrészt a mutatkozó népfeleslegnek a mezőgazdaságból az ipari foglalkozási ágakba való átvezetésével. Kétségtelen, hogy ezen a két területen hazánkban is még rengeteg a tenniváló és a megoldandó feladat és egészen bizonyos az is, hogy mai népsűrűségünk mellett Magyarországnak feltétlenül szüksége van az iparra, mégpedig nemcsak a lakosság szükségleteinek ellátása szempontjából, de annak a népfeleslegnek munkához és kereshez való juttatása érdekében is, amelyet a magyar mezőgazdaság a mai termelési színvonal mellett eltartani, illetve keresethez juttatni nem képes.

Az iparügyi miniszter előadásában rámutatott a magyar ipar fejlődésének egyik kedvezőtlen tünetére, amely a település kérdésével függ össze. Kedvezőtlen jelenségnek kell tekintenünk ugyanis, hogy iparunk jelentős része Budapesten és közvetlen környékén zsúfolódott össze, nagyon is időszerűvé vált tehát az ipari decentralizáció, azaz iparunk egy részének az ország különböző vidékeire való kitelepítése, amit a vidéki ipartelepek fejlesztésével és az új ipartelepek létesítésével lehet elérni. Ez az új iparfejlesztési politika kétségtelenül kedvező kihatással lesz a magyar vidék szociális és gazdasági viszonyaira is.

Minden okunk megvan arra, hogy büszkén és elégtétellel tekintsünk a magyar iparra, amely eddigi teljesítményeivel, a termelt áruk mennyiségével és minőségi színvonalával egyaránt bizonyságot tett arról, hogy a magyar szorgalom, tudás, ötletesség és tehetség ipari téren is méltán sorakozik a világ legműveltebb nemzeteinek ipari teljesítményei mellé s egyben az ország legfontosabb és immár nélkülözhetetlen gazdasági tényezői közé tartozik.

Finnország nem fogadhat el megalázó fegyverszüneti feltételeket

Ujabb terrortámadás Róma ellen -- Pozsonyból kiköltöztetik a gyermekeket, a nőket és az aggokat -- A Szovjet nagy támadással fenyegeti Finnországot, ha nem fogadja el a fegyverszüneti feltételeket -- Londonban állitólag felülvizsgálják a feltétlen megadás elvét -- Amerika megszakitotta a kapcsolatot Argentinával

HELSINKIBEN NYOMOTT A HANGULAT azóta, írja a Basler Nachrichten stockholmi levelezője, **amióta az orosz feltételek értelmét megvilágították. A lakosság egyrésze iparkodik elhagyni a fővárost. A kormány bizalmas tanácskozásokat folytat abból a célból, hogy a tárgyalásokat módosított vagy legalábbis határozottabban kifejtett feltételek alapulvételével folytassák. Az Uusi Suomi stockholmi levelezőjének jelentése szerint Stockholmban jelenleg az ismert politikusokon kívül, akiknek jelenléte annyi port vert fel, többszáz finn személyiség is tartózkodik, közülük van Fagerholm volt népjóléti miniszter, Suviranta egyetemi tanár, az Északi Államok Egyesületének elnöke, egy erdészeti küldöttség, sala táborok, volt nemzetvéd miniszterrel az élén, továbbá több művész, gazdasági vezető személyiség, valamint a Stockholmban üléző építész nagygyülésre kiküldött finn küldöttség.**

A FINN HATÁRKÉRDÉSSEL kapcsolatosan az egyik svéd lap azt írja, hogy az 1940. évi határkövetelés, csak fegyverszüneti feltétel. A határ végleges megállapításánál a szovjet nem helyez majd súlyt az 1940-es határok pontos helyreállítására. A lap céloz arra, hogy a szovjet nem fog igényt támasztani sem Viipurira, sem a Szaima csatornára.

A SVENSKA MORGENBLADET tudósítójának jelentése szerint a küszöbönálló angol-amerikai értekezleten valószinüen felülvizsgálják a feltétlen megadás elvét is. Az amerikai kormány több tagjának az a véleménye, hogy a németeknek lisztább és világosabb fegyverszüneti feltételeket kell előterjeszteni, mint aminőket a feltétlen megadás jelent. Az érekezlet tárgyalni fogja a stratégiai határok kérdését mind Finnországgal, mind Lengyelországgal kapcsolatosan.

MOSZKVAI JELENTÉS szerint nincs kétség az iránt, hogy a moszkvai főparancsnokság támadást készit elő Finnország ellen. A felvonulás és hadianyagszállítása egy ideje már tart és úgy látszik, hogy ha Finnország a legközelebbi napokban nem fogadja el a fegyverszüneti feltételeket, a nagy támadás rövidesen megindul.

A DÉLFRANCIAORSZÁGI HADI ÖVEZETBEN a békés lakosság nyugalmának biztosítása érdekében március 4-ével új közigazgatási intézkedéseket léptettek érvénybe. E szerint halállal bűnhődik az, aki az ellenséges repülőgépek valamely tagját rejtegeti, vagy a német hatóságok elől való menekküléshez segíti elő, továbbá, aki az ellenséges repülőgépek találat alkatrészeiről, — vagy az ellenségtől ledobott hadianyagról a német hatóságoknak azonnal nem tesz jelentést.

OLASZ RÉSZRŐL AZT JELENTIK, hogy a Róma ellen pénteken délelőtt 11 órakor végrehajtott légitámadáson erős angolszász bombázó kötelékek vettek részt. A bombák főként az Ostienza negyedben estek le s a többek között a Szent Pál bazolika ablakai is betörtek. Eddig ebben a negyedben 40 halottat és 200 sebesültet ástak ki a romok alól. Attól tartanak azonban, hogy az áldozatok száma még emelkedni fog. Több bomba a Vatikánváros közvetlen közelében hullott le. A római rádió jelentése szerint a pápa legmélyebb sajnálkozását fejezte ki az örök város ellen intézett ujabb légitámadás felett.

HIVATALOS SZLOVÁK HELYEN az összes pozsonyi lapok, valamint falragaszok utján felkérik Pozsony város lakosságát, hogy önként költözködjék át más városokba és helységekbe, különösen azok, akik foglalkozásuknál fogva ninesenek okvetlenül Pozsony városához kötve. A felhivás minden 14 éven aluli gyermekre, az összes nőkre és a 65 éven felüli férfiakra vonatkozik. A kiköltözködést az állandóan fokozódó légi háborúra való tekintettel tanácsolják. A költözködőknek a kormány különböző kedvezményeket nyujt.

JAPÁNBAN A HÉT VÉGÉN érvénybe lépő, döntő jelentőségű határozatoknak és rendeleteknek mesz szemenő hatásuk van. **A híres japán Kabuki színház, amely több évszázad óta szolgálja az ősi japán dráma ápolását, szombaton bezárja kapuit. A császári színház és sok más szórakozóhely ugyanecsak bezárja kapuit. Bezárják a híres vendéglők ezreit. Míg magában Tokióban több mint 800 vendéglő zárul be, addig a kormány másrészt sulyt lyez arra, hogy a dolgozó lakosság számára, éppen a háborús idők alatt, egyszerű és olcsó étkezést biztosítson a fennmaradó korcsmákban és étteremekben.**

Összeomlottak a bolsevisták ismételt támadásai

Berlin, március 4. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnokság közli:

A kercsi szorosban harci és csatarepülőgépeink elsüllyesztettek két megrakott ellenséges kompot, egyet pedig súlyosan megrongáltak. A szovjet partraszállási hídfő és kirakodás ellen intézett támadásaink nagy tüzeket okoztak. **Krivoj Rog térségében meghiusítottunk sok erős támadást.** A várostól délre, egy betörési helyen még folynak a harcok. Csatarepülőgépkötelékeink ismét eredményesen támadtak szovjet csapatösszevonásokat Sepetovka térségében. Ugyanezen a vidéken, valamint Rogacsevtől északra **összeomlottak a bolsevisták ismételt támadásai.** Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Vitebsktől délkeletre csapataink megtartották állásaikat a páncélos és csatarepülőgép támogatással ismételten támadó szovjet erőkkel szemben. **Néhány betörést megtisztítottak és szétlőttek 14 ellenséges páncélost.** Neveltői északnyugatra és Pszkovtól délkeletre alábbhagyott az ellenséges támadások lendülete. Ezzel szemben tovább folytatta a szovjet makacs áttörési kísérletét a Narva folyónál. **Több betörést ellentámadásokkal megtisztítottunk, vagy szűkebb térre szorítottunk.**

Szovjet torpedóvető repülőgépek egy gyengébb köteléke eredmény nélkül támadott egy német hajókíséretet az északnorvégiai partok mentén. A hajókíséretet védelmező vadászrepülőgépek lelőttek 3, a hajó légvédelmi ütegei pedig 2 ellenséges gépet.

Terrortámadás Róma ellen

A nettunói partraszállási hídfőnél, Apriliától délnyugatra és Cisternától délnyugatra **roham-csapataink elfoglaltak néhány magaslatot.** Az ujonnan elfoglalt vonalak ellen indított ellenséges ellentámadásokat heves harcokban visszavertük. A délolaszországi arcvonalról csak kölcsönös felderítő- és rohamcsapattevékenységet jelentenek. **Északamerikai terror repülők erős kötelékei pénteken megtámadták Róma városának területét.** Katonai károk nincsenek, a polgári lakosságnak veszteségei voltak. **E támadások során vadászrepülők és a légvédelmi ütegek lelőttek 11 ellenséges gépet.**

Északamerikai bombázó kötelékek pénteken a déli órákban erős vadászvédelemmel, sürü felhős időben behatoltak Észak-Németország partvidéke fölé. A nagy területen elszórva ledobott bombák károkat okoztak néhány helység lakónegyedeiben és falvakban. A légi haderő és haditengerészet légvédelmi erői megsemmisítettek 21 ellenséges gépet. (MTI)

Zürich, március 4. (MTI) Chiassóból jelentik: Pénteken este újból bombázták London környékét. A város ezzel pénteken két légitámadást élt át. A halottak száma mintegy 300. A sebesültek ezernél több. A legtöbb áldozat olyan óvóhelyen volt, amely tele volt emberekkel és amelyet telitalálat ért. A Szent Pál bazilika ablaküvegei a légnyomás folytán darabokra törtek. Még szerencse, hogy az értékes üvegfestményeket már jóval előbb biztonságba helyezték.

Jó eredménnyel járt a London elleni támadás

Berlin, március 4. (Német TI) A március 2-ra virradó éjszakán London bombázásáról visszatért német repülőgépek személyzete és a német felderítők kijelentették, hogy a brit főváros ellen végrehajtott legutóbbi német támadás nagyon jó eredménnyel járt. Valamennyi bomba célba talált, a célpontokat a jó látási viszonyok miatt pontosan ki lehetett szemelni. Már a támadás vége felé négy helyen is tüzek keletkeztek. Sok kisebb és közepes tűzfészek is hatalmas tüzekké fejlődtek. (MTI)

üéó

Laval beszéde

Zürich, március 4. (MTI) Párisi jelentés szerint Laval francia kormányelnök a francia iparkamarák elnökei előtt tett nyilatkozatában a többek között azt mondotta, hogy senki sem tudja, megtörténik-e a partraszállási kísérlet, a német hadsereget azonban nem fogja meg-verni. A németek igen jelentékeny tartalékerők felett rendelkeznek. Figyelmezteti a franciákat ne kövessenek el elővigyázatlanságot, mert az intézkedések kemények és a visszaütések kegyetlenek lesznek. A német hadsereg nem tűr meg semmiféle rendzavarást.

A bolgár felszabadulás évfordulója

Szófia, március 4. Március 3-án, a bolgár felszabadulás évfordulóján országszerte nagy ünnepségeket tartottak. Szófiában Cirill kormányzóherceg, Simeon cár nevében hadnaggyá avatta a bolgár katonai akadémia 66 növendékét. A kormányzó herceg ez alkalommal rövidebb katonás beszédet mondott. A Tirnovoban rendezett ünnepségen Michov régens szólalt fel és az ország lakosságát a cár trónja körüli tömörülésre és összefogásra hívta fel. (MTI)

Amerika megszakította a kapcsolatot Argentinával

Amszterdam, március 4. (Német TI) Mint a brit hírszolgálati iroda Washingtonból jelenti, az Egyesült Államok Argentinával megszakította a kapcsolatot. Stettinius helyettes amerikai külügyminiszter kijelentette a sajtóértekezleten, hogy az Egyesült Államok buenosayresi nagykövetét utasították szakítsa meg a hivatalos diplomáciai kapcsolatokat a Farell-kormánnyal. (MTI)

Paasikiv nem utazott el Stockholmban

Helsinki, március 4. (MTI) Finnország az elmult hét eseményei után ismét visszanyerte nyugalmát. A béke ügyében a finn közvéleményt két dolog jellemzi szembetűnően: növekvő bizalom a kormány elhatározása iránt és egyre nagyobb reménykedés abban, hogy a közölt fegyverszüneti feltételek nem véglegesek, illetve, hogy Finnország engedményekhez juthat, amelyek lehetővé teszik szabadságának és függetlenségének megőrzését. Az a felfogás, hogy a közölt fegyverszüneti feltételek meddővé tesznek minden további tárgyalást, az elmult napokban sokat vesztett népszerűségéből. Finn politikai körökben figyelemreméltónak tartják, hogy a finn sajtó immár két nap óta egymásután következetesen ugyanarra utal, nevezetesen arra, hogy a kormány bizonyosan jobban van értesülve a jelenlegi helyzetről, mint a nagyvilág. A külföldi sajtó az elmult napokban több hírt közölt finn személyek stockholmi tartózkodásáról.

A svéd sajtónak ama értesülése után, hogy Paasikivi államtanácsos szombat reggel Helsinkibe utazott volna, az Ildag Sanomat szerkesztősége a repülőgép indulása után távbeszélőn felhívta Paasikivi lakását, maga Paasikivi jelentkezett és megcáfolta az elutazásáról terjesztett hírt Stockholmba érkezéséről. Suvoranta egyetemi tanárt is belevonták a híreszteléskebe. Illetékes finn helyen hangoztatják, hogy valóban félhivatalosnak mondható megbízással utazott Stockholmba, de ez semmiféle kapcsolatban nem áll az úgynevezett békekérdéssel. — Utaltak arra, hogy Suvoanta egyetemi tanár egyúttal magasállású tisztviselő is, tehát ama finn közhivatalnokok közé tartozik, akiknek gyakran akad dolguk a svéd fővárosban.

SPANYOLORSZÁG KITART KOMMUNISTA-ELLENES POLITIKÁJA MELLETT

Madrid, március 4. (Német TI) Szombaton nagyszabású gyűlés volt Valladolidban, a falangemozgalom városában. A gyűlésen a kormányzat és a véderő képviselőin kívül megjelent Arrese falange miniszter is és az egész tartományból egybesereglett falange alakulatok előtt nagyszabású politikai beszédet mondott. Arrese világosan kiemelte Spanyolország kommunistaellenes és falangista politikáját és kijelentette, hogy az egységes nép, a Caudilloval az élén, külső nyomásával sohasem lesz rávehető arra, hogy önként olyan útra lépjen, amely csak káoshoz vezetne. (MTI)

A Munkásfőiskola e heti előadásának rendje

Március 6-án, hétfőn:

1. Nemzeti művelődésünk múltja. Előadó: dr. Simon László áll. gyak. gimn. tanár. Az I. csoportban 6—7 óráig a II,. csoportban fél 8— fél 9 óráig.

2. Debrecen szerepe a magyar irodalomban. Előadó: Pőterffy László ref. leánygimn. igazgató. Az I. csoportban 7—8 óráig, a II. csoportban 6—7 óráig.

3. Helyesírás. A nagybetű szerepe. Összeírás, elválasztás. Előadó: Szűcs János ref. gyak. isk. tanár. Az I. csoportban 8— fél 9 óráig, a II. csoportban 7— fél 8 óráig.

Március 9-én, csütörtökön:

1. Népünk egészségvédelme. Előadó dr. Jeney Endre egyetemi ny. r. tanár, Az I. csoportban 7—8 óráig, a II. csoportban 6—7 óráig.

2. Magyar klasszikusok. Előadó; dr. Ember Ernő áll. gyak. gimn. tanár. Az I. csoportban 6—7 óráig, a II. csoportban fél 8— fél 9 óráig.

3. Helyesírás. Kiejtés, szóelemzés. Előadó; Szűcs János ref. gyak. isk. tanár. Az I. csoportban 8— fél 9 óráig, a II. csoportban 7— fél 8 óráig.

Mi az igazság a cementkiutalás körül?

A sajtó közlése szerint a kőművesmesterek szakosztálya legutóbbi ülésén sérelmezte, hogy a kamara az ipartestület útján az iparosok részére ezév februárjában kiutalt 165 mm. cementből 63 métermázsa cementet vállalatok részére osztott el.

Ebből a közleményből az kell megállapítanunk, hogy a kőművesmesterek szakosztálya nem volt helyesen tájékoztatva, mert a közleményben megemlített 63 m. cementet a kamara még az elmult év nyarán utalta ki Debrecen sz. kir. város, a Dohánygyár, a Rex gyár és az Apafi malom (hadiüzemek) részére.

Ez a kiutalás az Anyaghivatal rendelkezésére történt és fedezetül az a cementmennyiség szolgált, amelyet az ipartestületnek az iparosok részére érkező cementből kisebb honvédelmi és középítkezés céljára tartalékolni kellett. A kamara azonban ezekre a kisebb honvédelmi és középítkezési célokra ilyen módon kiutalt cementet is a következő kiutalások alkalmával mindig pótoltatta.

Az ipartestület útján az iparosok részére most februárban kiutalt 156 mm cementből a kamara egy kilogram cementet sem utalt ki semmiféle vállalat vagy üzem részére.

Kereskedelmi és iparkamara.

Az Ipartestületek Országos Központjának átszervezése

Tizenkét évvel ezelőtt lépett életbe az 1932. évi VIII. t.-c., amely az ipartestületekről és az Ipartestületek Országos Központjáról rendelkezett. Az elmult években bekövetkezett országgyarapodás és a rendkivüli háborús viszonyok miatt ez a törvény sok tekintetben módosításra szorult. Mint értesülünk, az iparügyi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy rendelettel módosítsa és kiegészítse az említett törvényt. Ennek során az IPOK jelentős átszervezésére kerülne sor.

Mindenekelőtt közvetlen kapcsolatot kivánnak biztositani az IPOK és az egész ország kézművesiparossága között. E cél érdekében a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területeken működő minden ipartársulat tagja lesz az IPOK-nak.

Az IPOK megnagyobbodott szervezetének megfelelően közgyűlésének — az eddigi 120 helyett — 419 tagja lesz.

De növelik az IPOK választmányi tagjainak a számát is; ez az elnöki tanács 10 tagjából és ezenfelül 42 tagból fog állani. Az elnöki tanács az IPOK új szerve lesz. Ez egy nagyobb létszámú és könnyen összehívható intézőszerv lesz, tekintettel arra, hogy közgyűlést évenként általában csak egyszer, választmányi ülést pedig negyed évenként tartanak.

Az átszervezett IPOK tehát az egész ország kézművesiparosságának képviseleti szerve lesz, amely — ha az alaptörvény itt vázolt módosítása és kiegészítése életbelép — az eddiginél szélesebb körben és az eddiginél hatásosabban fejtheti ki közérdekű tevékenységét. Az IPOK továbbra is az iparügyi miniszter felügyelete alatt fog működni és ennek biztosítéka, hogy nemcsak közgyűlésének és választmányának, hanem az újonnan felállitandó elnöki tanácsának is minden határozatát az iparügyi miniszternek köteles felterjeszteni.

A MÁV. alkalmazottak debreceni „Balázs Károly" Zeneegyesületének XX'. közgyülése

A napokban tartotta az állomáson levő próbatermében a Zeneegyesület alapszabályszerű tisztújító évi közgyűlését, melyen az egyesület díszelnökének, bizáki Puky Péter üzletigazgató képviseletében megjelent dr. Réthelyi Rudolf főtanácsos, osztályfőnök, Wolfnau József D. H. V. üzletigazgató, dr. Gyöngyössy Róbert tanácsos, Abonyi Gyula felügyelő, állomásfőnök.

A Zenekari bizottság városi tagjait Jakucs István ny. kollégiumi igazgató és dr. Szeremley Béla ny. gimn. tanár, a filharmónikus zenekar régi, lelkes tagjai képviselték.

Dr. Major Sándor ny. főtanácsos elnöki megnyitó beszédében részletesen ismertette azokat az okokat, melyek lehetetlenné tették a zenekar multévi működését. Ezek közül is kiemelte azt a nagy gátló körülményt, hogy a zenekar vonós tagjai katonai bevonulás, átihelyezés és egyéb okokból közel 80 százalékban elhagyták városunkat és megfelelő pótlásuk nem volt lehetséges.

Dr. Leténvi Árpád fogalmazó a titkári, Tornay Alajos felügyelő pénztári és Ditrói János felügyelő számvizsgálói jelentéséből megtudjuk, hogy az Egyesületnek ezidőszerint 7 alapító, 130 rendes és 2650 pártoló tagja van. Az Egyesület vagyona hangszerekben, zeneművekben, — szakkönyvekben 27.600.— pengő.

Mindezeket a jelentéseket a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette s ezután Wolfnau József üzletigazgató, korelnök meleg szavakkal mondott köszönetet a lelépő vezetőségnek.

Ezután a közgyűlés egyhangú közfelkiáltással — ezúttal hetedízben — választotta meg kevés szükségszerű eltéréssel ugyanazt a tisztikart.

Elnök: dr. Major Sándor ny. főtanácsos.

Alelnökök: Abonyi Gyula felügyelő, állomásfőnök, dr. Gorondi Sándor titkár.

Titkár: dr. Kocsár Károly tiszt.

Jegyző: dr. Letényi Árpád fogalmazó.

Pénztáros: Tornai Alajos felügyelő.

Gondnok: Kozma Béla ir. s. tiszt.

Ellenőr: Sallay József főintéző.

Szertárosok: Szentessy Gusztáv műsz. s. tiszt és Romhányi Miklós főtávirász.

Számvizsgáló-bizottság tagjai: Ditrói János felügyelő, Holozsnyai László főintéző és Münnich Mihály főintéző.

A közgyűlés 30 rendes és 6 pótválasztmányi tagot választott.

Dr. Major Sándor elnöki székfoglaló beszédében bejelentette, hogy bár nagy erőfeszítéssel, de sikerült a zenekar létszámát a régi nívóra, 55—60 tagra kiegészíteni s az így újonnan megalakított zenekar szerepelni fog már a március 15-i hazafias ünnepségeken is és hosszabb kényszerű hallgatás után május második felében tartja első hangversenyét.

A közgyűlés az elnök bejelentését nagy tetszéssel és helyeslésével fogadta.

A szövetségesek olasz hadihajót adnak át a Szovjetnek

Lisszabon, március 4. Mint a brit hírszolgálati iroda nápolyi tudósítója jelenti, Badoglio tábornagy sürgős felvilágositást kért Roosevelt kijelentésére vonatkozóan, amely szerint a szövetségesek néhány olasz hadihajót adnak át az oroszoknak

Csokonai Színház

Tel.: 25-45. Igazgató: B. Unger István. - Előadások d. u. fél 4, este fél 8 órakor

Vasárnap délután és este

Az első

Az idény legnagyobb sikere!

Hétfőn délután fél 4-kor

Csipkerózsika

Nagy gyermekelőadás!

A Csokonai Színház Irodalmi

Kamara Színháza

a Déri Muzeumban

Előadások minden hétfőn és kedden este fél 7 órakor

Hétfőn és kedden

Joyselle

Maeterlinck költői színjátéka.

Apolló filmszínház

Már csak pár napig!

A LÁTSZAT CSAL?

Legközelebbi műsorunk!

Págor Antal, Muráti Lili, Vaszary Piroska, Bilicsi Tivadar a vezető szerepekben

1 nap a világ

Meteor mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5 és 7 órakor. Hétfőn 5 és 7 órakor utoljára!

Szeptember végén

Legromantikusabb magyar film. Szörényi Éva, Makláry Zoltán, Delly, Mihályffy főszereplésével. Szerdától: TOKAJI AS magyar vígjáték!

Hungária filmszínház

Vasárnap és hétfőn!

Valamit visz a víz

Főszereplők: Karády Katalin és Jávor Pál

Előadások: Vasárnap 3, 5 és 7 órakor Hétfőn 5 és 7 órakor

Vigszínház

Ma 3, 5 és 7 órakor, holnap utoljára 5 és 7 órakor a hangulatos vidám magyar film:

Gyurkovics fiuk

Főisz.: Turay, Simor, Szilassy, Rajnay, Somlay, Vizváry.

Dr. Pap Károly és Nagybákay Antal értékes előadása a Tisza István Tudományos Társaság ülésén

A Tisza István Tudományos Társaság irodalmi osztálya szombat este a Déri Múzeum előadótermében felolvasó ülést tartott népes és előkelő közönség előtt. Dr. Szádeczky-Kardoss Tibor egyetemi ny. r. tanár nyitotta meg a felolvasó ülést, melynek két előadója: dr. Pap Károly ny. egyetemi tanár és Nagybákay Antal országgyűlési képviselő volt.

Dr. Pap Károly Debrecen nagy költőjéről, Oláh Gáborról tartott élvezetes és nagyvonalú előadást. A kitűnő előadó eleven portrét rajzolt a hallgatóság elé Oláh Gáborról, ismertetve küzdelmes életútját és ideáljait. Az előadás annál nagyobb érdeklődésre tarthatott számot, mert az előadó Oláh Gábor legszűkebb baráti köréhez tartozott és olyan közelről ismerte a költőt, mint kevesen mások.

Az előadó ismertette, hogy Oláh Gáborra nagy hatással volt párizsi útja, ahol Adyval találkozott és ekkor a klasszikus hagyományokat mellőzve, a nyugatosok táborához csatlakozott. Nemsokára lelki meghasonlás érte Oláh Gábort, akit minden nagysága ellenére sem akart bevenni a budapesti irodalom. Iróí termékenységéről és ideáljairól szólva megállapította az előadó, hogy Oláh Gábornak két nagy álma volt: a szerelem és a halhatatlanság; politikai világnézetének alapja pedig a Habsburg-ellenesség volt.

Mint költő és tudós híven gyarapította a magyar irodalmat. Oláh Gábor az új magyar költészet legkiemelkedőbb alakja, akinek értékeire egyre inkább rádöbbenünk.

Megemlékezett az országos nevű előadó ezután arról, hogy a Csokonai Kör két évvel ezelőtt ünnepelte meg Oláh Gábor írói jubileumát, a költő ekkor azonban már halálos beteg volt s az ezüstkoszorút is klinikai betegszobájában adhatták át neki barátai. Hangoztatta az előadó, hogy az utódoknk kötelessége Oláh Gábor műveit terjeszteni, írói jelentőségére ráébreszteni a magyar közönséget. Befejezésül a másik nagy magyar író, Móricz Zsigmond szavaival jellemezte Oláh Gábort: „Oláh Gáborral csak akkor fog együttsírni a magyar, ha megtanulja olvasni... Ha Oláh Gábor debreceni magányában el is vettette magától a jelent, sokszorosan igényjogosult a magyar jövőre."

Pap Károly dr. nagysikerű előadásáért dr. Szádeczky-Kardoss Tibor mondott köszönetet, felhasználva egyúttal az alkalmat arra, hogy a Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya nevében is szeretettel köszöntse Pap Károlyt magas kitüntetése alkalmából.

Ezután Nagybákay Antal országgyűlési képviselő tartotta meg rendkívül érdekes előadását a „Debreceni sósok" címen.

Nagybákay Antal remek tanulmányában az egykor nagy hírnévre szert tett debreceni sókereskedőknek, az úgynevezett „sósok"-nak négyszázéves történetét adta elő igen színes megvilágításban.

Debrecen már a XV-ik század legelején nagyforgalmú sókamarás hely.

1413-ban az akkori gazdag debreceni fősókamarástól maga Zsigmond király vesz fel kölcsönt.

Az első okmány, ami a debreceni sósokról intézkedik, 1461-ből maradt fenn, amit Mátyás király adott ki, aki több parancsolatjában is meghagyta, hogy Debrecen város polgárait a só szabad vásárlásában és árulhatásában megakadályozni senki ne merészelje.

A XV-ik században tehát már okiratok szerint is megindult a debreceniek nagyforgalmú sókereskedelme, amely a következő századi török hódoltság alatt sem szűnt meg, hanem még tovább fejlődött és mikor 1542-ben Szeged is a török uralma alá került, a hazai hősónak egyenesen Debrecen lett a fő tárháza. A debreceni sókereskedelem a török uralom alatt tényleg hatalmas arányokat öltött. A debreceni fürge sósszekerek nemcsak a tiszai részeken és Felső-Magyarországon, hanem az egész Magyarország nyugati részén is elözönlik a városokat és vásárokat. Komáromban, Győrött, Nagyszombatban, Pozsonyban minden vásáron ott látjuk őket. Sőt ismerték őket külföldön is. S míg ez a nagyarányú kereskedés egyrészt a debrecenieknek jelentékeny hasznot hajtott, amit az osztrákok vám- és harmincadmentesen hoztak le a Dunán, Magyarország legnagyobb részéből kiszorították.

Az első királyi sóraktár a mai Vár-utca környékén a régi földesúri kastélyban volt elhelyezve, ami azonban mikor a Schwendi császári generális dúló hadai 1565-ben a várost kifosztották, teljesen leégett. Állandó, szilárdabb helyiséget a sóház azután csak 1755-ben kapott megint, amelynek épületei még ma is meg vannak, mint a m. kir. dohánygyár egyes átalakított részei.

A debreceni sókereskedők mind születetett magyarok voltak, akik között nagyon sok a magyar nemes is. A négy évszázad alatt csak egy sósnak volt idegenhangzású neve. A dúsgazdag, főleg sóval kereskedő Bátori Szabó András nemesszívű hagyatékából épült fel nagyrészt a debreceni Kistemplom.

A sósok a són kívül még faáruval is foglalkoztak. A sóbányák körül ugyanis mindenütt nagy fakitermelés és faárukészítés fejlődött ki, s az életrevaló debreceni polgárok egyúttal azt is lehozták az Alföldre, s azzal is élénk kereskedést űztek.

Debrecennek a só nagybani kereskedelme a XVIII-ik század első felében indult lassú hanyatlásnak, de a sóforgalom még 1727-ben is olyan tekintélyes volt, hogy a kormányzat éppen ezért akarta akkor Debrecent a Tiszából jövő hajózható csatornával összeköini. Sajnos, ez a nagyszerű terv pénz hiánya miatt nem valósulhatott meg.

A sós rendek 1714-ben mint Nemes Sós Társaság céhbe tömörültek s ezután így élték életüket a szigorú céhszabályok között, egészen 1794-ig, amikor is az Udvarikamara a Társaságot eltörölte, azért, mivel II. József már 1787-ben minden sz. kir. városban minden polgárnak megengedte a só szabadon árulását, s a Társaság létjogosultsága így tulajdonképpen már akkor megszűnt.

A debreceni sósok nemcsak hírnevet és dicsőséget szereztek Debrecen kereskedelmének, hanem az osztrák főtisztó kiszorítása által nemzetgazdasági szempontból is olyan kiváló jelentőségre tettek szert hazánkban, ami minden elismerést megérdemel.

Nagybákay Antal nagy tetszéssel fogadott előadásáért Szádeczky-Kardoss Tibor dr. mondott köszönetet. Hangoztatta, hogy Nagybákay Antal közéleti tevékenysége mellett igazi szívügyének, gazdaságtörténeti kutatásainak is tud idő szentelni, s elismeréssel emlékezett meg legújabb nagysikerű munkájáról.

A felolvasó ülést ezután Szádeczky-Kardoss Tibor rekesztette be.

A HALÁSZATI TILALOM MEGHOSSZABBITÁSA

A földmívelésügyi minisztérium rendelettel a nyilt vizeken, az általános halászati tilalom idejét a halállomány védelme érdekében a tavalyihoz hasonlóan május 31. napjában állapitotta meg.

vitéz Kolosvári Borcsa Mihály mondott ünnepi beszédet a Magyar-Bolgár esten

A bolgár szabadságünnep alkalmából a Magyar-Bolgár Társaság kulturális szakosztálya és a magyarországi Turán Szövetség pénteken magyar-bolgár ünnepi estet rendezett. Az ünnepségen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg.

A budapesti Egyetemi Énekkarok elénekelték a magyar és bolgár Himnuszt, mely után **Kádár** Lajos, a Magyarországi Turán Szövetség helyettes elnöke megnyitotta az ünnepi estet és javaslatára az ünnepi ülés üdvözlő táviratot intézett Arnee Wuorimaa finn követhez, a turáni faj harmadik európai nemzetének budapesti képviselőjéhez.

Ezután nagy figyelem közben **vitéz Kolosváry-Borcsa** Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke ünnepi beszédében rámutatott arra, nem mai keletű, nem pillanatnyi érdekazonosságban gyökeredzik az a mélységes rokonszenv, megértés és nagyrabecsülés, amely a magyar és bolgár nemzetet egybefűzi. Az ünnep lényege: törhetetlen ragaszkodásunk szabad életünkhöz, nyelvünkhöz, hagyományainkhoz, területhez, amely szabad nemzeti létünk kerete, a hazához, amelyért annyi vért és szenvedést áldoztunk.

— Sem mi, sem Bulgária nem követelünk soha többet, se mást csak az igazságot.

— Jogosan megillet bennünket a szabad élet azon a földön, amelyet évezredes áldozatok jutalmaként nekünk ítélt a történelem. Ezekben a válságos napokban még fanatikusabb elszántsággal és törhetetlen akarattal nézünk a jövő felé. Szabadságunkért készen állunk — mint multunkban annyiszor — felvonulni fegyveresen határainkra, bárki legyen a támadó. A bolgár nép a párisi békediktátumok után sem mondott le jogos igényeiről és szabadságáról. Együtt gyászoltunk, együtt ünnepeltünk bolgár testvéreinkkel. A mai bolgár ünnep éppen ezért magyar ünnep is.

Hosszantartó lelkes tapssal fogadták vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály beszédét, mely után Ivan Metev színművész bolgár verset adott elő, majd a bolgár egyetemi hallgatók „Bulgarszka Pészen" énekkara multszázadbeli bolgár indulókat énekelt. Balogh Katalin színművésznő szavalata után dr. Mijatev Péter, a budapesti Bolgár Egyetemi Intézet igazgatója felolvasta Popova Mutafova bolgár írónő „Levszki végrendelkezése" című elbeszélését. Hajdu László tárogatószámai után a Bolgarszka Pészen énekkara több bolgár népdalt adott elő. A mindvégig lelkes hangulatú ünnepség dr. Szilády Zoltán ny. múzeumi igazgató, a társaság elnöki tanácstagjának zárószavaival ért véget.

A tiszántuli ref. egyházkerület tanácsa kedden délelőtt tartja ülését

A tiszántúli református egyházkerület kedden délelőtt félkilenc órai kezdettel tartja ülését a református egyház tanácstermében.

A tanácsülést d. dr. Révész Imre imával kezdi és imával zárja be. Báró Vay László főgondnok megnyitó beszéde után következik a megjelentek igazolása és a megalakulás.

Elrendelik a szavazást dr. Ujvárossy Lajos elhúnytával megüresedett egyházkerületi tanácsbíróí tisztségre.

A nyugdíjügyeket Futó András püspöki titkár ismerteti. Ezek során sor kerül Molnár Ferenc debreceni és dr. Bartók Jenő nyíregyházi lelkészek nyugdíjazási ügyére.

Az ingatlan-, kölcsön-, alapítványi ügyeket dr. Balla Bertalan tanácsbíró, az állásszervezést és díjlevélügyet dr. Juhász Nagy Sándor, Gönczy Béla s az iskolaügyeket dr. Papp Ferenc terjesztik elő.

Doktoravatás az egyetemen

Tegnap délben hat új doktort avattak a Tisza István Tudományegyetem Aulájában, hagyományos külsőségek között. Az újonnan avatottak: **Pál** László (cum laude), **Nyiri** Zoltán Bálint (cum laude), **Molnár** Lajos és **Schönfeld** Zoltán a jogtudományi karról, **Nagy** Zoltán Gyula és **Papp** Gábor pedig az államtudományi karról.

Dr. Bodnár Lajos Rector avató beszédében Munkácsy Mihályt, a nagy magyar zsenit állította a jelöltek elé.

Kiemelte beszédében, hogy a világhírű festőt mindenütt, az egész földkerekségen elismerték és elismerik ma is, csak éppen itthon nálunk akadnak mindig olyanok, akik, nem tudni milyen okból, de sűrűn „belebotlanak" tehetségébe. Bírálják őt, bírálják munkáit, sajnos anélkül, hogy valaha is látták volna azokat, mert mindanyiunk szégyenére Munkácsynak egyetlen nagy alkotása van csak az országban, az „Ecce Homo" itt a Déri-múzeumban.

Beszéde végén felszólította az új doktorokat, hogy vegyék ki részüket a nagy magyar festő igazságszolgáltatásának munkájában.

A Rector szavai után a doktoravató szertartás véget ért.

CSERÉPKÁLYHÁK
vagontételben érkeztek
ifj. Székely Szűcs Sándor
cserépkályhás-mesterhez
Csapó-utca 33. (Ipariskola-épület). Telefonszám: 26-70

„Hamvadó cigarettavég"

Sajnos, Debrecenben csak a drága cigarettavégek hamvadnak. Mennyi Magyarország dohányfogyasztása? — Nyilatkozik a a trafikoskisasszony és a vevő

— „Kérek négy leventét" — hangzik naponta ezer- és ezerszer Debrecen trafikjaiban az aktatáskás hivatalnokember, munkásgyerek vagy éppen az egyenruhás altiszt szájából.

— Levente és Szimfónia már nincs — válaszolja a kisasszony verklinek beillő monoton hangsúlyozással.

— Hát akkor mi van? — kérdezi a szenvedélyes dohányos a feleletre előre elkészült arckifejezéssel.

— Turult, Gerlét, Mirjámot, Extrát adhatok — hadarja a kisasszony gyorsan.

— Az nem kell — sötétül el a szenvedélyes dohányos arca s szinte köszönni is elfelejt bánatában, ahogy becsukja a trafik ajtaját.

A DOHÁNYZÁS AZ EMBERISÉG LEGNAGYOBB SZENVEDÉLYE

Tudott dolog, hogy a dohányzás az emberiség egyik legnagyobb szenvedélye. S ez a jó v(agy rossz?) szenvedély akkor kezdődött Európában, amikor a spanyol tengerészek visszatértek Amerika felfedezése után. De az első füstölő fehérember Paue Roman spanyol szerzetes volt, aki Kolumbussal együtt ment Amerikába. Az óvilágban először Portugáliában honosodott meg a dohánynövény s Spanyolországon keresztül tört be az európai államokba. Különösen a papság és katonaság körében hódított tért. Nemsokára Londonban a közönség a színházakban is dohányzott már s a gavallérok gáláns mozdulatokkal égő pipát nyujtottak át hölgyeiknek. Ha jól megnézzük, akkor már nagyobb volt a szenvedély, mint ma, mert a hívek a templomban is dohányoztak. Nálunk a mohácsi vész idején terjedt el a dohányzás. Majd az 1600-as évek tilalmai után a szabadságharc előtt nyert teljes polgárjogot ismét. S azóta soha nem hitt mértékben hódította meg az emberiséget.

MAGYARORSZÁG „FÜST-STATISZTIKÁJA"

Érdekes adatokat tartalmaz Magyarország dohányfogyasztására nézve a Statisztikai Tudósító legújabb száma. A Dohányjövedék 1932-ben 1.8 milliárd cigarettát gyártott, tíz év mulva pedig már 5.4 milliárdot. Igaz, közben megnövekedett az ország lakosságának száma is. Ezzel szemben a szivarok száma 93 millióról 1936-ig 13 millióra zuhant le. Ez egészen érdekes jelenség. Például 1940-ben már ismét 105 millió. De a következő évben ismét csak 63 millió. Igy tehát a szivargyártás az ország területének visszatérése után a régi szintnek még a kétharmadát sem érte el. Most pedig, a háború kellős közepén valószínüleg még kevesebb. A szivarozás mindig luxus volt, most pedig különösen az. Az emberek legnagyobb része csak a könnyebb cigarettára szokott rá.

MINDEN NÉGY EDBER KÖZÜL EGY DOHÁNYZIK

A helyzet most az, hogy jóllehet az utóbbi években a dohánytermés nem a legjobb volt Hagyarországon, a gyártás még sem csökkent lényeges mértékben. 1940-ben nálunk 17.200 hektáron termett dohány, de az átlagos termés alig volt 9 métermázsa dohánylevél egy hektárról. A kivitel és a behozatal nagyjából kiegyenliti egymást. Magyarország ma is negyedik helyen áll a világ dohányfogyasztóinak sorában. A dohányfogyasztás különösen a század elején volt nagy, melynek legnagyobb része a „pipás magyarokra" esett. A Trianonban elragadott jó dohánytermő területek nagyrésze még ma sem tért vissza, ezzel magyarázható a fogyasztás apadása. Az adatokból az is kitűnik, hogy a pipa aránytalanul több dohányt fogyaszt, mint a cigaretta. Az 1932—41-es években a magyar Dohányjövedék átlagban mindennap 7.760.000 cigarettát, 154.000 szivart és többszáz métermázsa dohányt bocsátott a közönség rendelkezésére. A statisztikai számitások szerint Magyarországon minden négy ember közül egy dohányzik. Ezeknek fele cigarettát vásárol, a másik fele pedig sodor vagy pipázik.

A szivarosok az utóbbi csoportba tartoznak elenyészően kis arányszámmal. Azt is megállapították, hogy 100 dohányos közül csak egy szivarozik. A férfiaknak kétharmada, a nőknek egyharmada dohányzik ma. A fejátlag ugyan a század eleje óta csökkent, de a dohányzás szokása terjedt és a régi, kevesebb számú, de erős pipás ember helyett sok könnyű cigarettás viseli azt a tekintélyes adót, amit a „hamvadó cigarettavégen" keresztül a köz javára fizetnek.

Az adatokból nyilvánvaló tehát, hogy senkinek sincs oka attól félni, hogy egy szép napon nem lehet lesz dohányt kapni a trafikokban. Ezzel szemben egyesek mégis kétségbeesetten vetik rá magukat az otthoni tartalékolásra, aminek az a káros következménye, hogy a naponként vásárlók a hónap vége felé sötét arccal távoznak a trafikokból.

„NAGY AZ ÉRDEKLŐDÉS" — MONDJA A TRAFIKOS-KISASSZONY

Hogy a trafikoskisasszonyt is szóhoz juttassuk, cigarettavásárlás miatt benyitottunk Debrecen egyik külvárosi trafikjába.

— Kétségtelenül kevés a dohány és sok a vevő. Ma még az is vásárol nálam, akinek semmi köze a dohányzáshoz. Ezek azután azzal a „lapos" mesével jönnek hozzám, nem emlékszem-e rá, hogy mindig náiam vásárolt? — mondja a kisasszony.

— Vannak olyanok is, — folytatja — akiknek minden mindegy. Ha látják, hogy valaki egy pakli dohányt vesz, ők is vesznek, csakhogy nekik is legyen. (Ez több mint érdekes.)

— Napi forgalmam átlagban 500 vevő. (Ez aránylag nem is sok, ha számításba vesszük, hogy sok helyen szinte sorbaállnak.)

LESZOKOM A DOHÁNYZÁSRÓL

Végezetül egy erősen dohányos úrhoz fordultunk véleménynyilvánítás végett.

— Nincs ennek semmi teteje — mondja kérdésünkre. A gyengébb cigarettákat már nem birom s ha valahányszor ezt vagyok kénytelen szívni, szinte rosszul érzem magamat. De a nikotin kell, minden órában. Ha így megy tovább, hamarosan elhatározom magam, hogy nem dohányzom tovább.

(Ez is nyilatkozat és tudjuk, hogy mi lesz belőle. **(E. A.)**

Anyák találkozója

REFORMATUS ANYAK TALÁLKOZOJA

Református anyák részére ma délután ismét lesz találkozó a szokott időben a következő helyeken:

1. Leány-utcai ref. iskola. Vezeti dr. Ferenczy Károly lelkipásztor felesége. Egészségügyi előadást tart vetített képekkel dr. Csák Judit orvos. Kiegészítő műsorról a Dóczi leánygimnázium cserkészcsapata gondoskodik.

2. Sámsoni-úti állami elemi iskola. Vezeti Magdolna testvér. Kiegészítő műsorról a kereskedelmi leányiskola cserkészcsapata gondoskodik.

3. Homokkerti ref. elemi iskola. Vezeti Török Ilona nevelő testvér.

4. Téglavető. Vezeti Gyárfás Judit óvónő. Bibliát magyaráz Gabriella testvér.

5. Városi szegényház. Bibliát magyaráz Hilda testvér. Előadást tart Gera Katalin th. szociális gondozó.

6. Nyúlas. Előadást tart zöldkeresztes védőnő. Bibliamagyarázatot tart Nagy Jolán. — G. Doré bibliai képei, vetítettképes előadás, Szenes László lelkipásztor magyarázatával.

RENDEZŐSÉG.

HOL LESZ MA KATOLIKUS ANYÁK TALÁLKOZÓJA?

Csapókertben a kat. iskolában. Vezető Fogarassy Józsefné. Bernáth Ilona Zöldkeresztes védőnő beszél a csecsemőgondozásról. A Szent Zita Kör leányai énekelnek. Felolvas Fogarassy Józsefné nagyböjti elmélkedéseket. Kezdet 4-kor.

Homokkertben a kat. Körben. Vezető: Mészáros Edéné és Korpássy Lászlóné dr. „A baromfitenyésztésről" tart előadást Németh Nándorné Szaval Tornai Anna V. é. tanítónőjelölt. Szerepel a piarista diákok reg csoportja dr. Vass Péter tanár vezetésével. Kezdet 4 órakor.

Nyulason az elemi iskolában. Vezető Farkas Antalné, aki „A szövetkezetek jelentőségéről" tart előadást. A kisérő műsort a Svetits intézet növendékei adják. Kezdet 3 órakor.

Téglavetőven az ovodában, Vezető: Bus Hedvig S. M. egyházközségi nővér. „A baromfitenyésztésről" előad Kasornya Magda V. é. Kezdet fél 4 órakor.

Szoboszlói úton a kat. iskolában. Vezető: Achácz Imréné és Szikszói Szabó Lászlóné, A műsort a Svetits intézet növendékei szolgátatják. Kezdet 4 órakor.

Minden katolikus édesanyát szeretettel vár a rendezőség.

Helyközi fuvarozási vállalatom

helybeni és vidéki mindennemü szállítást továbbá bérszántást gyorsan és

jutányosan eszközöl

varasdi HORVÁTH MIHÁLY szállítási vállalata

Városi iroda: Piac-utca 43.
Svetits palota. (Telefon: 52—48)
Telephely: Jókai utca 22.
Rendelések felvétele: városi irodában és telepen
Városi iroda hivatalos órái: reggel 8-tól délután 4-ig.
Hadbavonutak hozzátartozóinak, front harcosoknak, hadirokkantaknak 10 százalék engedmény.

Beleznai Unger István szinigazgató akciója 1800 pengőt juttatott a nyugdijas színészeknek

Többizben szóvá tettük már, hogy a Debrecenben élő nyugdijas színészek milyen sanyarú körülmények között tengetik életüket. Az első világháború után ugyanis a Színészegyesület nyugdijalapja teljesen devalválódott s azok a derék szirészek, akik egész életüket a mások szórakoztatására szentelték, öreg korukra kénytelenek 15—40 pengő nyugdijból élni, illetve nyomorogni.

Valóban nemes és nagylelkű gavallérosgesztus volt Beleznai Unger Istvántól amikor elhatározta, hogy a „Szépanyám" egyik esti előadásának teljes bevételét a debrecemi nyugdijas öreg színészek megsegítésére felajánlja. A múlt szombaton került színre a segélyakció keretében Zilahy Lajos remek színműve. Sajnos, a közönség nem töltötte meg teljesen a színházat, de így is 1112 pengő és 80 fillér volt az este bevétele. Dr. Kölcsei Sándor polgármester a Városi páholyt a jótékonycélra való tekintettel 300 pengővel megváltotta, egy ismeretlen nemesszívü uriasszony 200 pengőt juttatott el a szinigazgatóhoz a nyugdijas színészek részére, míg özv. Szabó Józsefné ugyanerre a célra 50 pengőt adományozott. Végeredményben tehát 1662 pengő és 80 fillért eredményezett az akció. Ezt az összegett Unger direktor a sajáiából 1800 pengőre egészítette ki s végül is ez az összeg került kiosztásra 18 öreg nyugdijas színész és színésznő között. Fejenként mintegy 120—120 pengőt kapnak Thália egykori papjai akik könnyes szemmel, megilletődötten mondottak köszönetet Unger István szinigazgatónak nemes cselekedetéért.

Az Országos Színészegyesület Nyugdijintézetének elnöke, Mészáros Sándor egyébként a nemes akcióval és a jótékonycélú előadással kapcsolatban a következő meleghangú levelet intézte Beleznai Unger István szinigazgatóhoz:

Kedves Barátom!

Szeretettel köszöntelek abból az alkalomból, hogy nemes elhatározásoddal ismét melegen érző, jó szivedről tettél tanuságot öreg pályatársaiinkkal szemben. Tudtam, hogy ez be fog következni, azért nem kértelek fel eddig külön, hogy állj szeretettel mozgalmunk mellé és légy most is kedves segítőtársam.

Mind a magam, mind a tanács, mind pedig a nyugdij nélkül maradt öreg színészeink nevében fogadd szivből jövő köszönetemet.

Igaz baráti híved: **Mészáros** Sándor László elnök.

Halálos testvérdráma

Nagykanizsa, március 4. Bottornya muraközi községben halálos testvérdráma játszódott le a Sztrachia-portán. A házban lakik Sztrachia György 62 éves és Sztrachia Lukács 54 éves gazda családjával. Elkezés közben a 62 éves Sztrachia György egyszercsak felkelt, idegesen viselkedett, majd kijelentette:

— Ha én nem vagyok, akkor nem esztek ti mindannyian!

Ezután odament gyanútlanul ülő testvéréhez, Lukácshoz és kétszer arculütötte. Lukács védekezésül elővette zsebkését és maga elé tartotta feje felett. Ebben a pillanatban György megcsúszott, a zsebkésbe esett és vérzésen elterült a padlón. Állapota mindjobban súlyosbodott, másfél óra alatt elvérzett.

Sztrachia Lukácsot a muragárdonyi csendőrök bevitték a nagykanizsai ügyészségre. A vizsgálat megindult.

Végvári Greckó Sándor dr. kiállitása a tájképfestés szépségeinek diadala

Ma délután zárul Debrecenben Végvári Greckó Sándor dr. nagysikerü képkiállitása, osztatlan elismerésével mindazoknak, akik a tárlaton a tájfestés szépségeinek diadalmában igaz örömüket találták.

*

Éppen húsz éve annak, hogy egy — rendkivüli lelkesedéssel rendezett — önálló kiállitáson először találkoztam Greckó Sándor dr. nevével, aki akkor — rendőrfogalmazó volt a trianoni határon. Halvankét Boszmay-hatásokkal vivódó témaválogatása és formakeresése tette érdekessé ezt a kiállitást, amelyen már akkor sejthető volt, hogy az optimista derüvel és üde színek friss hangulatával alkotott képek nem a rendőrtiszt dilettantizmusát, hanem egy tehetséges piktor művészi elhivoltságát revelálják.

*

És most két hétig ott pompázott az Afany Béka kiállitási ermében 55 ragyogó kép, hogy egy alkoó ereje zenitjér e emelkedett festő a céhbeliek művészi rangsorában is elfoglalja a maga méltó helyét. A kiállitás fő érdekessége mindenekelőtt a nem sokirányú, de tisztult témafelfogás, nem kevésbbé pedig a legteljesebb hangulati egység. — Nincs itt forradalmi lázongás sem témában, sem formában, sem pedig a színek tobzódásában. Kiegyensúlyozott problematika, bizes és derüs művészi látás, nyugodt és egyenletes színhatás, egyszerüség, báj és közvetlenség ömlik el a vásznakon egy poétikus lélek természetszemléletének szakadó áhitatával.

Végvári Greckó Sándor a tájfestésben a maga útját járja. A plein-air szinyeista nagyszerüsége feloldódik náia valami sajátosan lágy, egyéni hangulattá, s még azokon a képein is elmarad minden izzás és nyugtalanság, ahol a clair-obscur drámaiságával kisérletezeik, keményebb barna és erősebb zöld színeiben. Pazarul bánik a fehérrel, a kéknek minden sajátos árnyalatával, a sárga mintha aranyban égne a barnáig és a vörösig, zöldje pedig ugy bomlik mintha távlati alkalmazásban, mintha csak a szerkezeti egységnek volna segédeszköze. Semmiképen sem véletlen, hogy képeinek nagyobb felén téli tájak megejtő varázsa ömlik el.

Azt sem lehet elhallgatni, hogy talán csak játékos kedvtelésből — ugyan, de mégis pazar bőkezüséggel ajándékozott ihletett perceket a festő néhány harsogóan élénk csend életének és a Botanikus kert remek színpompáiának.

*

Végvári Greckó Sándor dr. ma záruló kiállitása eseménye volt Debrecen művészi életének s a rokonszenves rendőrtanácsos büszkélehet rá, hogy a céhbeliek rangsorában is élen álló festőművésszel azonos. **(f. s.)**

Halál a sineken

Nagyvárad, március 4. Vizesgyán község vasúti állomásától két kilométernyire a sínen kettévágott férfiholttestet találtak. Megállapították, hogy Ruttkay Gyula 28 éves földmives holttestét találták meg. Mivel előzően a faluban több verekedésben vett részt, felmerült az a gyanú, hogy már élettelen testét helyezték el a sínekre, hogy így baleset vagy öngyilkosság látszatát keltsék.

Felemelő ünnepség keretében adták át dr. Pap Károlynak a Signum Laudiszt

A Kormányzó Ur dr. Pap Károly nyugalmazott egyetemi tanár nyugalomba vonulása alkalmából háromévtizedes eredményes munkájáért a legmagasabb elismerésé jelképező Signum Laudissal tüntette ki.

A Főméltóságú Ur által adományozott magas kitüntetést, melyet Pap Károly dr. már másodízben nyert el, tegnap délben félegy órakor nyujtotta át Bodnár János, a Tisza István Tudományegyetem rectora az egyetemi tanácsteremben. A bensőséges ünnepség alkalmából dr. Pap Károly hozzátartozón és ismerősein kívül jelen voltak a tudományegyetem tanárai is nagy számban.

Bodnár János üdvözölte a megjelenteket, majd megnyitotta a VI-ik rendkivüli tanácsülést, melynek egyetlen tárgya a kitüntetés átadása volt. Kiss Zsigmond egyetemi tanácsjegyző felolvasta az idevonatkozó miniszteri rendeletet, ezután a Rector emelkedett szólásra.

— Szívből beszélek — mondotta beszéde elején —, amikor azt mondom, hogy erre a feladatra bensőséges örömmel vállalkoztam. Mert az a harmincöt esztendő, amit Méltóságod a multban egyetemünkön töltött, kiválóan gazdag és a magyar kultúra szempontjából nagyon gyümölcsöztető volt. Az ősi kollégiumból fakadt egyetem bölcsőjénél is ott állott már Méltóságod és áldozatos, fáradtságot, csüggedést nem ismerő munkásságával arra a magaslatra emelte az egyetem hírét, amelyen napjainkban van.

Ezután az egyetem feladatairól beszélt Bodnár János, majd így folytatta:

— Méltóságod a magyar irodalmat szolgálta és mi nagyon jól tudjuk, hogy csak az a nemzet él, amelyiknek irodalma is virágzik. Az alatt az idő alatt, amíg a magyar irodalom tanszékét betöltötte nálunk, száz és száz kiváló magyar tanár került ki nevelése alól. Lehet-e ennél fenségesebben szolgálni a nemzetet?

— Most amikor, mint az egyetem rectora a magyar nemzeti irodalom első professzorának, a kiváló tudósnak számos irodalmi társaság tagjának átnyujtom a Kormányzó Ur kitüntetését, kérem a jó Istent, hogy sokáig tartsa meg jó egészségben és szellemi frisseségben mindnyájunk örömére.

Dr. Pap Károly meghatódott szavakkal válaszolt Bodnár János üdvözlésére. Az egyetemi tanár feladatáról beszélt és főleg azt a tényt emelte ki, hogy az egyetemi tanár nemcsak kiváló tudós és legkevésbé sem hideg tanító legyen, hanem ember, barátja az ifjúságnak.

— Ha én a magam életével csöndes órákban számot vetek, azt hiszem, igyekeztem azt eléggé fedhetetlennek és tisztának megtartani — mondotta válaszának befejező részében dr. Pap Károly.

A felemelő ünnepséget és egyben a hatodik rendkívüli tanácsülést ezután a rector rekesztette be.

Az ünnepeltet a nagyszámban megjelenő barátai és tisztelői jókívánságaikkal halmozták el kitüntetése alkalmából.

Petróleumkiosztás, zsirnakvaló a 44-es jegyre, korpaigénylés, tudnivalók a te ellátással kapcsolatban, burizst kapunk

Dr. Kölcsey Sándor polgármester több fontos közellátási hirdetményt adott ki. A hirdetményeket az alábbiakban közöljük:

A március havi petróleum-utalványok beváltása

Értesíti a Közélemezési Ugyosztály a város érdekelt lakosságát, hogy a petróleum-utalványok 25. és 26. számú szelvényére az 1944. évi március hóban összesen 7 deciliter (hét deciliter) petróleum vásárolható a petróleum árusításával megbizott kiskereskedőknél a napi fogyasztói árban. A petróleum-utalvány 25. számú szelvényére 5 deciliter (öt deciliter), a 26. számú szelvényre 2 deciliter (kettő deciliter) petróleum szolgáltatható ki. A szelvények egyszerre is beválthatók. A petróleum-utalványok 25. és 26. számú szelvényei csak a folyó évi március hó 31-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbizott petróleum-kiskereskedőnél lehet vásárolni. Polgármester.

Korpaigénylés

A száz holdon aluli gazdaságok, valamint a földnélküli sertéstartók és sertéstenyésztők korpát kizárólag sertéstenyésztési és ertéstartási célra igényelhetnek.

Kiutalásra csak azok számíthatnak, akik igénylésüket az előírt igénybejelentési lapon március 11-ig a Gabonairodában benyujtják.

Korpakiutalás csak pontterhelés mellett történhetik. Aki tehát korpakiutalásban részesül, annak beszolgáltatási kötelessége a kiutalt korpa mennyiségének megfelelően mázsánként 50 ponttal felemelik. Gazdakönyvvel el nem látott, föld nélküli állattartók részére csak kivételes méltányolást érdemlő esetben juttatható korpa. Az e címen kiutalható korpamennyiség legfeljebb 20 százaléka lehet a ponttal megterhelhető gazdaigénylők részére kiutalt korpának.

A benyujtáskor az igénylők a járlatleveleket, sertéslapot, ezenkívül a gazdák gazdakönyvüket, nemgazdák pedig vámőrlési tanusítványukat felmutatni kötelesek. Az igénybejelentési lapoknak a dohánytőzsdékbene lehet beszerezni.

Polgármester.

Buzagyöngy-kiosztás

A közeli napokban a fogyasztóközönség részére búzagyöngyöt (burist) fogunk kiosztani. Felkérem azokat a fűszerkereskedőket, akik e kiosztásban közreműködni kívánnak, hogy utalványaik átvétele végett a Közélelmezési Ugyosztálynál március 8-ig a délelőtti hivatalos órák alatt jelentkezzenek s burgonyaelszámolási könyvecskéjüket hozzák magukkal. Az elosztás ugyanúgy fog történni, mint a baba- és borsókiosztás. Azt, hogy az elosztás milyen fejadaggal s milyen jegyszelvényekre fog történni, a helyi lapok március 12-iki számában fogom közölni.

Felhívom a kereskedőket, hogy addig utalványaikat kérjék ki s a kiutalt készlet hazaszállításáról gondoskodjanak.

A búzagyöngy Kontsek Géza ker. rt. Kossuth-utca 15. szám alatti üzletében legkésőbb március hó 11-ig, szombatig vehető át. A kiskereskedők az árut ingyen papírzsákban 50 kilogrammos tételekben kilogrammonként 81 filléres árban kapják.

Fogyasztási ára kilogrammonként 92 fillér.

Azok a kiskereskedők, akik 50 kilogrammnál kevesebb kiutalást kapnak, az áru átvételéhez zsákot vigyenek. Polgármester.

Zsirnakvaló a 44-es jegyekre

Értesítem a város közönségét, hogy 1944 március hó 5-től 11-ig terjedő héten a 44-es számú rendes zsírjegyre 12 dkgr., a 44-es pótzsírjegyre 5 dkgr. zsírnakvalót szolgáltatnak ki a hentesiparosok.

Polgármester.

Tejutalványok elszámolása

Felhívom azon tejtermelő gazdálkodókat, akik fogyasztóknak utalványra szolgáltattak ki a tejet, hogy a még el nem számolt tejutalványokat a Közélelmezési Ugyosztály Gabonairodájában (Dobozi átjáró, földszint) legkésőbb március 11-ig kimutatásba foglalva beszámítás végett adják be.

Március 11 után tejutalványokat a beszolgáltatási kötelesség teljesítésébe beszámítatni nem lehet.

Polgármester.

Tejtermelők figyelmébe

Felhívom a tejtermelőket, hogy bejelentési és tejbeszállítási kötelezettségüknek tegyenek eleget, akár kaptak erre nézve szóló felhívást, akár nem.

A beszolgáltatási kötelesség teljesítésébe csak az a tej számít be, bepontozást a tejtermelő csak azon tejmennyiség után igényelhet és erőtakarmány csak azon tej után jár, amelyet a tejtermelő a következő helyek valamelyikébe szállít be:

a) az Alföldi Tejüzemhez, mint az Országos Tejközpont által kijelölt körzeti tejüzemhez (Vár-utca 6. sz.), vagy

b) az Alföldi Tejüzem által a város külterületein felállított tejgyüjtőtelep valamelyikébe, vagy

c) a tejeladásra hatóságilag kijelölt fűszerkereskedők valamelyikéhez. Ez utóbbi esetben a tejtermelő ezen szándékát az Alföldi Tejüzem irodájában (Vár-utca 6. szám) előzetesen bejelenteni s ott az e vonatkozó nyilatkozatot aláírni köteles.

A tejtermelőnek a bejelentést az előírt nyomtatványon a Gabonairodában (Dobozi átjáró, földszint) kell megtenni.

Ha a tejtermelő bejelentési és tejszállítási kötelezettségének nem tesz eleget, a vonatkozó rendeletek szerint büntetés alá esik.

Polgármester.

Vendéglősök, korcsmárosok!

szükségletüket legolcsóbban

Pótor László

bornagykereskedőnél szerezhetik be.

Hatvan-u. 35.

Telefon 32-71.

Női divat hócsizma

barna és fekete szín, jó minőségben

Női gazdasági csizma, erős kivitelben
Női tavaszi divatcipők fekete, barna, kék, drap stb. színben
Női szandalett-különlegességek remek szín-összeállításokban
Cipőkrémek, bőrápolószerek nagy választékban kaphatók

KONTSEK cipőüzletében

A Horthy Miklós Repülőalap intéző bizottságának elismerő levele a Debreceni Repülő Clubhoz

Debrecenben igen élénk és eredményes működést fejt ki a Repülőclub, amelynek kitünő vezetősége szivügynek tekinti a repülősport továbbfejlesztését. A minap **dr. Ember** Sándor országgyülési képviselő, a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap országos elnöke levelet intézett a Debreceni Repülőclub intéző-bizottsághoz, amely igy szól:

„A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap intéző-bizottsága őszinte köszönetét fejezi ki az elmult év különféle kiképzési eredményeiért, valamint a pénztár és anyagnapló mintaszerű kezeléséért, melyet a Magyar Aero Szövetség útján mint követendő példát közöl az ország összes kiképző kereteivel és repülő-egyesületeivel."

Ez a levél a legilletékesebb helyről jött elismerés a Debreceni Repülő Club értékes működéséért. Ebből az elismerésből jelentékeny rész illeti dr. Stepper Károlyt, aki mint a kiképző-keret vezetője és a nyulasi repülőtér parancsnoka minden tekintetben értékes és eredményes munkát végez.

A debreceni fiúk egyébként hamarosan felfogták a magyar repülősport nagy jelentőségét és fontosságát s örömmel állapíthatjuk meg, hogy példamutató lelkesedéssel és kötelességtudással végzik el sokszor igen nehéz munkájukat.

Csak félember lehet..

szava keresi a megértést és az igazságot az éterhullámain át. — akik a mi népünkfiaival együtt áldoztak vért és életet a boldog és szabad európai jövendőért.

Arról, hogy a világ miért oszlott fegyveres táborokra s arról is, hogy milyen lesz a várva-várt holnap, — Németország hangja beszél.

Hallgassuk meg a német rádiót!

Mélységes szakadékok fenyegetik az emberi világot. A vad lásháborúk multba merült ellentétei eltörpülnek korunk borotvaélesen felvetett kérdései előtt.

Aki ezt a háborút gerinces és szabad ember módján akarja élni, annak tudnia kell, **hogy ma a tét s kötelessége minden nap megvizsgálni újra és újra azt a roppant feszültséget, amely olyan borzalmas módon oldódik fel a csatatereken.**

Hallgassa meg Németország hangját! Szenvedélyes erővel képviseli a német nép a maga igazát s rendületlenül hiszi, hogy a nagy **európai küldetés** értelmét egyre világosabban felismerik **azok a közös fronton küzdő népek,** amelyek a saját életük és szabadságuk védelmi harcában, a szabad Európa jövendőjét is védik.

A rádikókészülék gombjának egyszerű belgazítása otthonába sugározhatja Németország hangját. Ha elzárkózik ettől a hangtól, csak félember lehet tudásában és ismeretében, mert azok

A Német Birodalmi Rádió „Donau állomása" (Donau Sender) minden nap magyarul ad **hireket** a 325,4 = 922 kHz hullámhosszon **7.15—7.30-ig**
(DXO 49.92 m: 6.010 kHz övid hullámhosszon is.
11.00—11 10-ig
16.50—17.00-ig
23.15—23 30-ig
1.00— 1.10-ig
20.15—21.00 bő szórakoztató és tanító műsor, sok zenével:
Vasárnapon:
Délkeleti rádiószemle és hallgatók kívánsághangversenye.
Hétfő:
Hírmagyarázónk beszél
Kedd:
Művelődés adás.
Szerdán:
Európai köradás. „A világba tekintünk."
Csütörtökön:
A „Donau állomás" a birodalomban élő magyar munkásokhoz szól.
Pénteken:
Berlini posta
Szombaton:
Fényszóró.
Ezenkívül minden adásban aktuális megjegyzések és hírek feldolgozása

Az emberiség 1·3 milliárd dolgozója közül az európai dolgozik a legtöbbet

A Nemzetközi Munkaügyi hivatal a világ népeinek lélekszámával kapcsolatban arról ad számot, hogy ezek közül hányan folytatnak kereső foglalkozást és milyen nagy az eltartottak tömege. Nagyszabású statisztikai munka eredménye, hogy az adatokat csaknem 1.3 milliárd lélekről össze lehetett állítani. A 2.2 milliárd főt számláló emberiségnek ez a nagyobbik fele — és kétségtelenül a magasabb kulturájú fele is A félmilliárd lelket tevő Kina mellett még egy egész sereg állam hiányzik innen, da amit az eberiségről ismerünk, az is éppen elég tanuiságot rejthet számunkra.

A világnak ezena dolgozó felén minden száz lélek közül kereső foglalkozást űz 45. Azaz minden száz kereső 125 lelket tart el, önmagán kívül. A legtöbbet pedig ezzel a mértékkel mérve is Európa dolgozik. Itt a lakosság fele dolgozik, Oceániában száz lélek közül 43, Ázsiában, azaz Indiában és Japánban, mert a többi ázsiai országokból nincsenek adatok, száz közül 42, Amerikában pedig 38. Afrikáról alig vannak adataink. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a fehér fajta Európában nem tudott magának olyan kényelmet és olyan bőséget teremteni, mint kivándorlási területein, Amerikában és Oceániában. Nagy-Britanniában minden száz lélek közül kereső munkát űz 47, az Egyesült Államokban 43, Dél-Afrikában pedig 35. Igaz, hogy a színesek közül ott nem több mint 33. De a Németbirodalomban 51 a keresők számaránya száz közöl, viszont a szovjetek területén 58. Az északi népeknél általában magas számokat találunk. Litvániában például nem kevesebb, mint 67. De itt talán minden háziasszonyt is keresőnek számítanak Pedig ők bár dolgozók, de keresőknek nehéz mondani őket. Mégis kell annak valami más okának lenni, hogy például Spanyolországban meg a másik végletet találjuk: itt csak 36 léleknek kell keresnie ahhoz, hogy százan megéljenek belőle.

De nem csak az a kérdés, hányan dolgoznak, hanem az is, hogy mikor kezdik és meddig folytatják amunkát Meddig tartanak a munka évei a világ dolgozó országaiban?

Nagyon sokáig. Az ember a „dolgozó állat" addig él, amíg dolgozik s a munkát elkezdi még járni is alig tud. Kinek van keményebb munkája mint az iskolás gyermeknek? De ezeket az éveket nem számítjuk ide s a kereső népesség statisztikája a 15. élet'évvel kezdődik. S mindjárt az első korcsoportban, 16—19 korévekben igen magas hányadokat ér el. Legalább is a férfiak sorában. A serdülő ifjak közül, akik ebbe a korcsoportba esnek, az angol szigeteken akárcsak Olaszországban is, 88 a keresők számaránya: száz közül tehát legfeljebb 12 járhat iskolába. A Németbirodalomban 86 az átlag. Franciaországban, Svédországban 82, s meglepő módon Esztországban, ahol pedig a keresők átlagos száma olyan nagy, hogy három serdülő közül csak kettőt találunk kereső munkában.

A férfiak között mindenütt nagyon kevés az, aki nem keres, A huszadik évtől a 65-ik életévig mindenütt csak egynéhány nem dolgozo akad. A Németbirodalomban ehhez képest meglepően sok: minden száz férfi közül 8 kívül van a termelő munkán. Pedi ga járadékosok hazája nem a Birodalom, hanem Franciaország, ahol pedig csak 5.5 férfi él saját maga keresete nélkül. Nagy-Britanniában 3.3, Ausztráliában három, az Egyesült Államokban meg nem több, mint 1.3, Itt a munka a férfié, — ezek mind dolgoznak, a nők közül pedig aránylag csak nagyon kevesen.

De az, hogy beléptünk életünk 65. évébe, még korántsem jelent nyugdíjat, sőt nyugdíj nélkül sem jelent a munkából való feltétlen kikapcsolódást. Ebben a legidősebb lakosságból is kereső pályán talált a statisztika 30 embert Németországban, 48 öreget a Szigetországban, nem kevesebbet, mint 64 férfit Esztországban, minden négy öreg közül hármat olaszok között, ami egyúttal a legmagasabb arányszám is egyúttal azoknak az országoknak a sorában, amelyekből a statisztika ilyen részletesen megvan.

A nők munkája természetesen nem ilyen nagymértékű és ma még az európai északi államok kivételével többé-kevésbbé járulékos jellegű. A nők érthetően aránylag többen vannak a kereső pályán fiatal éveikben, mint később. Hiszen igazi hivatásuk mindig az marad, hogy férjhezmenjenek és a család belső munkáival foglalkozzanak. Tevékenységük a férfi keresetének okos felhasználásában, de nem magában a keresésben gyümölcsözik a férfi számára.

A leányok életüknek 15—19 éveiben csak az Egyesült Államokban nincsenek még nagy mértékben kereső kereső hályákon. Itt csak minden ötödik ilyen korú leány dolgozik otthonán kívül. Kanadában minden negyedik, a magas kulturájú Ausztráliában már minden második, Európában pedig, például Dániában, minden öt leány közül négy már maga is dolgozik. Európában az átlag kétharmad rész körül van. Ugyanakkor az aszszonyok, — mindenesetre a husz évnél idősebb, de 65 évnél fiatalabb nők — átlag egynegyed és egyharmadrészben dolgoznak. De Észtország ban kétharmaduk keres maga is — ezért kell azt gondolnunk, hogy itt az aszonyokat mind keresőknek vették, mert különben már itt nem igen maradna családanya. — Nagy-Britanniában 75 százalék az arány, a Németbirodalomban ellenben nem több, mint 44.

Az egészen öreg asszonyok közül a dolgozó már kivétel, nem úgy, mint a hasonló korú férfiak között. De azért Észtországban és Franciaországban is minden harmadik öreg asszony dolgozik, aki pedig már túl van életének 64. évén. De például Hollandiában csak 7.5 százalék s a Németbirodalomban sem több, mint minden nyolcadik öreg nő.

Igen, a férfi korán kezdi a munkát és addig folytatja, amíg él. S jutalma az, ha eltarthatja asszonyát és felnevelheti gyermekeit. De gyermekek éppenúgy, min a nők, többre vágynak és a statisztika bizonysága szerint mindig nagyobb nyugtalansággal törnek ki a családi életből, a maguk életének útját keresve.

Mesélnek
a debreceni nyugdíjas színészek

Az iskolapadtól a Bánk Bánig. — A debreceni nyugdíjas színészek legöregebbje: Ernyei János beszél

A debreceni nyugdíjas öreg színészek között kétségkívül a legnépszerűbb és talán legidősebb *Ernyei* János. Fehérhajú, gondszántott arcú, mosolygós tekintetű ember, számtalan színdarab, számtalan klasszikus dráma címszereplője. Bizony, az idő kissé eljárt a feje felett, 72 éves mult éppen ebben a hónapban.

— Színészi multamról beszéljek? — mosolyog, amikor feltesszük neki a kérdést. — ...Szép volt... Akkor léptem erre a rögös pályára, amikor az iskolából kikerültem. Édesapám is színész volt. Hozzámentem, azt mondtam neki: Én is színész leszek. Azt felelte: Jól van, legyél színész Adja Isten, hogy ne bánd meg!... Mondhatom, nem bántam meg. Színészi pályafutásom szép volt. Amit színész elérhet, azt elértem. Nagy-Magyarországnak majdnem valamennyi városában jártam és játszottam. Budapesttől Hajdúdorogig játszottam a sikert jelentő deszkákon. Szeged, Szabadka, Győr, Arad, Miskolc, Temesvár szerepelnek színészi pályafutásom nagyobb állomásaiként.

— Debrecenben mikor volt színész? — érdeklődünk.

Ezernyi ránc szökken arcára s újból mosolyog.

— Debrecenben működtem 1919-től 1921-ig. Innen mentem Székesfehérvárra. Ott tartottam meg 35 éves színészi jubileumomat és 1926-ban tértem vissza ide... nyugdíjba.

— S azután?

— Azt akarja kérdezni, hogyan éltük le szeretett hitvesemmel ezt a 18 évet?... Igen?... Erről jobb nem beszélni. Elég, ha annyit mondok, hogy havi 30—40 pengőből tengődtünk. Azért soha nem keseredtem el, mert volt egy szerető hitvesem, kivel 42 évig éltem a legnagyobb szeretetben és megértésben. Három hónappal ezelőtt elvesztettem s most érzem igazán a nyugdíjas színész sanyarú sorsát.

— Kedvenc szerepei?

— Kedvenc szerepeim a „Gyurkovics lányok" Horkay Ferije, a „Dolovai nábob leányában" Loránt főhadnagy, a „Csókban" Xever király, „Don Cesarban" a címszerep, később mint hős- és jellemszínész „Bánk bán", Rákóczi Ferenc címszerepe, a népszínművekben „Viola" címszerep, 21, 22 évvel ezelőtt pedig „Felhő Klári"-ban Aba András, a „Betyár kendőjében" Bandi.

— 22 évvel ezelőtt Debrecenben a „Vasgyáros" címszerepében búcsúztam el. Szívesen emlékszem vissza az elmult 37 évi működésemre. De most tapasztalom azt is, hogy Debrecenben milyen megértő, nagyszerű emberek vannak. És most ismertem meg a legnemesebb szívű színigazgatót, Beleznai Unger Istvánt, aki nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is segít az elaggott színészeken. Méltó társa a felesége, a mindenki által becézett „*Terus*". Az Isten áldja meg őket!

— Végezetül *Ernyei* bácsi, mi a legnagyobb vágya?

— Kevés vágyam van. Engedje meg az Isten, hogy azt a rövid életet, ami még hátra van, nyugalomban és tisztességben tölthessem el. Nem vágyom palotákra, csak tisztességes életre. S még egy... Csak annyira segítsék meg a nyugdíjas színészeket, hogy ne szoruljanak adományra...

Könnyfátyol borítja el a szemét... Emlékszik... A Bánk bánra... a rivaldákra, az orchesterre... s arra, ami sokáig kenyeret adott: a színházra...

— **Pályázat növendékfelügyelői állásra.** Polgári iskolai végzettségű férfi felügyelőt keres a fiúk feletti felügyeletre a siketnémák helybeli intézetének igazgatósága. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatója nyujt.

A tánc és szórakozás

mint szokták mondani mindig és mindenben a jókedvnek a megnyilatkozása. Éppen ezért keserű ember lehet az, aki a szórakozás és tánc ellen szól. Az ifjúság különben is tombolja ki magát, — mondják egyes benfentesek, — mert ha nem teszi, akkor ez később bosszulja meg magátí...

Az csak természetes, hogy sokmindenben nem értünk egyet a fenti megállapításokkal.

Nem értünk azért egyet, mert nem is igaz, ogy csak táncban és szórakozásban találhat az ember igaz örömet.

Nem értünk azért sem, mert elképzelhetetlen felfogás ma, hogy az ifjúságnak ki kell tombolnia magát. Elvégre mit értünk tombolás alatt. Mi az, aminek most az ifjú korban kell kipattannia, hogy aztán később baj ne legyen belőle. Ezek csupán szavak, az élet egészen mást parancsol és különösen parancsol ma.

Nem értünk egyet a szórakozókkal már azért sem, mert háború van.

Ezt mindenek előtt és felett tehettük volna szóvá, de nem akartuk sablonosan pont ezzel előhozakodni.

Nem pedig azért, mert ma már olyan hangokat is hall itt, ott az ember: ugyan hagyják már a csudába azt a háborút, elvégre nem lehet mindenre és mindig előhozni.

Hát persze, nem lehet, de előjön az magától is.

Ugyan bizony azzal, hogy nem beszélünk róla, megszűnik a háború?

Vajjon kevesebb veszélyt és még kevesebb bizonytalanságot szerzünk, ha a struccok módjára úgy teszünk, hogy a biztos szórakozások gyatra homokjába dugjuk a fejünket és nem akarunk hallani arról, ami a fejünk felett dübörög.

Olvassuk egyik, másik fővárosi tudósításból is hogy nincsenek ugyan kimondott bálok és táncmulatságok, de azért mindig talál a találékonyság helyet arra, hogy szülők és kisérők nélkül a „szegény ifjúság" megtalálja a maga szórakozását és táncolni valóját. Előkelő éttermek felszerelt tánchelyiségei ugyan nem bálokat tartanak, de a bállal felérő alkalmak ról gondoskodnak.

Nos, igen, mindent lehet száz és egy módja van annak, hogy bizonyos keretek között megmaradjon a törvény és előiras szentsége is, de azért jól lakhassék a kecske is. Jelen pillanatban a táncolás kecskéje. Bárok, külön helyiségek és még a jó ég tudja hogy mi minden bőséges alkalmat kinál arra, hogy a mai fiatalság se unja éppen magát...

Igen, ne unja magát!

Azonban várjunk csak. Ma nem igen lehet szó arról, ogy unatkozzék valaki ebben az országban. Elvégre háború van és minden emberre, de minden kicsi pillanatra is külön nagy szüksége van, vagy volna a hazának. Nem értjük, hogy még mindig akad unatkozó ifjúság és az unalmat csak a báltermek vagy a bárhelyiségek parkettjén lehet agyonütni.

Istenem, beh' jó sorsunk is van nekünk.

Körülöttünk ég a világ, lángban áll a föld és összeomlik minden, amit kétezer esztendő keresztény kulturája megteremtett, de ugyanakkor szűkebb körnek nincs nagyobb és komolyabb kérdése, hogy vajjon miként oldja meg a napi táncolnivalóját.

Ezt a megoldást semmi szín alatt se akarja kiszolgálni a hivatalos hatalom. Nem azok, akik ma ott ülnek a kormánykerék mellett és látván látják, hogy mi mindenre van szüksége ennek a hazának, elsősorban fegyelemre és rendre, aztán ellátásra, majd katonákra, honvédekre és mindarra, ami egy ezeresztendős nemzet fennmaradását biztosítja és még utolsó sorban sem arra, hogy táncoljuk, Arra majd ráérünk akkor, amikor eljön annak is az ideje. Az se lehet mentség, hogy Istenem, egyszer vagyunk fiatalok, aztán eltelik közben az idő. Először is a fiatalság nem szokott tiszavirág módjára elhervadni egy, két esztendő alatt. Másodszor, míg a lapokban és magánértesülések között mi napról napra találkozunk olyan fiatalok nevével, akik legszentebb kincsüket, életüket áldozták a hazáért, addig semmi sem menti a táncolók vágyát és tüsténkedését abban az irányban, hogy nyissuk meg a mulatság zsilipjeit, mert egyszer élünk használjuk ki az életet.

Az egyén élete semmi, a köz minden, aki ezt nem érti, nem fogja fel, az régen megérett arra, hogy a közösség kivesse magából, mint értéktelen terhet.

Példa éppen elég van előttünk, csak széjjel kell nézni. A látszat jólétünk alatt vulkánok háborognak és minden pillanat olyan erőt és olyan próbát követelhet tőlünk, amit csak egész emberek, egészséges idegzetű magyarok tudnak elviselni. Várjunk a tánccal a jobb, békésebb és emberibb időkre...

SZALACSI RACZ IMRE.

Féltalp akció az OMBI könyves mezőgazdasági munkások részére

A bőranyaggazdálkodási m. kir. kormánybiztos a mezőgazdasági munkavállalók részére talpalásra alkalmas féltalpakat bocsátott rendelkezésre.

Minden mezőgazdasági munkavállaló, aki az Országos Mezőgazdasági Biztositó Intézetnél öregségi biztositott és érvényes (OMBI) biztositási könyvecskéje van, egy pár talpalásra alkalmas talpanyag vásárlására jogosult.

A talpanyagot egyedül csak a Debreceni Hangya Szövetkezet, Rózsa-utca 4. szám alatti fiók üzletében lehet beszerezni legkésőbb 1944. március 15-ig készpénzfizetés ellenében, az érvényes OMBI könyv és a jogosult cukorjegyének felmutatása mellett.

A féltalp elkészitéséhez kiosztásra kerülő bőranyag trapéz alaku idom és két méretben és árban kerül forgalomba: a 39—42.számu nagyság ára 6.92 P, a 43—46. számu nagyság ára 7.45 P.

Felhivom a mezőgazdasági munkavállalók figyelmét arra, hogy a féltalp felerősitésének költségeit a m. kir. Közellátási Hivatal páronként 5.80 pengőben állapitotta meg (szeges kivitelben, sarok javitás nélkül), tehát a cipésziparosok kötelesek ezt a munkát az igy megállapitott összegért elvégezni.

Ha az akció során bárkinek, bármilyen panasza lenne, azt azonnal jelentse a Mezőgazdasági Kamarához.

A kiosztásra kerülő és átvett talpbőr anyagot a mezőgazdasági munkavállaló csak saját szükségletére használhatja fel, azt forgalomba nem hozhatja, mert azáltal szigoruan büntetendő cselekményt követ el.

Polgármester

HIRDETMÉNY

Értesitem az érdekelt gazdaközönséget, hogy a guti erdőhivatal területén termett kb. 14.000 kéve tengeriszár március hó 6-án d. e. 8 órakor az erdőhivatal helyiségében Lyil város szóbeli árverésen eladásra kerül.

A kedvező vételi lehetőségre az érdekeltek figyelmét felhivom.

Gazdasági Tanácsnok

A bulgár nemzet ünnepét ünnepelte a debreceni Magyar-bulgár asztaltársaság

A Debreceni Magyar-Bulgár Asztaltársaság pénteken este tartotta szokásos összejövetelét a Gambrinus különtermében. Március 3-ika a bulgárok életében olyan szabadságünnep, mint a magyaroknak március 15-ike. Ebből az alkalomból a termet zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők. Dr. Balla Bertalan főjegyző, az asztaltársaság elnöke hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg és így helyette dr. Fábián Sándor MTI. igazgató, az asztaltársaság társelnöke üdvözölte a megjelenteket, majd gondolatokban gazdag beszéd kíséretében méltatta a nap jelentőségét. Ezt megelőzően azonban a Városi Dalegylet Forray István karigazgató vezetésével a bolgár himnuszt énekelte.

Dr. Fábián Sándor megnyitójában hangsúlyozta, hogy a bolgár nép függetlenségi törekvései is elszenvedték a szabadságküzdelmek vajúdó gyötrelmeit. Megvoltak a maga eszményei, lángoló nemzeti vágyai, elszánt hősei és mártírjai, véres elbukásai és megújúló harcai, külpolitikai erőfeszítései és az elnyomó hatalom irgalmatlan belső terrorjával szemben reménytelennek látszó szervezési gondjai. Ilyen körülmények között a bolgár szabadságmozgalmak is magukon viselik egy kálváriás életút fájdalmas stigmáit.

Az ötszázéves elnyomatás után a népi megmaradás zártabb életformából nemzeti hivatástudatra ébredő ország természetszerűen arra kényszerült, hogy magasabb szintézisben lássa a maga államszervezési feladatait és államjogi kapcsolatait mind a Balkánon, mind pedig az európai konstellációk szempontjából. És a bolgár nép nagyszerű erényei hamarosan méltóknak bizonyultak a függetlenségét előbb csak vazalus állam formájában visszanyert ország hatalmi helyzetének megerősítésére. Az 1878. évi sanstefanoi béke csak megkezdte a balkáni helyzet cseppfolyósítását s hamarosan bizonyossá vált, hogy tartós megszilárdulás csak a jogos bolgár nemzeti igények kielégítése által lehetséges. És közel hét évtized távolából azt kell mondanunk hogy a balkáni probléma lényege ma is ebben a felismerésben van. Nem lehet a Balkán békéjét, nyugodt és zavartalan jövőjét akként biztosítani, hogy a balkáni térség legértékesebb, legfegyelmezettebb, európai hivatásérzettel legjobban megáldott népétől, a birodalomszervezési képességekkel leginkább rendelkező bolgárságtól elvegyék a teljes nemzeti lét alapfeltételeit.

Minthogy pedig a magyarság a maga sorskérdéseit a Dunamedencében ugyanígy látja, együtt halad a maga céljai felé a testvér bolgár nemzettel. Közösek a sorsunk, közösek a feladataink, közösek az ellenségeink, közös és megingathatatlan tehát az akaratunk is, hogy egyazon márciusi eszményeinkért, a szabadságért és a függetlenségért egységben és hűségben mindhalálig helytállunk.

Dr. Fábián Sándor megnyitó beszéde után a Városi DalEgylet tagjai bulgár irredenta dalokat adott elő nagy érdeklődéssel kísérve, majd elnöki bejelentések során dr. Fábián Sándor megemlékezett arról, hogy a budapesti bulgár követ visszahívása alkalmából levelet intéztek hozzá és erre most érkezett meg a válasz. A hazatérő bulgár követ köszönetét fejezte ki a Debreceni Bulgár-Magyar Asztaltársaság minden egyes tagjának a két nemzet közötti baráti kapcsolatok elmélyítéséért, mert ezzel az ő munkáját könnyítették meg.

A társelnök ismertette a budapesti magyar-bulgár társaság igazgatójának levelét is, aki szintén köszönetét fejezte ki a debreceni magyar-bulgár asztaltársaság, valamint a Debreceni Városi Dalegylet tagjainak a legutóbb rendezett ünnepségért, amelyen a debreceni dalosok művészi színvonalon énekeltek bulgár nótákat. A két bejelentés után táviratban üdvözölték a budapesti bulgár követséget a nemzeti ünnep alkalmából, majd dr. Katona István egyetemi orvos tanársegéd tartotta meg előadását Bulgáriáról, közelebbről véve Szófiáról.

Dr. Katona István igen érdekes megvilágításban vitte Bulgáriát és annak testvéri népét hallgatósága elé. Megdöbbenéssel állapította meg, hogy nemcsak Debrecenben, hanem az ország több részén is többen a „sötét Balkán" alatt értelmezik Bulgáriát is. Ezt azonban csak azt mondhatja, aki soha életében nem járt Bulgáriában. O tavaly nyáron egy hónapot töltött Szófiában és így közelebbről volt alkalma megismerkedni a bulgár néppel, mert felesége is bulgár leány.

Szófiát valamikor a rómaiak alapították és eredeti neve azt jelentette, hogy a Balkán közepe. A várost a történelem során többször lerombolták, de mindannyiszor újra építették. Ma igen szép és világvárosnak mondható. Hihetetlen nagy forgalommal, kereskedelemmel, olcsósággal és a város fel van szerelve a modern technika minden vívmányával. Ez a város az ötszázéves török uralom alól való felszabadulás után olyan mértékben épült ki, mellyel egyetlen európai város sem dicsekedhet. A kultúra nyomait azonban nemcsak az ország fővárosában, hanem vidéken is mindenütt meg lehet találni. Bulgár faluban például nincs egyetlen szalmafedeles ház sem. Érdekes megvilágításban ismertette a bulgár nép élelmezését. A mult évben még nem lehetett megérezni egyáltalán, hogy a háború ötödik évébe lépünk.

Majd megemlékezett a kiváló előadó a Bulgáriát ért bombatámadásokról. Képekben mutatta be a művészi stílusban épített középületeket bombázás előtt és bombázás után. Majd egy kis könyvet körözött a hallgatóság között, amelyet a bulgár gyermekek küldtek számára. A kis könyv élénk színekkel érzékeltette a bulgár népművészetet.

Az értékes előadásért dr. Fábián Sándor mondott köszönetet.

Jól megszervezett bünöző szövetkezetet tett ártalmatlanná a vasuti csendőrnyomozó őrs

Az utóbbi időben többen tettek feljelentést a debreceni vasúti csendőrnyomozó őrsön ismeretlen tettes ellen, aki a vasúton szállított és házhoz kikézbesített csomagokat feltörve, — egyes dolgokat kilopott a csomagból.

A csendőrség a feljelentés alapján széleskörű nyomozást indított és ennek során egy jól megszervezett bűnszövetkezetet sikerült ártalmatlanná tenni. A gyanú Kujbus József 44 éves szállítási alkalmazott, Lónyai-utca 24. szám alatti lakosra terelődött, aki a Gyarmathy-féle szállítási vállalkozónál volt alkalmazásban. Kujbus kihallgatása során elmondta, hogy gazdája Háztól-házig szállított és ő volt megbízva a csomagok kikézbesítésével. Összesen 44 esetben feszített fel feszítővassal ládákat és böröndöket s ilyen alkalmakkor piperecsappant, ruhaneműt, élelmiszert és csemegeárut lopott ki azokból. A lopásoknál nem kevesebb mint kilenc társa volt, akiknek legnagyobb része fiatalkorú.

A csendőrség a kihallgatás befejezése után Kujbus Józsefet és kilenc társát átkísérte az ügyészség fogházába, ahol lopás bűntette miatt indítanak ellenük eljárást.

Értékes előadások a nyugalmazott MÁV. főtisztviselők összejövetelén

Élénk érdeklődés mellett folyt le a nyugalmazott MÁV-főtisztviselők március havi összejövetele a Páll-söröző különtermében, ahol **mándi Mándy** Bertalan igazgatóhelyettes meleg szavakkal köszöntötte a nagyszámmal megjelent kartársakat.

Dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos „Alkoholtilalom a vasúti szolgálatban" címen tartott előadásában ismertette a Zürichben székelő Nemzetközi Vasúti Alkoholellenes Szövetség felhívását a szeszfogyasztás ellen. Hangoztatta, hogy a vasutast csak a legkifogástalanabb józanság, a legnagyobb elővigyázatosság képesítheti arra, hogy megvédje embertársai százezreinek életét, vagyoni és testi épségét.

— A háború szövetségese úgy az alkoholizmusnak, mint a tuberkulózisnak, amely ellen éppen most folyik hazánkban nagyarányú küzdelem. Az első világháború alatt is tapasztalták, hogy sokan kezdtek inni főleg azért, hogy háborús gondjaiktól, bajaiktól menekülve, az alkohol mámorába temetkezhessenek.

— A magyar vasutasság — mondotta többek között — a háború rettenetes viharai között is emelkedett lelkülettel és fokozott kötelességérzettel végzi nagy felelősséggel járó, nehéz hivatását.

A nagy figyelemmel kísért előadásért **dr. mihályfalvi Forgon** István tanácsos mondott köszönetet dr. Budaházy-Bruckner Ernőnek.

Dr. Major Sándor főtanácsos ismertette ezután a Magyar Vasutasok Országos Szövetségének a nyugdíjasok érdekében kifejtett munkáját. Legújabban felterjesztett emlékiratában kéri a Szövetség a 100 százalékos nyugdíj folyósítását, a tényleges egyenlő családi pótlék megállapítását. Minden remény megvan arra, hogy rövidesen a nyugdíjban nősültek özvegyei is rendes nyugdíjban részesülhetnek.

Messter István felügyelő melegen üdvözölte **Bot** Andor felügyelőt, a Tiszántúli Szépmíves Céhnek főtitkárát azért, hogy a legutóbb rendezett kultúrdélutánon nagy sikert aratott „Törpe az óriásokról" címen tartott felolvasásával, amelyben nagy magyar írókkal és költőkkel való ifjúkori találkozásának emlékeit elevenítette fel.

Ezután **chetneki Farkas** Géza felügyelő megemlítette, hogy újabban Németországban vasúti mozgórendőrök razziaszerűen ügyelnek az utasokra, kiknek fegyelmezetlensége miatt szinte elviselhetetlenné válik az utazás. Már a helyszínen bírsággal sujtják a nemdohányzók részére fenntartott szakaszokban dohányzókat s a forgalmi rend ellen vétő más utasokat.

Dr. Hetessy Sándor tanácsos a mai utazás nehézségeit érzékeltette.

Laber Aladár műszaki tanácsos kiemelte, hogy az érdekelt utasok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a MÁV kalauznőiről, akik tényleg hivatásuk magaslatán állnak. A szolgálatot szigorúan betartják, fellépésük példaadóan határozott. Mindenkihez egyformán kedvesek, figyelmesek, pedig az utasok rendszerint idegesek, türelmetlenek.

Felszólaltak még: **Hajdú** László ny. MÁV üzletigazgató, **Bartha** Sándor és **Pogány** Mihály főfelügyelők, **Takáts** Gyula műszaki tanácsos, **Ferenczy** Viktor, **Nyíri** Géza, **Almássy** Kálmán, **Halász** Dániel, **Kertész** Lajos, **Csiky** Gergely, **Kosztolányi** Imre, **Gellért** Emil, **Horváth** László, **Erben** Tivadar felügyelők, **Debreczeni** Jenő gépészmérnök és végül **dr. Tarján** Oszkár MÁV főtanácsos, aki humoros felszólalásával keltett nagy derültséget a fehér asztal mellett.

Az előkelő vasutas társaság a késő esti órákig maradt együtt kellemes hangulatban.

Bőrcsizmák igényelhetők kizárólag mezőgazdasági cselédek részére Debrecenben

A Debreceni Gazdasági Egyesület felsőbb hatóságoktól megbízást nyert arra, hogy 500 darab zsíros bőrcsizmára az igényléseket átvegye, azokat elbírálja és a kiosztásra vonatkozó javaslatát megtegye.

Mivel a kiosztás záros határidőn belül történik meg, felhívjuk azon gazdatársainkat, akik rendszeres éves mezőgazdasági cselédjeik részére (csak családfő jöhet elbírálás alá) ezen akció keretében bőrcsizmát óhajtanak igényelni, ezen bejelentésüket cselédenként külön kiállított lábbeli igénybejelentőlap kitöltése mellett legkésőbb március hó 16-án déli 12 óráig annál is inkább tegyék meg, mert később ilyen irányú igénylések sem elfogadhatók, sem elbírálhatók nem lesznek.

Az akció minél gyorsabb lebonyolítása érdekében a többeli igénylőlapok a Gazdasági Egyesületben is beszerezhetők, de az kapható a trafikokban is.

Az igénylési lap beadásával egyidejűleg bemutatandó a gazdasági alkalmazott OMBI könyvecskéje és a Debrecen sz. kir. város Közélelmezési Ügyosztálya által kiállított érvényes cukorjegye, utóbbi a nyilvántartási szám bejegyzése és ellenőrzése végett.

Az igénylőlap a szolgálat adó gazda aláírásával feltétlenül ellátandó. Az igényések elbírálását öttagú gazdabizottság fogja intézni. Mindazon gazdasági cselédek, akik a legutóbbi mezőgazdasági munkásbakancs akció keretében kiutalásban részesültek, ezen újabbi igénylésben részt nem vehetnek és ezért igénylésüket be se adják.

ELNÖKSÉG

Beszélgetés Borza Ibyvel, a Csokonai szinház primabalerinajával, aki rövidesen filmezni fog.

Néhány nappal ezelőtt érdekes hircske szált szárnyra a színház kulisszavilágában, a mely arról számolt be, hogy Borza Ibolya, a kedves, fiatal primaballerina, aki Mosolyországa és Cigányszerelembeli táncoetéteivel egycsapásra megnőtt a közönséget — rövidesen filmezni fog.

A hiradással kapcsolatosan magát a legilletékesebbet, Borza Ibyt kérdeztük meg. Beismerő vallomásában a következőket mondotta:

— Nemrég, február közepe tájján az egyik pesti nagy színházi hetilap debreceni munkatársa felküldte a „Cigányszerelem"-ből készült képem a lapnak, közlés céljából. Postafordultával a lap debreceni munkatársa levelet kapott a lap főszerkesztőjétől, aki közvetve arról értesitett, hogy nagyon jó filmarcom van, utazzak Pestre, keressem fel, mert a most meginduló Madách-filmben már tudna is egy szerepet adni. A filmen ugyanis egy cigánylány alakját kellene megeleveniteni. Természetesen azonnal vonatra ültem. Szombaton reggel érkeztem meg Pestre, délután a Hunnliában már el is készitették a próbafelvételt. Kitünően sikerült. Közben azonban a Madách-filmben való szereplésem elesett, mert arra egészen más zsánerü figurára lenne szükség. Felmerült azonban egy másik, szintén a közeljövőben forgatásra kerülő filmben való szereplés lehetősége. Ebben már megállapodást is kötöttünk. A film meséje Barabás Pálé, a jónevü fiatal pesti iróé, a producer Icsey Rudolf lesz. A filmnek egyelőre cime nincs, csak annyit tudok az egészről, hogy szép nagy szerepet kapok.

— Játszik vagy táncolni fog?

— Mindkettőt, mert filmoperettről van szó s a mese szerint egy hires táncosnőt fogok alakitani. A többi szereplőről semmi bizonyosat nem lehet még tudni, a férfi főszerepet azonban minden valószinüség szerint Szilassy László kapja meg.

Borza Iby, — amint elárulja — pontosan 20 éves és 8 esztendeje, tizenkét éves kora óta balettezik. Kolozsvári születésü s a megszállás éveiben Bukarestben és Kolozsvárott táncolt. Az elmult év végén Beleznai Unger István a kolozsvári Nemzeti szinháztól szerződtette Debrecenbe. Nagyon szereti a várost és bizik benne, hogy rövidesen a mozivászonon is épp oly sikerrel mutatkozhat be, mint amilyen szénsikerü volt debreceni szinpadi bemutatkozása.

Reméljük, hamarosan arról számolhatunk be, hogy Borza Iby két példányban látható Debrecenben: a filmvásznán és a szinház deszkáin, ahol több hónapos betegség után most fog ismét fellépni.

Két fiatal festőművész nyilatkozik a magyar képzőművészet kérdéseiről

Barabás István és Gyergyói-Brassay D. András marosvásárhelyi festőművészek remek kiállítást rendeztek a Déri-múzeumban

(Szín: A Déri Múzeum egyik kiállító terme. Pompás, napfényben fürdő színekkel festmények mosolyognak ránk. Szinte muzsikálnak a színek.

Személyek: Gyergyói-Brassay D. András festőművész, Barabás István festőművész, mindketten Marosvásárhelyről. Ujságíró.)

Illatos kék füst kavarog a levegőben, mintha az Oltárkő tárná ki keblét és színesítené meg a levegőt párájával. Két album kerül az asztalra. Két művész egy-egy állomásának beszédes jeleit tartalmazzák. Reprodukciókban, ujságcikkekben, levelekben. Brassay D. András lapozgatja az albumot, s magyaráz hozzá. Néhány odavetett szót csak.

Brassay: Benczur Gyula tanítványa, Fényegyházy Gyula volt egyik tanítómesterem, a másik Petrányi. Olaszországban, meg Franciaországban jártam tanulmányúton. Még a román uralom idején tartottam első kiállításomat, Szászrégenben. Az ipari és mezőgazdasági kiállítás keretében nekünk is megengedték, hogy kiállítsuk műveinket. Aztán Petrozsény következett. A felszabadulás után a Pécsi Képzőművészek és Műpártolók Társasága tagjai közzé választott. Győr, Eger, Makó a következő állomás. Makón 60 kiállított festményemből alig maradt néhány. — Majd: Szombathely, Ujvidék, Baja s legutóbb Ozdon állítottam ki. Közben több kisebb helyen. Budapesti kiállításom alkalmával a Székesfővárosi Képtár is megvette egyik festményemet. (Felcsillan a szeme.) Ez, a debreceni kiállításom jubileumi kiállítás: a harmincadik...

(Aztán Barabás István beszél. Nagyszerű festmények reprodukcióiról erdélyi arcok, tájak, emberek, küzdelmeik izgalmas lehelete csap felénk.)

Barabás: Nagybányán kezdtem pályafutásomat. Mint kétéves festőnövendék, a bukaresti Képzőművészeti Szalonban állítottam ki. Pedig nehéz volt magyar festőnek érvényesülni ezekben az időkben... Aztán Marosvásárhelyt állítottam ki későbbi feleségemmel együtt. Pécsett a városi múzeum részére vásárolták meg egy festményemet, Ungvárott pedig Tomcsányi Vilmos Pál kormánybiztos vett meg egy vásznamat a kormányzóság részére. A következő állomások: Győr, Szombathely, Székesfehérvár. Előzőleg Olaszországban voltam tanulmányúton. Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Székelyföldi Művészeti Évével kapcsolatban „Csíki leány" című festményem kiállításra kerül. A vándorkiállítás bejárja Marosvásárhelyt, Csíkszeredát, Székelyudvarhelyt, Sepsiszentgyörgyöt. Kiváló, neves erdélyi művészek szerepelnek egy-két tablóval ezen a kiállításon...

Ujságíró: Mi a véleményük a mai magyar képzőművészetről?

Barabás: Általános véleményem: Vannak nagy, erős tehetségeink. Szerintem azonban nagy baj, hogy a legtöbb művész igyekszik egymást utánozni. Nagyon kevés a magyar művészek közül, akik meglátják őrizni egyéniségüket, pedig ez volna a legnagyobb érték: minden izmustól, teknikázástól mentesen azt visszaadni, amit a lelki szemével lát a művész. A látásnak csak eszköznek szabad lenni. Úgy éreznyük, hogy sikerült megtartani egyéniségünket. A megszállás alatt el voltunk vágva a magyar művészektől, azonban érdeklődtünk a magyar nagyságok iránt.

Brassay: Erdekes megjegyezni, hogy aki Nagybányán tanult, nem tud szavadulni a párás levegőjű tájaktól, a színek káprázlató pompájától. Az Alföldön inkább a szürke dominál és érzik: más a levegő itt, mint az erdélyi hegyek között.

Barabás: Erdélyben nagyobb a dinamika, színekben, formákban. A mélységek, távlatok sokkal erősebbek, mint az Alföldön és ezek szinte beleivódnak az emberekbe.

Ujságíró: Mi a véleményük a debreceni művészekről?

Barabás: A legnagyobb elismeréssel kell szólnunk róluk. Nagy, erős tehetségek vannak itt is. Meglepett bennünket a képzőművészetnek az a foka, amit találtunk.

Ujságíró: És Debrecen?

Barabás: Régi vágyunk volt, hogy Debrecenbe eljöjjünk. Sokat hallottunk ennek az ősi városnak nagy kultúrájáról, s most, hogy láttuk Déri Múzeumát, egyre erősödik bennünk az a hit: ahol a kulturális emlékeknek ilyen gyönyörű székháza van, ott nagyfokúnak kell lenni a kultúra iránti érdeklődésnek is.

Ujságíró: Mondjanak valamit a képzőművészek szervezkedéséről...

Barabás: Kolozsvárott megalakult a Barabás Miklós Céh. Kiváló tagjai vannak, mint Szolnay, Fülöp, Pirk, az egyik legjobb szobrász Szervácius, a csíkszeredai Nagy Imre, aki jelenleg Zsögödön lakik és a legnagyobb tehetségek egyike. Most festőiskolát akar létesíteni... De baj van... Még mindig nem sikerült egyeztetni a véleményeket. Művészemberek nehézkesek ilyen tekintetben. Egy olyan egyénnek kellene lenni, aki össze tudná fogni a képzőművészeket...

Brasay: Meg aztán még nem érett meg eléggé az idő...

Barabás: A szervezkedésnek egyik legszebb példáját láttuk Pécsett. Sok izmos tehetség van itt, köztük az ír származású Martyn. Itt a lelke a társaságnak Török főkapitány, aki lelkiekben is hozzá tud férközni a művészekhez, s nagy szervező egyéniség. A pécsi: követendő példa. Át kellene egyszer érezni a művészek összeségének, hogy a tömörülés óriási erőt képvisel. Kicsinyes, egyéni érdekeket nem szabad előtérbe helyezni, amikor a magyar kultúráról van szó. A munka gyümölcse mindig megérik.

Brassay: Nem szabad gicscsekkel elárasztani az országot. A lehetőség megvan arra, hogy fejlődjön a magyar művészet, hiszen Magyarországon igen sok a nagytehetség. Kommercializálni azonban nem szabad a művészetet.

Barabás: Pécsett éppen a művészek összefogása lehetetlenné tette a giccsekkel foglalkozó műkereskedelmet.

Brassay: Győrött is felhívtuk illetékesek figyelmét arra, hogy a rossz irányba haladó műkereskedelem az igazi művészet halála.

Barabás: Kiállításokkal nevelni kell a közönséget. A debreceniek jöjjenek el hozzánk és viszont. Erdélyben még most is nagy a kulturszomj. Marosvásárhelyt például a hangversenyek, előadóestek alkalmával zsúfolásig teltek a termek. Hiszen elég utalnunk arra, hogy a megszállás alatt — amikor minden ötletességünket latba kellett vetni, hogy kijátszva az uralmonlévőket, elégítsük ki a magyarság kulturszomját — erős kulturmozgalmak voltak.

Brassay: Eppen ezért egy kicsit szomorkásan vettük tudomásul, hogy visszatérésünk után először a műkereskedők jelentek meg Erdélyben, s mindenféle giccsel árasztották el a visszatért területeket. Es az erdélyiek vették, az első örömmámorban, az Anyaország üzenetét, lehelletét érezték azokban. Es most utólag szinte fájóan nyomul fel bennünk a kérdés: a műkereskedők helyett, miért nem például Debrecenből jöttek el a festőművészek értékes alkotásaikkal?...

Ujságíró: Egy kis baj van itt nálunk is. A Méltóságos Közöny pusztít. Tíz körömmel, foggal kell kiharcolni az életet a művésznek Debrecenben. Egy csomó elkedvetlenedés született az utóbbi időben. Menyhárt József az adóhivatalban görnyed, ideje is mikor lenne alkotásokra? Egyik jónevű szobrászunk: Némethy László odacsapott mindent, az is adókönyvek felé hajol... Es sokakat felszívott Budapest: nem tudták megvívni harcukat a közönnyel...

Barabás: Mi hozzászoktunk a harchoz, a küzdelemhez. A huszonkétévi megszállás sok mindenre megtanított bennünket. (Mennyi hit, bizakodás csillog fiatal szemében.) Dolgozunk, dolgozunk és dolgozunk... Az akadályok csak újabb erőt adnak, és nem csüggesztenek...

(Sokáig peregne még a szó az ajkakról, és olyan jó is ez a szózuhatag, mint a szomjas földre a márciusi, aranyatérő eső... De telik az idő...)

Ujságíró: Sok szerencsét, Isten áldását...

(Kemény kezek szorítják meg egymást... Es most: igen tisztelt olvasóközönség, hadd mondja el az ujságíró monológját arról a kiállításról, amely Erdély üzenetét, a zord kövek és meleg, bársonyos tapintású erdők leheletét hozta el az Alföld Fővárosába.)

Ujságíró: Gyergyói-Brassay D. András izmos, erőteljes egyéniség. Vásznairól a Székelyföld pompás, káprázatos vidékei mosolyognak reánk. Szinte muzsikálnak színei. Még a ködös tájakon is átcsillog a napfény, amely derűt, mosolyt varázsol a szívekbe. Sziklafestőink legjobbika: acélos, komor sziklák, mohos kövek, égremeredő hegycsúcsok megragadóan eredeti megörökítője. Tájképfestő. Emberek nincsenek vásznain, mégis élettel telítettek. A magyar festőművészet egyik legígéretesebb fiatal tagja. Barabás István pompás festményei az első pillanatban megragadják figyelmünket. Nála is: a színek, formák eredetien egyéniek. Kiváló arcképfestő. Alakjai életteliesek, kompozíciói egységesek. Az ő vásznairól is szinte zuhog a fény. Lendület, erő van minden egyes képében. A székelység életének egy-egy megragadó mozzanatát emeli ki, aminek templomi hátteret nyujt a megkapó Természet. Micsoda erő, micsoda nagyszerű hangulat sugárzik ennek a két, fiatal, erdélyi festőnek a vásznairól? Leírni nem lehet, bírálatot mondani nehéz róluk: csak érzed, amint nézed azokat, hogy melegséggel telik meg a szíved, a véred felpezsdül. Olyan távoli világok és mégis közeltájak szaladnak a szemedbe, hiszen testvérek üzenetét hozza. Debreceni nagyközönség öleld szívedre ezt a két melegszívű, küzdelmesmultú magyart, mert megérdemlik, mert a nagy magyar álmokat szolgálják!

KAPLONYI GYÖRGY.

A részeg.

Uram részeg vagyok, Te tudod, Te látod,
Megrészegített a végtelen jóságod,
Hogy életre hivtál, hogy Általad élek,
Hogy meghallgatsz engem ha Hozzád beszélek.

Hogy vezetsz tegnapok, mák, holnapok között,
Hogy meglátlak minden földi dolgok fölött,
Hogy megérezhetem forró közelséged,
Hogy érlelmet adtál, amely felfog Téged.

Hogy Te vagy a kezdet, vég, élet és halál,
Hogy minden történés jószándékodra vál
Amit én tétova, gyarló kézzel vetek,
S hogy mindent, hogy mindent Neked köszönhetek.

Uram, add, hogy hangszer legyek, s Te játsz rajtam,
— Egy szó legyek, s Téged kiáltson az ajkam,
Csak egy hang, mely a Te ajkaidról elszáll,
Csendes fohász, mely a Szined elé talál.

Legyek tenger, melynek a mélysége Te vagy,
Hegy és magassága Te légy Atyám, Te nagy
tüz, amelyben a Te csodás lényed lobban,
Szív, amelyben a Te szereteted dobban.

Uram részeg vagyok, Te boldog részeged,
Zengem, énekelem, dalolom a Neved,
Fenékig üritem poharát hitemnek,
Csodálatos borát örök szerelmednek.

Dr. Mészáros Sándor orvos.

A budapesti szinházak most is visszatartják a nagysikerü szindarabokat a vidéki szinházaktól

A vidéki színházak régi sérelme — A Szinművészeti Kamarának kell rendezni a szérlás darabok sorsát

Nem kétséges, hogy ma igen nagy a színházi konjunktura s ha valamelyik városban rosszul megy a színház, azért elsősorban a színigazgató a felelős. Napjainkban azonban ilyen esetről nem igen tudunk. Az alább ismertetett sérelmet tehát nem azért tesszük szóvá, mert a vidéki színházi helyzet kedvezőtlen. Hála Istennek, erről nincs szó. A színházak szinte estéről-estére megtelnek, még olyankor is, amikor a szindarab nem érdemli meg. Az üzleties és liberális világból azonban még visszamaradt és felkisért egy igazságta an és sérti szokás, ami mellett nem mehetünk el szó nélkül.

Régóta szokásban volt, hogy a budapesti színházakban bemutatott szindarab rendszerint csak akkor kerültek le a vidéki városokba, amikor a fővárosban már „kifutották magukat", azaz, ha már annyiszor adták, hogy úgyszólván mindenki megnézte s így anyagi kár nélkü levehették a műsorról. A budapesti színigazgatók ugyanis úgy gondolkoztak, hogy a vidéki közönséget is ki kell használni s inkább fent a fővárosban nézzék meg a kérdéses darabot, mint otthon. Ezt pedig csak akkor érhették el, amig addig szárították, amíg a közönség ki nem fogyott.

E rossz szokás ellen már a huszas évek közepén felszólaltak a vidéki színigazgatók, de nem sok eredménnyel. A budapesti magánszínházak direktorai összegogtak és egyszerüen nem adták le idejében a vidékre a szériás darabokat. És ha megtörtént, hogy valamelyik vidéki színigazgató mégis előadta, akkor pert akasztottak a nyakába. Első volt az üzlet, a vidéki közönség igénye és érdeke éppen úgy nem számított, mint a vidéki színházak megélhetése.

Joggal hihettük, hogy amikor végre megszületett a Színművészeti Kamara, a színigazgatók és a színházak egyforma polgárjogot fognak kapni. Hiszen nem lehet különbség két színigazgató joga között csak azért, mert az egyik pesti, a másik meg vidéki direktor. Sőt, ha egy kicsit meggondoljuk a dolgot, a vidéki színházaknak a legtöbb esetben magasztosabb a hivatása, mint például egy fővárosi magánszínháznak.

A nagysikerű szindarabok visszatartásával üzött mesterkedést azonban a Színművészeti Kamara nem szüntette meg. Igy volt például „Egy boldog pesti nyár" című operett, a melyet a mult évben a Fővárosi Operettszínházban mutattak be. — Amíg teljesen ki nem meriteltéle a közönséget, addig nem lehetett vidéken bemutatni. De ez még nem volna olyan sérelmes, hiszen az operettek élete amúgy is efemer. Ott van azonban Zilahy Lajos új színműve, a „Fatornyok". Már többszörösen jubilált a Nemzeti Színház Kamaraszínházában és még csak sejteni sem lehet, hogy mikor fog Debrecenbe kerülni. Pedig bizonyos szellemi testvériséget lehetne teremteni a főváros és a vidék közönsége között azzal, hogy egyidőben, egyforma szellemi problémákat tartanának napirenden. — Ugyanígy nem engedik még vidékre Herczeg Ferenc „Feeske és denevér" című szinjátékát, amely már több, mint százszor került színre a Pesti Színházban.

Nem akarunk itt szindarabokat fémjelezni, csupán néhány ismert esetet kaptunk ki a sok közül annak illusztrálására, hogy a főváros liberális és üzleties szelleme az átállással sem sokat változott és mindenképpen függetleníteni akarja magát a vidéktől. Illetve ki akarja használni a vidéket a maga javára, viszont közeledni hozzá nem hajlandó.

Ismételjük, a vidéki színházaknak most jól megy, de az elv és az igazság kedvéért azt kívánjuk a Színművészeti Kamarától, hogy ne engedjen különbséget tenni fővárosi és vidéki színlázak, fővárosi és vidéki színigazgatók között. Tegyék lehetővé, hogy a budapesti szériás szindarabok a fővárosi bemutató után egy, de legkésőbb két hét mulva a vidéken is bemutatásra kerülhessenek. Igy kívánja ezt a kartársi szolidaritás és a keresztény magyar becsület.

— A fővárosi pénzintézetek vidéki affiliációi és fiókjai az utóbbi hetekben olyan jelentéseket intéznek központjaikhoz, hogy a gazdák részéről nagyobb összegü újabb, soronkívüli visszafizetések történtek. A gazdáknak e soronkívüli adósságvisszafizetési készsége kétségtelenül a magasabb terményárakkal és a jobb értékesítési lehetőségekkel van összefüggésben. (MVS).

Ahol az uj magyar szellemiség, bontogatja szárnyát

Látogatás a Piarista gimnázium önképzőkörében

A debreceni gimnáziumok és iskolák önképzőköreinek látogatása során következő útunk a Calasanzi Szent József kegyestanítórendi gimnáziumba vezetett, ahol elsősorban **Román** Bélát, az önképzőkör vezető tanárát kerestük fel.

A kiváló pedagógus örömmel számol be nekünk a több mint félszázados multra visszatekintő Kegyesrendi önképzőkör munkájáról és azokról az irányelvekről, melyek ezt a munkát áthatják.

— Önképzőkörünk hét szakosztállyal dolgozik, — mondotta Román Béla — irodalmi, néprajzi, történelmi, természetrajzi, zenei, fizikai és kisebbségi szakosztályokkal. A természetrajzit **„Hanák-körnek"**, a zeneit **„Liszt Ferenc-körnek"** nevezzük.

— Kik a vezetői az egyes szakosztályoknak? — kérdezzük ezután.

— Az irodalmi és néprajzi köröket magam vezetem. Az előbbinek ifjúsági elnöke **Galambos** László, az utóbbié **Hangyál** Tibor. Mindketten nyolcadikosok és az önképzőköri munka terén fáradhatatlanok. Megjegyzem azonban, hogy kell is ez a munkabírás, mert mindig nagy feladatot állít a fiúk elé egy-egy évnek előre meghatározott programja. Az irodalmi szakosztály ebben az évben például **az újabb kor magyar irodalmának népi problémáival** foglalkozik. **Veress Péter, Móricz Zsigmond, Szabó Dezső, Németh László, Ady, József Attila** és **Kodolányi** János azok az írók, akikkel ebben az esztendőben foglalkozunk. Ez a szakosztály átlag havonta kétszer tart rendes gyűlést. Minden hónapban egyszer úgynevezett „plenáris" összejövetel van, melyen a felső osztályok valamennyi jeles és jó rendű tanulója köteles megjelenni, a többiek viszont résztvehetnek ezeken a gyűléseken. Ilyenkor a szóban forgó írók valamelyikét szólaltatjuk meg.

Nagyszabású Ady emlékünnepet rendez az önképzőkör

— Az elkövetkező hetek valamelyikén Ady-emlékünnepélyt akarunk rendezni, melyen főleg három, Adyval kapcsolatos „örökkérdést" szeretnénk megvitatni. Ady sokat vitatott magyarsága, Istenvágyódása és kapcsolata az új formákkal, lenne ez a három kérdés.

— Az irodalmi körnek van még egy nagyon egészséges kinövése: a szavaló-kör, melyet **Holczinger** László nyolcadikos diák vezet. A szavaló-kör évenként egyszer szavaló-versenyeket rendez, melyen egy kijelölt és egy szabadon választott költeménnyel szerepelhetnek az indulók.

— Ugyancsak az irodalmi szakosztály keretein belül működik a **Prohászka-kör,** mely a diákok világnézetét van hivatva a megfelelő irányba terelni. E körnek tanárelnöke **dr. Zernye** József, ifjúsági elnöke pedig **Losonczy** Béla.

ÖLMOT VESZ
lapunk nyomdája
[illegible] Hercen-utca 16.

Vándorkönyvtárak a szórvány magyarok részére

Ezután a néprajzi szakosztályról kérünk néhány adatot.

— A néprajzi szakosztály vezetésével kapcsolatban tulajdonképpen nem nekem vannak „munkatársaim", hanem magam vagyok a munkatárs. **Hangyál** Tibor, **Kovács** Zoltán és a **„Sógor"** vezetik ezt a kört. Ja, bocsánat, sógort mondtam, — mosolyog **Román** tanár úr — igen, igen, tudja úgy vagyok ezzel, hogy a fiúk mindig sógornak szólítják **vitéz Bökényi** Sándort és nekem is mindig ez a név van a nyelvemen.

Ez természetesen csöppet sem baj, gondoljuk, mert az ilyen elszólásokból tűnik ki leginkább, hogy milyen közvetlen viszony van tanár és diák között.

— A néprajzi szakosztály nagyon szép munkát végez. Elméleti téren a népi élet megnyilatkozásaival, a nép sorsával foglalkozó tudományos könyvek ismertetésével töltik idejüket a tagok. Gyakorlati téren pedig regős csoportokat alakítanak és így látogatják a környék szórványközségeit, főleg **Érvasadot, Gálospetrit, Nyírábrányt és Értarcsát. Most például vándor-könyvtárat szándékoznak alapítani,** hogy ezzel is közelebb hozzák a szórvány vidékek magyarjait a magyar egység gondolatához.

— Kinn, ezekben a községekben már nagyon ismerik és várják fiainkat. Olyan eseményszámba megy ott minden kultúrdélután, amit tartanak, mint valami nemzeti ünnep.

— Talán itt említem meg a kisebbségi-szakosztályt is, mely a külföldi magyarok sorsával foglalkozik. Ebben az évben a délerdélyi magyaroknak szentelik idejüket.

„Liszt Ferenc zenei szakosztály

Miután ennek a két körnek munkaköréről és terveiről eléggé kimerítő felvilágosításokat kaptunk, a legérdekesebb (azért legérdekesebb, mert eddig még nem találkoztunk ilyennel), szóval a legérdekesebb szakosztály a „Liszt Ferenc" zenei kör irányában érdeklődünk.

A Piarista gimnázium önképzőkörének zenei szakosztályát **Tarajossy** Béláné **és dr. Zernye** József tanárok vezetik. Az ifjúsági elnök **Fáblán** Zoltán. Ennek a körnek főfeladata a zenei műveltség fejlesztése, főleg a magyar szerzők megismertetése. Ebben az évben **Liszt, Kodály, Bartók és Erkel** műveivel foglalkoznak.

Román Béla tanár elmondotta, hogy a „Liszt-kör" remek előadásokat tart átlag minden hónapban. Ezeken az előadásokon hanglemezeket forgatnak és ezeknek segítségével mutatnak be egy-egy magyar zeneszerzőt. A magyar rádióban hetenkint hallható „Muzsikáló zenei lexikon"-hoz hasonlóan ismertetik az egyes műveket.

A történelmi és fizikai szakosztály olyan történelmi és fizikai anyaggal foglalkozik, mely messze túlhaladja az iskolában tanultakat. Az előbbinek tanárelnöke **Polgár** László, az utóbbié **Pogány** János. Ifjúsági elnökök **Lakatos** József és **Fülöp** Tibor.

Az önképzőkör hét szakosztályának körülbelül kétszáz tagja van és saját lappal rendelkezik.

1500 példányban jelenik meg a Piarista gimnázium könyvtárának ujsága

Ennek a diákujságnak diák szerkesztője **Galambos** László, akitől megtudtuk, hogy a lap ebben a hónapban 1500 példányban jelenik meg. Címe: „Akarat".

Kezünkbe vettük a kis kékfedelű ujságot és ha eddig nem, akkor most ebből a lapból győződtünk volna meg arról, hogy a debreceni iskolák egyik legéletrevalóbb önképzőkörét látogattuk meg.

A pattogó cím mögött pattogó sorok vannak és az érdekes, időszerű cikkek, tanulmányok, valamint a kedves, hangulatos versek alatt olyan neveket olvasunk, melyekről joggal föltételezzük, hogy még hallatni fognak magukról. **Galambos** László, **Kovács** Zoltán, **Laczkó** István, **Balykó** Béla, **Réz** István és **Mustó** István neveit látjuk, akik közül az utóbbi még csak elsős ugyan, de verse után ítélve, legalább ötödikesnek gondoltuk. Amikor elhagyjuk a gimnázium épületét, kinn a puha tavaszi levegőben arra a tavaszra gondolunk, melynek virágai itt ezek a fiúk voltak. Eszünkbe jut a diákujság vezércikkének utolsó két mondata:

„A fiatalság a ma és a holnap, benne nem él a tétlen mult csábító emléke, nem kísért a mozdulatlanság kényelme, de mert harcban született és harcokban edződött meg, megveti azt és küzd ellene. Ezért nehéz küzdelem az ő élete, de dicsőséges győzelem lesz, háborúban és békében egyaránt..."

Hát igen, ez a fiatalság tényleg győzni fog... **(v—a.)**

Uj önkéntes betegápolási tanfolyamot rendez a debreceni Vöröskereszt

A Magyar Vöröskereszt Központ Házi-betegápolási tanfolyamok tartását rendelte el. Ez a rendelkezés módot nyujt arra, hogy a betegápolás alapelemeit minél többen elsajátítsák, s így egyszersmind fontos szociális és egészségvédelmi célt is szolgál. A tanfolyam elvégzése elsőrendű egyéni, illetve családi érdek! Jelentkezéseket felvesz a Vöröskereszt iroda s ugyanott a feltételek, a tanfolyam kezdetének időpontja megtudhatók. (Simonffy-utca 7., II. em.) szombat kivételével naponta 10—1 óráig.

Felhívjuk mindazok figyelmét, akik a Házi-betegápolási tanfolyamot már előzőleg elvégezték, hogy a 6 hetes önkéntes tanfolyamot kellő jelentkezés esetén azonnal megkezdjük. Házi betegápolási bizonyítványukkal jelentkezzenek a Vöröskereszt irodában a fentemlített időben.

Debrecen asszonyai és leányai, mint mindig, úgy most is járjanak elő jópélda adással, hogy méltók legyenek Debrecen hazafias szellemével! A Magyar Vöröskereszt Központ megbízásából: Főápolónő.

Meglopta volt gazdáját a cselédleány

Kiss Margit háztartási alkalmazott lopás vétségével vádolva került a törvényszéken **dr. Tomola** Béla büntető egyesbiró elé, mert a vádirat szerint volt gazdájától, **Boldogh** Sándor, Bethlen-utca 55. szám alatti lakostól női ruhaneműeket, blúzokat és egy nyaksálat lopott. A most megtartott főtárgyaláson Kiss Margit tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy a dolgokat gazdaasszonyától kapta ajándékba. Boldogh ezzel szemben kijelentette, hogy nem adott ajándékot a leánynak, sőt Boldoghné édesanyja elmondta, hogy a leány eltávozása után észrevették a lopást és ő később a leány nyakában felismerte a lopott sálat. A tanuk kihallgatása után a törvényszék lopás vétségében mondta ki bűnösnek és jogerősen egyhónapi fogházbüntetésre ítélte.

Beszélő számok a debreceni mentők és tüzoltók munkájáról

Látogatás a Csapó-utcai laktanyában

Minden debreceni embernek a lelkét jóleső és megnyugtató érzés tölti el akkor, amikor a Csapó utcán szemébe ötlik egy kis piros, fehérbetűs tábla: MENTŐK! TŰZOLTÓK! Kétségtelenül jólesik arra gondolni, hogy a XX.-ik században olyan intézmények vannak, amelyek az emberek életét és vagyonát a technika minden vívmányával védik. Hogy csak két példát említsünk, megyünk az utcán a sors kiszámíthatatlan szeszélye vala mely szerencsétlenségbe sodor. De alig telik el néhány perc, a kíváncsi emberek gyűrűje szétválik és izmos férfikarok sietnek segítségünkre, hogy ismét néhány perc mulva már a szükséges orvosi első segélynyújtás után a kórház műtőjében feküdjünk. Vagy kigyulladt házunk körül szaladgálunk kétségbeesett lelkiállapotban, amikor néhány szempillantás mulva sivító jelzéssel kanyarodnak be bátor férfiak s haláltmegvető bátorsággal mentik meg vagyonunkat, anélkül hogy ezért valami ellenszolgáltatást is várnának. Nem lehet a társadalom ezért a munkáért elég hálás.

Mi is erre gondoltunk, mikor belépünk a Csapó utcai tűzoltólaktanyába ahol az udvaron éppen a legénység egy csoportja gyakorlatozott. Kemény parancsok hangzanak, gyorsaság, pontosság, rend és fegyelem jellemzi ezeket a férfiakat, akik egész napjukat kemény készültségben vagy gyakorlatban töltik el. A titka ennek a villámgyorsaságnak és felkészültségnek éppen ez az állandó gyakorlat, tanulás és áldozatos lélek, mely a magyar tűzoltóságot, mint a többi köz érdekét szolgáló szervezetet teljes mértékben áthatja és külföldön is híressé teszi.

Török István tűzoltó parancsnok. Hajduvármegye tűzrendészeti felügyelője nyugodt mosollyal figyeli az udvaron dolgozó tűzoltó legénység munkáját, akik egy vidéki község önkéntes tűzoltóiból kerültek ki. Majd végig haladunk a körberuló épületek előtt, ahol az üvegajtós színekben mártani pontossággal sorakoznak egymás mellett a legkorszerűbb tűzoltó és mentőkocsik. A tantermek oktató felszerelése is a legtökéletesebb és legszemléltetőbb.

Beszélgetni kezdünk a tűzoltó életről, mely egyike a legnehezebb szolgálatoknak. A szolgálatban eltöltött idő 48 óra, és csak 24 óra a pihenő idő, melynek legnagyobb része külső könnyebb szolgálatban telik el. De még ebbe a szabadnapba is belekapcsolódnak a különböző légoltalmi gyakorlatok. A tisztikar tagjai vállára is a legnehezebb feladatok súlyosodnak. A mai felzaklatott világban sokkal könnyebben történnek szerencsétlenségek és több a betegszállítás is, mert most nem áll a közönség rendelkezésére annyi jármű és gépkocsi, tehát a klinikai szállítások mind a mentőket terhelik. Naponta 18—20 betegszállítást kell végezniök a mentőknek.

Török István tűzoltóparancsnok beszámolt a mult évi munkateljesítmény-ről is. A belügyminiszter által jóváhagyott tűzoltó szabály rendelet ebben az évben hosszú idő után a debreceni tűzoltótisztikar és legénység létszámában rendezést nyert.

A debreceni tűzoltóság dr. vitéz Roncsik Jenő főparancsnok, Debrecen város LÉGO előadója és kerületi rendészeti felügyelője, Török István tűzoltóparancsnok, Hajduvármegye tűzrendészeti felügyelője, Csaba László tűzoltó felügyelő, ifj. vitéz Hatvani Sándor felügyelő, Madarász József és Kóka János gyakornok vezetésével végzik emberbaráti munkájukat.

Az elmúlt évi kimutatásból kitűnik, hogy a tűzoltó legénység erkölcsi nevelése és vallási oktatása sem volt elhanyagolva, ami igen fontos egy ilyen életveszedelemben járó foglalkozásnál. A debreceni tűzoltók felszerelése a múlt évben egy db. 250 percliteres, egy darab 150, két darab 800 percliteres gépegységgel gyarapodott, ami nagyban fokozza a város tűzvédelmének ellátását. Érdekes megemliteni, hogy a tűzoltó könyvtár 4964 darab szakkönyvvel rendelkezik, Magyarországon egyedülálló. A tűzoltók külsőségi szolgálata a kimutatás szerint 1478 fő vot. A tisztikar 657 szemlét látott el. A tűzoltó legénység kiképzése állandóan folyt, és az önkéntes tűzoltók kiképzése nem csak a helybeliek, hanem a vidékiek számára is állandóan folyt, tehát a környező falvak és városok tűzvédelme is erőteljes fejlődés alatt áll.

Az elmúlt évben Debrecenben 138 tűzeset volt. A felnőttek által gondatlanságból kelekezett tüzek száma 19. Gyufa, cigaretta eldobásából 27 tűz keletkezett. Gyermekjáték 11 esetben okozott tüzet. Ebből nyilvánvaló, hogy a felnőttek gondatlansága sokkal nagyobb, mint a gyermekeké. Gyujtogatás csak egy esetben fordult elő. A tűzkárok összege az 1943-as évben 1.036.48 pengő, ami elég tekintélyes összeg, azonban legnagyobb része biztosítás útján megtérült. Ezeknél a tűzeseteknél összesen 176 munkaóra kellet dolgozniok a tűzoltóknak.

A mentők 6275 esetben vonultak ki Elsősegélynyújtásban 1589 embert kellett részesíteni. Sebészeti bántalmak miatt 951 embert kellett beszállítani. A belső sérülés és betegségek száma 488. A mentőkocsiknak és autóknak 46,106.900 métert kellett befutniok. A debreceni mentők, kik 1906 óta teljesítenek szolgálatot Debrecen város közönsége érdekében, a mai napig 167.165 mentőesetet bonyolitottak le. A mentő és tűzoltó tevékenységgel kapcsolatban természetesen nagy az ügyvitel száma is, Az elmúlt évben 8.935 ügyiratot és nagymennyiségű légó-ügyet kellett elintézni.

Meleg szivvel és büszke érzésekkel tekinthetünk tehát a tűzoltók és mentők munkájára, akik fáradságot nem ismerve szolgálják a társadalom minden rétegét s mindig készek arra, hogy segitsenek. **(e. a.)**

ASSZONYOK, LÁNYOK

Testápolás és sport

A sport és kozmetika talán még soha nem játszott olyan nagy szerepet az emberek életében, mint ma. Minden nőnek legfőbb vágya a legszebbnek lenni. „Hogyan lehetnénk mégszebb?" Ekörül forog egész életünk, s időt, pénzt nem sajnálva fáradoznak azon, hogy céljukat elérjék. Hihetetlen túlzásba esve, a divatőrületig fokozódik ez a törekvésünk. Nem csoda aztán, hogy az ilyen túlzások láttára sok ember a másik végletbe esik, megutálva a testkultusz őrületeit és testét elhanyagolja. Mindkét felfogás hibás. A mai kor megkívánja azt, hogy a nők többet törődjenek szépségükkel és alakjukkal. A rövid ruha divatja és a nyilvános fürdőzés egyenesen követeli, hogy testünket ápoljuk. Nemcsak önmagunknak, hanem embertársainknak is tartozunk ezzel. Amilyen mértékben ápoljuk testünket, éppen olyan mértékben kell gondot fordítanunk a lelkekre is. A legszebb és legalaposabban ápolt test sem tudja hosszú időn keresztül eltakarni a lélek alacsonyrendűségét. Tény azonban az is, hogy a test elhanyagolásával semmivel nem lesz lelkünk fenköltebb. Az emberek rendszerint látszat után ítélnek. Eppen ezért fontos az, hogy valaki puszta megjelenésével jó benyomást keltsen.

Különösen fiatal korban nagyon kell vigyázni, hogy milyen formában is szépítjük magunkat. A túlzott sminkelést hagyjuk arra az időre, mikor a bőr hamvasságát már csak így tudjuk látszólag megtartani. Az ifjúság maga egy olyan varázs, ami minden szépítőszerrel felér. Ifjú arcon festék a legrémesebb valami. Fiatal kisleányok sokszor jelennek meg utcán kikészítve. Ha tudnák, milyen öregek és kábrándítóan hatnak, nem tennék ezt. Zsíros arcbőrűeknek természetesen a puder elengedhetetlen valami. Ezt is mérsékelten szabad csak használni. Egyetlen jótanács a fiatalság számára: szappannal és vízzel ne takarékoskodjunk! Egyes reklámok hirdetik ugyan azt, hogy ne vízzel, hanem krémmel töröljük arcunkat és bőségesen puderozzuk. Nem szabad hinnünk az ilyen olcsó vásári dolgoknak. Elég baj az már, ha valakinek nem szabad arcát vízzel mosni, hanem bőrbetegsége következtében olajjal kell letörölni. Higyjük csak el, hogy a víz még senkinek sem koptatta el bőrét. A víztől friss, rúgalmas és feszes lesz bőrünk. Itt kell megemlítenem a fürdést. Fürödjünk olyan gyakran, amilyen sokszor csak alkalmunk van rá. A fürdés egészséges. Ha pedig egészséges a test, akkor szép is. A közmondás is azt tartja: „ép testben ép lélek".

A legegyszerűbben felöltözött hölgy is lehet ápolt és éppen ezzel árulja el kulturáltságát. Vannak olyan apróságok, amik azonnal elárulják, hogy valaki gondozza-e magát, vagy pedig testével egyáltalán nem törődik. Vegyük csak sorba ezeket az úgynevezett apróságokat.

A HAJ: Rendetlen és kócos hajviselet senkinek nem áll jól. A most divatos kibontott laza frizura nem azt jelenti, hogy kócosak is lehetünk. Ha nem tudjuk magunknak a frizurát mosás után elkészíteni, semmiesetre se hanyagoljuk el azért hajunkat. Havonta egyszer-kétszer mindenki ki tudja fizetni egy berakás összegét. Sütővassal pedig egyenesen vétek nekiszaladni a hajnak. Ugyanez áll a hajnyírásra is.

A FOG: Azt hiszem, a fogápolás legelemibb szabályait minden olvasóm tudja és azt nem kell ismertetnem. Csak egyre szeretném felhívni a figyelmet. Amikor a legkisebb romlást vesszük észre fogunkon, azonnal menjünk orvoshoz, mert esetleg egy jó fog elvesztését előzzük meg, ha idejében kezeltetjük. Mindenképpen ajánlatos azonban félévenként fogorvossal megnézetni fogainkat.

A KÉZ ÉS KÖRÖM: Az emberek nagyrésze a kézről szokta megítélni, hogy ki vagy. A kéz munkaközben lehet piszkos, hiszen akkor nem lehet másodpercenként kezet mosni. Abban a percben azonban, ahogy a munkahelyet elhagyjuk, kezünket alaposan meg kell mosni és nem kell sajnálni azt az 5 percet, amit kezünk és körmeink alapos megtisztításával eltöltünk. Kefe nélkül a kéz- és körömápolás nem ér semmit. A kefe jól beszappanozva a kéz legkisebb barázdáiból is kiszedi a piszkot és a körömalól is. Utána egy kis krémmel bekenve a kéz a legdurvább munka után is szép. A köröm soha ne legyen vérbemártott színű, soha nem szabad karomhoz hasonló hosszúságúra növeszteni. A hosszú és karomszerűen begörbülő körmök démoniak, s főleg közönségesek. A legborzalmasabb és kábrándítóbb valami azonban az, ha valakinek vörösre lakkozott körme fehérje fekete a piszoktól.

A szépítkezést soha nem szabad nyilvánosság előtt végezni. Csúnya dolog az, ha valaki vacsoraközben előveszi a rúzst és pudert és percekig elmerülve készíti ki magát. Végezzük el ezt otthon, mert ha mi már meg is szoktuk, hogy az emberek előtt tegyük széppé magunkat, a férfiaknak mégis kiábrándító dolog, ha szemük láttára leszünk szebbek.

A test ápolásához nemcsak az tartozik, hogy tiszták legyünk. Az egyik legfontosabb kellék, hogy valaki bájosan, kecsesen és frissen tudjon mozogni. Ezt legjobban azzal érhetjük el, ha sportolunk és sokat mozgunk szabadlevegőn.

A sport nemcsak a testet, de a lelket is frissíti. Mindegy, hogy ki, milyen sportot űz. Fődolog az, hogy szabadlevegőn minél többet mozogjon. A sportnál is a legfőbb szabály azonban a mértékletesség. Minden túlzás és rekordhajsza a legutálatosabb dolog. A sportnál bosszankodni ellenfelünk győzelmén nem illik. Ugyancsak minden sportra áll a fair play (fér plé) általános törvénye. Eppen ezért, mert a sportban önuralomra is szükség van, fejleszti a jellemet is. Sportoljunk hát sokat és ápoljuk testünket, mert így az életben olyan helyet biztosítunk magunknak, amire mindenkor büszkék lehetünk.

PÁL ILONA.

A méhészet két háborus kérdése

A debreceni méhészek nagy teljesítményük miatt több cukrot kaptak

A mezőgazdaság egyik ágához tartozik a méhészet, mely különösen a háborús évek alatt nyert egyre nagyobb jelentőséget a nemzetgazdaságban. Napról-napra nő a méhészkedők száma az országban, akik a különböző méhészegyesületekbe tömörülve járulnak hozzá a termeléshez. A méhészkedés amellett, hogy mindig elég jól jövedelmező foglalkozás volt, igen szép, érdekes, de amellett sok szaktudást követelő munka.

Sajnos, az elmult év időjárása a méhészkedés jövedelmezőségét is hátrányosan befolyásolta, bár az illetékesek mindent elkövetnek a méhészet fejlesztése érdekében.

Felkerestük Debrecen egyik kiváló méhész szakemberét, — hogy általa nyerjünk betekintést a méhészet problémáiba. Jelenleg a méhészet egyik legnagyobb kérdése a méhetetőcukor, mely az inséges méhcsaládok átmentését szolgálja. Mindenekelőtt erre nézve kaptunk felvilágosítást.

— A debreceni méhészegyesület elmult évi jelentésében benne volt, — mondja a szakember — hogy Debrecen méhészei egy vagon cukrot kaptak az elmúlt év őszén. A múltévi cukorostának azonban az volt a hibája, hogy későn kaptuk meg, így a méhészek csak bizonytalanul tudták teleltetni a családokat és így az áttelelés is kétségessé vált. A méhészek csak csökkentett mértékben tudnak eleget tenni a beszolgáltatásnak. A szokásos egy vagon mézzel szemben csak 50 mázsa mézet tudtak beszolgáltatni. Kívánatos lenne, hogy ez a méz mennyiség is elsősorban Debrecen és környékén kerülne értékesítésre. Felesleges messze vidékekre szállítani a mézet, mert itt is megvan a maga piaca. — Egyébként a beszolgáltatást az idei termelésű mézből augusztus 31-ig kell teljesíteni. Jó volna, ha mindenki eleget tudna tenni annak a kötelezettségnek, ami ki van rá szabva, mert az elmult évben is a mostoha időjárási viszonyok miatt nagymennyiségű cukorkiutalásra volt szükség. Az illetékesek pedig ezt a cukormennyiséget csak olyan beszolgáltatási igéretre adták ki, hogy a legnagyobb áldozatok árán is teljesíteni fogják a méhészek feladatukat. — Nem is szólva arról, hogy a gondatlan késedelem fennforgása esetén a méhésznek az ötszörös árat kell büntetésképpen befizetni, ami maga után vonja az illetékesek húzódozását a kedvezmények megadása terén.

— A szövetkezetek is nagy problémák előtt állnak, hogy megfelelő tároló edényeket honnan szerezzenek be. Vannak, akik tavalyi mézet is tudnának beszolgáltatni, de nincsen megfelelő edényük. A cukorelosztás késedelme nagy veszélyeket rejt, mert késedelem esetén elpusztulnak a családok. Ha pedig a méhcsalád elpusztul, nem lesz beszolgáltatható méz, ami kihatással van a nemzetgazdaságra. A miniszteri rendelet négy kilogram cukrot engedélyez méhészenként, de csak két és fél kilogram, amit a méhészek kapnak. Tulajdonképpen 60 dkg. jár igazság szerint egy méhésznek, s a debreceni méhészek nem is panaszkodhatnak.

— Debrecen és környéke jó akácterülettel rendelkezik s bár az elmult évben az időjárás nem volt jó, a Debrecen és környéki méhészek más vidékekhez viszonyítva, éppen jól végzett munkájuk után kaptak elegendő mennyiségű cukrot családjaik számára, melyet egyenlő arányban osztottak szét. A minisztérium egyébként állandósítani kívánja a méhészet felkarolása érdekében a termelőerők fenntartása céljából a cukormennyiség biztosítását. Ezzel a cukorsegítséggel a méhcsaládok termelőerejét fenn lehetne tartani és ezeknél a méhcsaládoknál többszörösen megtérülne a juttatott cukor értéke mézben. A méhetető cukorral átmentett méhcsaládok nem mindig termelőképesek, — ezt ki kell emelni. Ez csak szükségmegoldás. A kapott cukrot az év folyamán akkor kell felhasználni csak, mikor arra nagy szükség van. Ez körülbelül úgy fest, mint a tehenek téli takarmányozása, mely csak a rendszeres és elővigyázatos etetéssel ad kellő mennyiségű tejet. A cukornak tehát felerősítő jellege van, mely meghatványozza a gyüjtési lehetőségeket. Az üzemi cukor juttatásánál lehetne kötelezni a méhészt, hogy előre beadja a mézet.

— A méhészet másik problémája, hogy a 4.30 pengős ipari cukor árával szemben a méz ára 5.40 pengő. A méhészeknek a mézet beszolgáltatáskor érvényes hivatalos hatósági áron kell beadniok. Mire azonban beváltásra kerül a méz, az önköltségi ár eléri a hivatalos árat. Ez azt jelenti, hogy valójában a méhészek ráfizetnek a méhészkedésre. Egy kilogram cukor csak 80 dekagram színmézet helyettesít mint etető anyagot. A méz csak 84 százalékos cukrot tartalmaz, mégis százszázalékos cukoroldatból csak 80 dekagram raktározott eleség származik. Ugyanígy a viaszforgalomban a műlép ára 40—50 pengő. Azelőtt 5 kg. méz ára volt egyenlő egy kilogram műlép árával. Főként a külföldi műlép nyomja fel ezt az árat. Ha azt számítjuk, hogy 43 pengőért adják a műlépet, akkor 8.40 pengős áron kellene lennie a méznek. Ez lenne arányban a műléppel. Ha a beszerzési költségeket vesszük alapul, akkor ennek arányában fel kellene emelni a méz árát is.

— Ami a vadászokat illeti, ott is az helyzet, hogy csak akkor kapnak töltényt, ha a vadbeszolgáltatásra ígéretet tesznek. Ha egy nyulat beszolgáltatnak, erre két töltényt adnak. Éppen ezért a méhészek is igyekeznek minél többet termelni, mert nagyobb mennyiségű méz beszolgáltatása esetén több cukrot is kapnak.

— A mezőgazdasági termelés biztosítása szempontjából a pontbeszolgáltatási rendszernek nagy jelentősége van. Helyes volna ezt a méhészekre is kiterjeszteni, mert a méhészet is — mint említettük — a mezőgazdaság egyik ága. A pontbeszolgáltatásba a méz nincs felvéve a legújabb gazdasági tervekbe. Pedig nagy könnyítés lenne, ha mezőgazdasági pontba mézet is tudnának beszolgáltatni a méhészettel foglalkozó gazdák. — Egy mázsa méz ára 540 pengő. A 40 pengős búzaértékkel számítva 13.500 búzaegység lenne egy mázsa méz. Ez a gazdák számára fontos volna, mert egy mázsa méz biztosítására kétévi búzatermést tudnának felszabadítani.

Ezek volnának a méhészet legfontosabb kérdései. A kiváló szakemberrel folytatott megbeszélés egyéb részleteire lapunk egyik számában még visszatérünk. (e. a.)

Tavaly 14 versenynapot bonyolított le 74 futtammal vidéken a Magyar Ügetőverseny Egyesület

A MÜE ezentúl fokozott mértékben dolgozik az ügetőversenyzés vidéki népszerűsítésén

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a Magyar Ügetőverseny Egyesület a napokban tartotta évi közgyűlését, amelyen a betegsége miatt távolmaradt Hedry Béla ny. altábornagy elnök helyett vitéz Bossányi Havass Tibor ny. vezérőrnagy elnököl. A közgyűlésen a földmívelésügyi minisztert vitéz Petkó-Szandtner Tibor szkv. vezérőrnagy, lótenyésztési főigazgató képviselte.

Vitéz Bossányi-Havass Tibor ismertette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, melynek érdekes adataiból kiderül, hogy 1943-ban Budapesten 91 versenynapot bonyolítottak le 872 futtammal, továbbá Pécsett, Kisvárdán, Miskolcon és Nagyváradon 14 versenynapot 74 futtammal és versenydíjak címén 4 millió 460.000 pengőt fizettek ki. Az ügetőlótenyésztés és az ügetőversenyzés nagy fejlődését igazolja a totalizatőrforgalom jelentékeny emelkedése, amelynek következtében az Egyesület tavaly adók és illetékek címén 11 millió pengőt fizetett az államnak és másfélmillió pengőt az fővárosnak. Jelentős összegeket költöttek a versenydíjak korszerűsítésére és újabb ingatlanokat is vásároltak s emellett komoly összegeket juttattak jótékony célokra is. Ezután gróf Keglevich titkos tanácsosnak, az Egyesület 40 év előtti megalapítójának javaslatára a közgyűlés Rakovszky István m. kir. titkos tanácsosnak, az Egyesület hajdani kormánybiztosának, továbbá Hedry Béla elnöknek és vitéz Bossányi-Havass Tibor alelnöknek a magyar ügetőló versenyzés fellendítése érdekében végzett nagy érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Az elnök ezután bejelentette, hogy az Egyesület tulajdonában levő Tattersallt állandóan korszerűsítik s közölte, hogy az alsógödi ménestelepen lószanatóriumot állítottak fel. Végül az elnök hangsúlyozta, hogy az Egyesület ezután fokozott mértékben dolgozik az ügetőversenyzés vidéki népszerűsítésén is. Ha a háború végetér, Magyarországnak készen kell állnia, hogy azokban a külföldi államokban is keresett legyen a magyar ügetőló, amelyekben a háború megbénította az ügetőlótenyésztést és versenyzést.

Gyülések a vármegyénél és városnál

Ma, vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel a **hortobágyi intéző-bizottság** ülést tart a városháza kistanácstermében.

Ugyancsak vasárnap délben 12 órakor szintén a **városháza** kistanácstermében a városi nyugdíjasok egyesülete tart ülést.

Hétfőn a városi **közigazgatási bizottság** ülésezik, délelőtt fél 10 órai kezdettel a kistanácstermben.

Hajdú vármegye **közigazgatási bizottsági** ülését pedig március 14-én reggel 9 órai kezdettel tartják. Ezt követően a kisgyűlés ülésezik fél 11 órai kezdettel.

MIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PÁRTIRODA: Arany Bika-szálló félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9—1 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PÁRTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9—12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MÉP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA

„Kossuth" Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-56. — „Magyar Korona" Káposztássy Géza, Kálvin-tér 15. Telefon: 16-06. — „Arany János" Bozóky György, Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. — „Hungária" Szoboszlai Szabó Jenő, Szoboszlói-út 4/f. Telefon: 32-50.

—oOo—

— **Dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár előadása a Debreceni Gazdasági Egyesületben.** Dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár március 6-án, hétfőn délután 5 órakor tartja meg megigért előadását a háborús bajtársi szolgálatról a Debreceni Gazdasági Egyesület és a Gazdakör helyiségében. Ezen igen tanulságos és nagyon érdekes előadás meghallgatására ezúton is meghívja a gazdatársadalom minden tagját családtagjaival együtt az Elnökség.

— **A Debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem** Debreceni Szabadegyetemén (Népszerű Főiskolai Tanfolyam), a Déri-múzeumban 1944 március 10-én, pénteken 5 órai kezdettel előadást tart dr. Pukánszky Béla egyetemi ny. r. tanár „Rilke", 6 órai kezdettel dr. Boldisár Kálmán ny. városi főjegyző „Debrecen régi kultúrális élete" címen. Belépés díjtalan. Pontos megjelenését kéri, jóismerőseivel együtt, hazafias tisztelettel a Rendezőbizottság Elnöksége.

— **A Baross Szövetség kiküldöttel a nagyváradi Baross-ünnepélyen.** A nagyváradi Baross Női Tábor most vasárnap rendezi nagyszabású zászlószentelési ünnepélyét, amelyen József királyi herceg és Anna főhercegnő is részt vesznek. Az ünnepélyen a debreceni Baross Szövetség részéről Ujvárossy Dezső társelnök és neje, továbbá Kovács János igazgató vesznek részt.

— **A Déri Múzeum** a II. emelet kivételével, a Déri György ezredes néprajzi múzeum és a Thaly-szoba ma, vasárnap d. e. 10—1 óráig nyitva. Belépőjegy fél 11 óráig nincs, fél 11 óra után köteles mindenki beléptidíjat fizetni. Képes Katalógusok és múzeumi kiadványok a jegypénztárnál kaphatók. A Múzeumbarátok Köre tagjai tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen látogathatnak.

— **A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete** Kossuth-u. 51. szám alatt lévő székházában f. év március 5-én, vasárnap délután 5 órától „Közművelődési délután"-t tart, melyre az Egyesület tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívja. Előadó: Nagy József kollégiumi polg. iskolai igazgató, az Egyesület tb. elnöke. — Tárgy: Polgári társadalom megszervezése; a 75 éves polgári iskola és a polgári társadalom jövője.

ISMERETLEN PÉTERKE

Írta és a Vitézi Székházban előadta: **dr. vitéz Gerőffy Géza**

Szemének vágyát könny takarta,
ruhája rongy cafatban lengett,
az öléves kis Péterkénél
sohasem láttam szegényebbet!

Amikor láttam a tél végén
felsebzett apró csóré lábát,
szomoru lelke reszketését
és csöpp testin a fagy virágát.

Amikor láttam megállottam,
repülő sasnál sebesebben
és ott ebben a szörnyü sorsban
az emberek között ember lettem!

Hiszen édest, jót ő még nem érzett,
bohó mosollyal nem játszott,
emberevő bácsiknak hitte
a kokastollas katonákat.

Emberevő és lángostoros kézzel
sok ember bünét mérve
kis Péterkéhez lehajoltam,
egy csókot ejtve köntösére.

Topánkát huztam kis lábára,
meleg ruhába öltöztettem,
kezébe sok cukorkát adtam
hogy tudjon hinni édesebben!

Mosoly — madárkás lett az arca,
lelkére szelid szinek estek
a sulya megkönnyebbült rajta
egy láthatatlan nagy keresztnek!

S az uj érzések uj honában,
amig a gyermek kedvét lelte,
én tovább mentem, mint egy álom
az utporba egy könnyet ejtve.

CSALÁDI ÉRTESITŐ

Eljegyzés. Kubinyi Mária gyógyszerészt eljegyezte Bodnár Károly m. kir. százados.

Házasság. Dr. váradi Borsay Miklós és bocsári Mocsáry Gizella f. hó 1-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Házasság. Csomó Mária (Miskolc) és Németh Lajos szerelőmester (Debrecen) március 4-én Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ipartestületi tagok figyelmébe.** Felkérjük tagjainkat, hogy a szavazó igazolványok átvétele végett testületünk hivatalában a hivatalos órák alatt megjelenni szíveskedjenek. Az ügyrend értelmében a közgyűlésen csak az vehet részt, aki etz az igazolványt a terembe való belépés előtt felmutatja. **Elnökség.**

— **Hadirokkant-sorjegyekkel** szalonnát, kolbászt és I-a italneműeket lehet nyerni.

— **Ne legyen béke, míg a magyar földön a napvilág egy ellenséget lát!** A Debreceni Leventeegyesület a magyar szabadság ünnepén, március 15-én este 7 órakor szimfónikus zenekari hangversennyel egybekötött hazafias ünnepélyt rendez az Arany Bika dísztermében. Műsoron Haydn: Esz-dur szimfónia, Berlioz: Rákóczi-induló stb. Belépődíj nincs. Jegyek dr. Bertók könyvkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók.

— **A debreceni „Népkör"** március 15-én délelőtt 11 órai kezdettel tisztújító közgyűlést tart az alant felsorolt tárgysorozattal: 1. Nemzeti Hiszekegy. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jegyzőkönyv felolvasása, évi jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Számvizsgálók jelentése, felmentés megadása. 6. Tisztikar lemondása. 7. Új tisztikarválasztás. 8. Esetleges indítványok. 9. Zárszó. Ha a közgyűlés 11 órakor nem volna határozatképes, 12 órakor a közgyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes. **Elnökség.**

— **Vérmérgezésben meghalt egy bellegelői leány.** A mult nap igen súlyos állapotban szállították a klinikára Hauzer Erzsébet, Bellegelő 433. szám alatt lakó leányt. Az orvosok mindent megkíséreltek, hogy megmentsék az életnek, fáradozásuk azonban hiábavalónak bizonyult, mert meghalt. A haláleset ről jelentést tettek a királyi ügyészségen és dr. Erdélyi Gábor vizsgálóbíró az ügyészség indítványára elrendelte a holttest felboncolását.

— **Azt gondolja,** hogy az üvegbiztosítás nem is olyan fontos? Téved! A kereskedő, az iparos, a vállalkozó, akinek áruja üzlethelyiségben van elhelyezve, tudják, hogy az üzlet kirakatablakait feltétlenül biztosítani kell! Az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** helybeli: Ferenc József-út 59. szám alatti főügynöksége a legelőnyösebb feltételeket nyujtja Önnek.

— **Öngyilkosság vagy véletlen szerencsétlenség.** Török Lajosné sz. Bende Juliánna kabai asszony hirtelen meghalt. Nyomozás során megállapították, hogy az asszony halálát gázmérgezés okozta. Csak azt nem tudták megállapítani, hogy öngyilkosságról vagy véletlen szerencsétlenségről van-e szó. Miután bűncselekmény nem forog fenn, a debreceni királyi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

ÖRÖKÍTSE MEG HANGJÁT HANGLEMEZEN — azonnal viheti — MAYER MÉRNÖK, Batthyány-u. 5.

— A gyermeknyaraltatás egészséges megszervezése érdekében a gyáripari vállalatok közös szociálpolitikai szerve felhívta tagjait, hogy a Gyermekvédő Ligával állapodjanak meg a dolgozók gyermekeinek idei nyaraltatása érdekében. Hir szerint az idén tízszer 6—12 éves munkásgyermekről van szó, akik a Gyermekvédő Liga üdülőtelepein, — elsősorban a Balaton környékén — nyaralnak majd. A gyermekek napi dija átiköltséggel együtt 6.50 pengő. (MVS)

— **A Baross Szövetség** közli a fűszer-, droguista- és illatszerszakosztály tagjaival, hogy Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóságának értesítése szerint a debreceni Közellátási Felügyelőség az 1943 július hó elsején kibocsátott hatósági fűszer- és piaci árjegyzékeken az alábbi árváltozások keresztülvezetését kéri: Fűszerárjegyzék: Vöröshagyma (jan. 16-tól) kg-ként 0.25, fokhagyma (jan. 16-tól) kg.-ként 1.29 P, mosószappan (egységes) 10 dkg-os drb. 0.38 P, mosószappan (egységes) 20 dkg-ros drb. 0.76 P, pipereszappan (illatosított) drb. 0.84 P, babaszappan 8 dkgr-os drb. 1.06 P, borotvaszappan kocka 7 dkgr-os drb. 0.70 P, borotvaszappanrúd 6 dkgr-os drb. 1.04 P, egységes mosópor L/2 kg-os 1.06 P, egységes mosópor negyed kg-os drb. 0.54 P, befőzőhártya celofán borítékonként 0.26 P, befőző pergament 2 és feles 10. sz. és I/2 befőző pergament 4 és feles 0.12 P, szódabikarbóna celofán vagy papirzacskóban drb.-ként 0.24 P.

Vasárnapi istentiszteletek

Református istentiszteletek:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Örsy János, délután 5 órakor Kerekes János. Kistemplomban 9 órakor dr. Farkas Pál, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor Sulyok Kálmán. Kossuth utcai templomban 10 órakor Demeter Gyula, délután 5 órakor Boross Dezső. Károlyi G. téri templomban 9 órakor Berényi József, délután 4 órakor Rácz Zoltán. Ispotály-templomban 10 órakor Birinyi János, délután 5 órakor dr. Sárközy Lajos. Árpádtéri templomban 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor Kovács Jenő. Homokkerti templomban 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban 10 órakor Sipos Károly délután 3 órakor Márton Károly. Csapókerti templomban 10 órakor Balogh József, délután 3 órakor dr. Dancsházy Sándor. — Kerekstelepi templomban 10 órakor Fentős Tibor, délután 3 órakor Fentős Tibor. Egyetemi templomban 11 órakor dr. Czeglédy Sándor. Auguszta szanatóriumban negyed 10 órakor Koncz Zoltán. Egyetemi klinikán egész héten át Szenes László és Koncz Zoltán. Ügyészségi fogházban 10 órakor Magyar Bertalan Téglaskerti áll. iskolában 10 órakor Dusicza Ferenc prédikál, dr. Sárkzy Lajos ágendázik. Téglavető gyül. házban 9 órakor Erdei Károly. Wolaffkatelepi Olvasókörben délután 3 órakor Bányay Zoltán.

Tanyai istentiszteletek: Pac 9 órakor viléz Szabó Endre. Nagyesere 9, Szata 11 órakor Molnár Gyula Dombos-tanya délután 1 órakor Nagy Sándor. Hármashegy 10 órakor és Lukaháza 2 órakor László L. Elek. Ebes 10 órakor Molnár Gyula I. Ondód I. Kádár dülő 10 órakor Rápolty Árpád. Nagyhegyes 10 és Cuca 2 órakor Szatmári Lajos.

Gyermek-istentiszteletek: Egyetemi templomban délelőtt fél 9 órakor Szenes László. — Auguszta szanatóriumban délelőtt negyed 11 órakor Koncz Zoltán.

Az egyetemi templomban március 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyetemi istentiszteletek ujra megkezdődnek. Ezen a napon az Egyetem által rendezett igehirdetési sorozat tárgyal: „A történet titka". Igét hirde: dr Czeglédy Sándor egyetemi ny. rk. tanár.

A Szent Anna-utcai főplébániatemplomban

Csendes szentmisék reggel 6, 7, 8.20, 9 órakor. Fél 10-kor a nagymisét mondja és prédikál dr. Bánáss László prépost. Csendes misék még 11, háromnegyed 12, -s fél 1 órakor. Homokkertben dr. Vass Péter, Szoboszlói úton Somhegyi Mihály, fogházban Goes György, Pallagon Nagy Miklós, Mikepércsen dr. Zernye József mondanak szentmisét és szentbeszédet. Délután 5 órakor keresztúti ájtatosság és szenségbetétel.

A dominikánus plébániatemplomban

az istentiszteletek sorrendje. 7 órakor rózsafüzéres szentmise, kitett legméltóságosabb Oltáriszentséggel. 8 órakor diákmise, rövid szentbeszéddel. 9 órakor énekes nagymise szentbeszéddel. Fél 12 órakor csendes szentmise, rövid szentbeszéddel.

Este fél 6 órakor szentolvasó imádság. 6 órakor böjti szentbeszéd, utána szentséges litánia áldással.

Esténkint fél 6 órakor mindennap rózsafüzérima, szentségi áldással.

A Téglavetőben fél 10 órakor szentmise az Ovodában.

Szent István ferences plébánia hirei.

Ma d. u. fél 3 órakor mozi gyermekeink szórakoztatására. A keresztúti ájtatosság nem 6, hanem 5 órakor kezdődik. Utána nagyszerű előadás kulturtermünkben. Kedden reggel 9 órakor Szent Antal mise és d. u. 6 órakor Szent Antal ájtatosság. Szerdán ONCSA-előadás, bibliaóra. Csütörtökön a Szent István Kör tagjainak találkozója. Pénteken 6 órakor nagyböjti szentbeszéd. Szombaton 6 órakor litánia, utána a ferences ifjúságnak rendes havi gyülése. Már előre felhívjuk az érdeklettek figyelmét arra, hogy a jövő vasárnap lesz a ferences világirend havi gyülése, a szokott időben.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap délelőtt 9 órakor közép iskolai ifjusági egyházi énekóra. — Utána exhortációt tart Petrik János s. lelkész 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentiszteiet, d. e. 11 órakor úravacsora osztás. Prédikál dr. Pass László.

A gör. kat. templomban

Délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet. 8 órakor diákmise szentbeszéddel. 9 órakor katonamise szentbeszéddel. 10 órakor nagy szentmise utána MAGOSZ-gyülés az iskola földszinti nagytermében. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise rövid szentbeszéddel. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. 4 órakor vecsernye és böjti ájtatosság szentbeszéddel. F. hó 10-én, pénteken délután fél 6 órakor kezdődik a böjti ájtatosság szentbeszéddel. F. hó 11-én, szombaton reggel 8 órakor halottainkról megemlékezés.

Az unitárius templomban

márc 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó istentiszteleten imádkozik és prédikál Ferencz József lelkész.

Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély ellen csak Kalciszil-t, (ezelőtt Hajduint) használjon. Hatása biztos, ize kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: „Sztankay" gyógyszertár, Debrecen, Szent Anna-utca 64. sz.

— **Új tanfolyam kezdődik március elején** a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária **gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában,** Piac-utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943—44.

— **Özike kopogtatott az ajtón.** Tiszai József tokaji borkereskedő lakásában a napokban kopogtatásra lettek figyelmesek a házbeliek. Amikor az ajtót kinyitották, egy kis özike sétált be a lakásba. Tiszáék a váratlan kedves vendéget szivesen fogadták s minthogy kiderült, hogy egyik lába megsérült, maguknál tartották kosztra és kvártélyra.

— **A biztositástudományi társulat** a napokban Kassán vándorgyülést rendezett, amelyen megjelentek a város hivatali és társadalmi előkelőségei szinte teljes számban. Az ülést Gebhardt Domonkon, a Társulat ügyvezetője nyitotta meg, aki a biztosítási gondolat elterjedését a takarékossággal hozta kapcsolatba és hangoztatta, hogy a takarékosságnak ma is milyen nagy a jelentősége egyénre, társadalomra és államra egyaránt. Több értékes előadás következett ezután, majd felszólalások hangzottak el annak érdekében, hogy a biztosítás oktatása vétessék fel a tanrendbe.

Gyászrovat

Boros József gazdálkodó

Fáradhatatlan munkás életének 47-ik, boldog házasságának 18-ik évében hosszas szenvedés után meghalt **Boros József** gazdálkodó. Temetése kedden délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termében a református egyház szertartása szerint. Halálát feleségén, gyermekein és édesapján kívül széles körben ismert kiterjedt rokonság gyászolja. Lakás: Ondód, Péterfia-dűlő 50. szám. Temetését a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Özv. Molnár Mihályné, Nagy Mária 84 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 5 órakor lesz a Köztemető II-á. ravatalozó termében. Lakás: **Nagyerdő 1. sz.** vilia. **Dankó** temetkezés.

Boros József

gazdálkodó munkás életének 47-ik évében elhunyt. Temetése kedden fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. — Gyászolják felesége, gyermekei, édesapja, apósa, anyósa, veje, testvérei, sógora, sógornői, unokaöccsei, unokahugai és a kiterjedt rokonság. Lakás: Ondód, Péterfia-dűlő 50. **Gebauer** rendezi

Gobzyos Lukácsné, Kellner Borbála 33 éves korában elhunyt. Temetése Kenderesre való hazaszállítás után vasárnap délután 3 órakor lesz az ottani temetőben. **Dankó** temetkezés.

Id. Töviski Gábor kőmíves 85. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Kálmánchelyi utca 7. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Papp Erzsébet 45. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető II-á. ravatalozójából. Lakás: Komáromi utca 10. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Deák Zsuzsánna 62. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Lakás: Móricz utca 14. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, az Egyetértés Dalkörének, kik szeretett jó feleségem, felejthetetlen kedves gyermekünk temetésén részt vettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, amely által mély fájdalmunkat enyhíteni gyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Vánfsa Endre és Pouló István feleségével.

Pongrácz Józsefné

Bényei Tóth Erzsébet nyug. Máv. főkalauz neje 56. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemető II-á. ravatalozójából. Elhunytát férjén és gyermekein kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Lakás: Kigyó-utca 7. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

— **Drágán adták a szalonnát a munkaszolgálatosoknak.** Simon Miklós, Tőli Sándor és Móricz Imre hajdúhadházi lakosok árdrágítással vádolva kerültek a debreceni törvényszékre, mert Hajdúhadházon 15—18 pengős áron adták a szalonnát a munkaszolgálatosoknak. — Özvegy Ungvári Jánosné pedig juhgomolyát adott drágábban. A törvényszék mindegyikük bűnösségét megállapította és összesen ezer pengő pénzbüntetésre ítélte.

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETHULLÁMHOSSZ

Március 4. Szombat.

Ezúttal a következő megnyugtató üzenetek érkeztek:

Debrecen: Csóka János honvéd a Z. 467. tábori postáról csókolja feleségét s **kéri, ne költözzön el.** Jól van, levelet vár.

Debrecen: dr. Polgár Barna csendőrszázados a B. 273. tábori postáról szeretettel köszönti édesanyját, húgát, öccsét. Hála Istennek, a legjobb egészségnek örvend s kéri őket, ne aggódjanak érte. **Szabadságra csak a jövő hónapban jön. A válaszolatlanul hagyott levelekre majd személyesen adja meg a választ.**

Debrecen: dr. Szabó Károly csendőrszázados a K. 558. tábori postáról csókolja szüleit, nővérét és sógorát. Egészséges s **kérdezi, felvállaltattak-e már a garniturát? Sok csókot küld mindenkinek s arra kéri őket, a legközelebbi csomagba halolajat küldjenek.** Ismerőseit szeretettel köszönti.

Debrecen: Szemán Albert őrvezető a Z. 830. tábori postáról szerető csókjait küldi feleségének. **Nevonapja alkalmából szerető szívének jókívánságait küldi. Levelet vár, ismerőseit üdvözli.**

A Magyar Rádió útján naponként elhangzó üzenetek közlését legközelebbi, keddi számunkban folytatjuk! (Adjon Isten szebb jövendőt minden magyarnak!)

— **Dr. Arany Sándor mezőgazdasági főiskolai nyilvános rendes tanár előadása Nagyszalontán.** Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg Nagyszalontán dr. Arany Sándor debreceni mezőgazdasági főiskolai nyilvános rendes tanár, egyetemi nyilvános rendkívüli tanár a szikes talajok javításáról szóló előadását. Ezzel egyidejűleg bemutatta a világ szikes vidékeit s azok javításáról készült filmet. Az előadást mintegy 500—600 gazda hallgatta végig általános érdeklődéssel. Utána Arany Sándor dr. gyakorlati tanácsokat adott a megjelent gazdáknak.

— **Kerékpártolvajlások.** Tegnap két feljelentés érkezett a debreceni rendőrségre ismeretlen tettesek ellen, akik őrizetlenül hagyott kerékpárt loptak el. Az egyik feljelentést Pesák András debreceni lakos, a másikat Juhász László, Tarr-utca 10. szám alatti lakos tette. Mindkettőjük kerékpárját egy-egy üzlet elől lopták el.

— **Dr. Naměnyiné Szentendrel Olga** gyorsíróiskolájában márciustól tanfolyamkezdés. **Batthyányi-utca 1. sz.** Vidékieknek vasútkedvezmény. — Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 6475/1941—42.

— **Svetits Leánynevelő Intézet a sebesült honvédekért.** Ez évi január és február hónapokban a Svetits Leánynevelő Intézet növendékei a sebesült honvédek részére 1340 drb. csomagot, 2204 cigarettát, 31 liter bort, 5 üveg befőttet és 1 üveg sóborszeszt osztottak ki, miközben beteglátogatásokat is végeztek. A közeljövőben pedig a Caritas szolgálatában műsoros szórakoztató előadást tartanak sebesült honvédeiknek.

— **A Nyilastelepi Református Nőszövetség tisztikarának és választmányának névjegyzéke:** Díszelnökök: dr. Génessy Sándorné Máv. műhelyfőnökné, dr. Juhász Nagy Sándorné. Elnök: Sipos Károlyné. Ügyvezető elnök: Gyökeres Józsefné. Alelnökök: Fekete Lászlóné, Kovássy Imréné, Gazdag Károlyné. Titkárok: Vári Szalay Lajosné és Papp Józsefné. Pénztáros: Sütő Sándorné. Jegyző: Szabó Imréné. Ellenőrök: Hámori Károlyné és Kiss Kéri Zoltánné. Választmány: Balogh Istvánné, vitéz Jakab Miklósné, özv. Dóri Sándorné, Hanesch Antalné, özv. Bertók Lászlóné, Román Albertné, Kusztos Dénesné, özv. Kézdi Ferencné, Makay Józsefné, Vilmányi Lászlóné, Tyukodi Józsefné, Török Istvánné, özv. Farkas Istvánné, Zsuffos Sándorné, Garbóczi Bertalanné, Miskolczi Gáborné, Dihen Sándorné.

— **Református lelkésznek bibliaköre** folyó hó 6-án, hétfőn délután öt órakor tartja összejövetelét a Révész-tér 2. szám alatti lelkészi hivatalban. Az érdekelteket szeretettel hívja a vezetőség.

— **A Baross Szövetség** összeres szakosztályának elnöksége felhívja tagjainak figyelmét, hogy a szakmát érintő ügyekben minden kedden és pénteken délelőtt 11—1 óra között áll a tagok rendelkezésére a Baross Szövetség hivatalos helyiségében (Ferenc József-út 9. sz.)

— **Az Árpád-téri Árva Bethlen Kata Leánykör** ma 5 órai kezdettel tartja műsoros estjét a gyülekezeti teremben (Kassa-út 12.) A kedvesnek és kellemesnek igérkező estére ezúton hívja meg az érdeklődő közönséget az ifjúsági vezetőség.

— **Március 11-én, szombaton** este 6 órakor M. Réguier, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem francia lektora előadást tart a református egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17.) „A Gide lyrája" címen. Az Alliance Francaise igazgatósága minden érdeklődőt szívesen lát. Belépés díjtalan.

— **A Péterfia-utcai egyházrész Nőszövetsége** március hó 23-án, csütörtökön délután 5 órai kezdettel szeretetvendégséget rendez a Baltazár-teremben, Kálvin-tér 5. alatt. Előadást tart dr. Ferenczy Károlyné. A szeretetvendégségre jegyek elővételben dr. Farkas Pál lelkipásztornál kaphatók Kálvin-tér 17. alatt a lelkészi hivatalban.

— **Besurranó tolvaj 1000 pengő értékű ruhaneműt lopott el** Hoffmann Károly, Kuruc-utca 18. szám alatti lakos lakásába ismeretlen tettes besurrant és onnan mintegy 1000 pengő értékű ruhaneművel távozott. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

HÉTFŐN elsőnek közül minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

— **Cipész- és csizmadiasegédek figyelmébe!** A március 14-én megnyíló cipészipari szakrajztanfolyamra jelentkezőket még felvesz a tanfolyam helyi vezetője. A tanfolyamra minden nap 12—13 óra között lehet beiratkozni a városi ipariskolák igazgatói hivatalában (Burgondia-u. 1. sz.) Tandíj 20 P.

— **A korcsmárosok és italmérők ipartársulata** értesíti tagjait, hogy a pénzügyi hatóság folyó hó 6-án, hétfőn délután fél 7 órakor fogja ismertetni a pénzügyminiszter úrnak az állami számolólapra vonatkozó legújabb rendeletét a Kereskedő Társulat dísztermében, Piac-utca 8. sz. alatt. Minden tagunk ott legyen! **Elnökség.**

Debreceni Ujság-Hajdúföld sakkrovata

Rovatvezető: **Bánfalvi Sándor** a Debreceni Sakk-Kör titkára.

A Debreceni Sakk-Kör Csócsits Lajos főtitkár tehermentesítése céljából a rovat vezetésével Bánfalvi Sándor titkárt bízza meg.

Debreceni Sakk-Kör.

BEKÖSZÖNTŐ

Amikor 1942 november 1-én katonai behívásom következtében a rovat vezetéséről le kellett mondanom, a rovatot kevéssel rá, létében veszély fenyegette.

Ekkor, mint már annyiszor, amikor áldozatot kellett hozni, Csócsits Lajos lépett a gára és híven kitartott a rovat vezetésében, rendkívüli közéleti elfoglaltsága és családi megpróbáltatásai ellenére is. Mindig a legkiválóbbat nyujtotta és én most, amikor vállairól leveszem a terhet, csak annyit írhatok, hogy az ő szellemében és jellemében kívánom tovább vezetni rovatunkat.

Tizenhárom hónapi megszakítás és szabadság nélküli hadi szolgálat után visszatérve, a régi barátsággal és szeretettel köszöntöm olvasóinkat.

Maróczy Géza 74 éves!

Debrecen sakkozóinak tekintete meleg szeretettel fordul öreg mestere felé. Hálát adunk a Teremtőnek, hogy pompás erőben megőrizte nekünk. „Tehetséged nem a tied, a házé!" és Maróczy nagymester ahelyett, hogy mint más élvezné rendkívül alkotó életének gyümölcseit, most sem pihent ebben az évben. Fitalos erővel munkálkodott a magyar sakkozás templomán.

Az Isten áldása tartsa meg sokáig.

25. számú játszma.

Maróczy. Dr. Euwe.

Scheweningen, 1923.

1. e4, c5 2. Hf3, Hc6 3. d4, cd 4. H:d4, Hf6!

(A leghelyesebb mert más lépésekre a világos bábok vezetője által bevezetett 5. c4! nagyon erősnek bizonyul.)

5. Hc3, d6 6. Fe2, e6 7. 0—0, Fe7 (Az u. n. scheweningeni változat, mely ellen a világos választotta felvonulás a legerélyesebb)

8. Kh1, 0—0 9. f4, Vc7 10 Hb3!, a6 11. a4,

(Akadályozza 11—35 lépést, átengedi azonban az ellenfélnek a b5 pontot, úgy látszik azonban, hogy az előny nagyobb, mint a hátrány.)

11. —, b6 12. Ff3, Fb7 13. Fe3, Hb4 14. Ve2, d5 15. e5, He4,

(Valamivel jobb 15. —, Hd7, az e4-re kerülő sötét csatár sötétre hátrányos, mert zárja a F vonalát.)

16. F:e4, de 17. Vf2, b5,

(Átmenetileg menti a támadott csatárt.)

18. ab, ab 19. Hd4, Fc6,

(Sötétnek a b5 pont biztosítása éppen elég gondot okoz, világos közben a K. ellen csoportosította haderejét.)

20. Vg3!, B:a1 21. B:a1, Bb8,

(Helyet csinál a védekezésre, jobb volt azonban azonnal a8-ra lépni.)

22. f5, ef5 23. H:f5, Ff8 24. Ff4, Ba8 25. Bc1!,

(A legbiztonságosabb hely a B. részére. Nem volna jó a közelfekvő 25. Bf1, a lehetséges Hd5 26. H:d5, F:d5 27. e6, Vc4! miatt.)

25. —, g6 26 e6, Vb7 17. e7!, Fg7

(A csatárt nem lehetett ütni, mert 27. F:e7-re 28. H:e7†, V:e7 29. Fd6! tisztet nyerne. A b4 pont átengedése tehát nem okozot kárt.)

28. H:g7, K:g7 29. Vh4, f6 30. Vh6†, Kg8 31. Fd6!, feladá.

(A kellős fenvegetés, u. m. 32. F:b4 és 32. Vf8† ellen nincs védelem. A játszma a legtöbb tankönyvben a sziciliai védelem elleni játékvezetéshez iskolapéldául szolgál. A verseny különdíját kapta. — Maróczy elemzései a Modern Sakk Vezérkönyvé-ben.

SAKK HIREK:

Az Iparoskör versenyének eredményei:

13. forduló: Erdődy—Tóth 0—1, Zombor—Sarkady fél, Bodó—Pincés 0—1, Neumacker—Lakatos fél, Barcza—Sipos 0—1, Gaál—Nacsa 0—1, Szabó Kotrás 0—1, Eszenyi—Tokaji 0—1. Kövér—Szenkovits függ.

14. forduló: Tóth—Tokaji 1—0, Szenkovits—Eszenyi 0—1, Kotrás—Kövér 1—0, Nácsa—Szabó fél, Pincés—Gaál fél, Sipos—Bodó 1-0. Lakatos—Barcza 1—0, Sarkady—Neumarker 1—0, Erdődy—Zombor 0—1.

Rovatvezető üzenetei: Felkérem Enyedi Mihály, Molnár József, Kovács Andor, Tóth József, Neumann Gyula, Tóth András, Csernus János, Sipos Ferenc és Pinczés János urakat, hogy személyi adataikat szíveskedjenek a DSK-nek bejelenteni.

Dr. H. Pál. Légyszíves játszmáimat hozzám sürgősen eljuttatni.

Könyvesház

Tolsztoj Leo: A kreutzer szonáta (Anuonymus kiadás.)

Tolsztoj a világirodalom egyik legnagyobb elbeszélője és ugyanakkor a legsúlyosabb szavú moralista. Egyik legjellemzőbb műve a **A Kreutzer szonáta,** ez a megjelenése óta olyan sok vihart felkavart elbeszélés. — Tolsztoj az apostol írta, de Tolsztojnak, a **művésznek** tollával. A regény tulajdonképpen egy hitvesgyilkosság története, amit maga a gyilkos mesél el börtönéből való szabadulása után. Vérfagyasztóan izgalmas olvasmány. Pedig lényegében nem is erről a rémtörténetről van szó, hanem az európai ember legégetőbb erkölcsi problémáiról. Nem véletlen, hogy több mint félszázadja még ez a könyv a kulturált emberiség egyik legtöbbet vitatott s egyre újabb gondolatokat adó olvasmánya.

—

Korda Miklós: A Magyar felvilágosodás breviáriuma. (Anonyumus kiadás.)

Első belepillantásra írók és költők szemelvényeiből összeállított antologia, amely egységes képet ad a letűnt korszakról, a magyar felvilágosodás századáról De ahogy az ember figyelmesebben belelapoz, rádöbben hogy sokkal mélyebb, égetően időszerű dologról van itt szó. Egy emberfeletti küzdelem történetével állunk szemben, magyar írók elszánt harcával, akik megvetésen, elmellőzöttségen, börtönön keresztül, sőt olykor halállal lakolva bátorságukért, ki mertek állni, hogy szóval és tervezgetésekkel új életet rázzanak a sokszázados rabságból elernyedt magyarságba. A felvilágosodás a nyugati friss szellem volt, a szabad bírálat, az emberi jogok hirdetése s a felvilágosodás írói, a hajporos-parókás „aufklaeristák" hangos szóval tettek hitet a magyarság legégetőbb problémáiról. — Kemény kritika, de szilárd reménység is, amit a Korda breviáriumból tanulunk.

—

Britten Austin: „A DICSŐSÉG ÚTJA" (Anonymus kiadás.) Magánéletregénynek lehetne nevezni azt a sajátos műfajt, a mi a történelmi és a lélektani regény közös gyermekeként és lassanként századunk legnépszerűbb olvasmányfajtájává fejlődött ki. Nem a szorosan vett regényes életrajzról van itt szó Britten Austin, aki ebben az izgalmas könyvben az olaszországi harcok legendás hősét, a fiatal Bonaparte tábornokot mutatja be aki még nagyon távol van a császári trón pompájától, de aki már megindult a szédületes fölfelé vezető pályán. Nem a történelem a regény tárgya, hanem az emberi lélek, a tettek érzelmi mozgató rugói. Egy lángeszű fiatalembert ismerünk meg a könyvből aki szerelmes a feleségébe s ki akarja kényszeríteni az asszony bámulatát. Melyik férfi nem volt már hasonló helyzetben? De Napoleon abban különbözik sok más sorstársától hogy ki is tudja kényszeríteni a bámulatot. Meg akarja hódítani az asszonyt: kénytelen meghódítani a világot.

— **Rögtönítélő bíróság elé állítják a nagykárolyi betöröket.** Részletesen beszámoltunk arról, hogy Horváth István, Milák István és Milák Ferenc Nagykárolyban éjszaka több betörést követtek el. Kihallgatásuk során elmondták, hogy Horváth nősülni akart és így akarták részére az esküvői költségeket előteremteni. A három napszámost hétfőn állítják elő a rögtönítélő bíróság elé.

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1944. évi március hó 6-től 1944 március hó 12-ig.

Rádió-hírszolgálat

Magyar nyelvű hirek.

7.15 Dunai német adók. 325.4 m. (Brünn.)
8.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
8.00 Zágrábi rádió 276 középhullám.
17.30 Pozsonyi rádió 760 m.
18.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám
19.15 Dunai német adók 325.4
20.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullám és II. középhullám 221 és 203 m.
21.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
4.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

Március 6.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
5.25 Ébresztő. Torna.
5.45 Reggeli zene.
7.00 Hirek. Közlemények. Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.35 Zenekari muzsika.
10.00 Hirek.
10.15 A rádiózenekar műsorából.
1. Adam: A nörbergi baba nyitány. 2. Johann Strauss: Déli történések, keringő. 3. Lehár: Kínai balett-szvit. 4. Niemann: Modern táncszvit. 5. Küster: Vízesés. 6. Finck: Árnyéktánc, gavott. 7. Künneke: Keringő. 8. Kochmann: Pizzicato polka.
11.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat.
11.40 Emlékezés Benczur Gyuláról. Szentgyörgyi Elvira előadása.
12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
Utána: **Országos Postászenekar.** Vezényel Eördögh János.
1. Doppler: Lika nyitány. 2. Fehér ecsi hangok, keringő. 3. Farkas Ferenc: Asztali muzsika. 4. Rust: Álomország. 5. Krome: Szerenád. 6. Tiboldi József: Magyar induló.
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 Magyar nóták. Palágyi István dr. énekel, kiséri Burai Pali cigányzenekara.
2.30 Hirek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhirek, piaci árak élelmiszerárak.
3.00 Melelis Béla-zenekar. Vezényel Várhelyi Antal.
3.00 Kossuth Lajos és a magyar ipar. Kerékgyártó János előadása.
4.25 A földről a vászonig. Hartócz József dr. előadása. A közlekedésügyi minisztérium rádióelőadássorozata
5.50 Hirek.
5.00 Sport a nemzet-ről. A közvetítést a Nemzeti Sportcsarnokból vezeti Plunar István.
5.45 Vezényel a szerző. Vincze Ottó szerzeményeiből játszik a Rádiózenekar. Közreműködik Barabás Sári, Nagykovácsi Ilona, Szabó Ilonka, Szabó Miklós és a Budapesti Kamarkórus Paulovits Géza dr. vezetésével. A bevezető szöveget elmondja Szemere Vera. (A jan. 2-i adásunk megismétlése hangfelvételről.)
6.35 „Fatornyok". Közvetítés a Nemzeti Kamaraszínházból. Színmű három felvonásban. Irta Zilahy Lajos.
Személyek: **Kriegs Rudolf** — Ajtai Andor, Kriegsné. Borcay Kiára — Tőkés Anna, Kriegs Árpád — Dévényi László, Az öreg Borcay — Kürthy György, Kálmán Balázs — Kovács Károly, Janka — Könyves-Tóth Erzsi, Kiss Ottó — Tassi András, Irén — Sándor Iza, Lajos Bazsi Lajos.
Az I. felv. után kb.
7.25 Hirek.
9.10 Magyar zeneszerzők félórája.
9.40 Hirek.
10.10 Hirek német, angol és francia nyelven.
10.40 Könnyű muzsika.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

5.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
7.00 Német nyelvoktatás.
7.30 A Kassai Kamarazenekar. Vezényel Timár László.
8.00 Kiket adott a Felvidék a magyarságnak. Berzeviczy Gergely. Schubert József előadása.
8.15 A Láger női kamarakórus.
8.35 Relter Márta zongorázik.
9.00 Házavatás. Kovács J. András elbeszélése.
9.00 A Bohém-tánczenekar játszik.
9.40 Rádiózenekar játszik. Vezényel Majorossy Aladár.
10.40 Hirek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hirek magyarul. Német műsor: 20.40 Szórakoztató zene.

Kedd

Március 7.

BUDAPEST I. MŰSORA

6.00 „Üzen az otthon" A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.45 Reggeli zene.
7.00 Hirek. — Közlemények. — Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.35 Zenekari művek.
10.00 Hirek.
10.15 Zenekari művek.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Uher Zita énekel.
Zongorán kísér Érsek Mária.
1. Liszt: A három cigány. 2. Hubay: Szeretném itthagyni. 3. Donányi: Ezüstös holdsugár. 4. Dohnányi: Szerenád. 5. Deák— Bárdos György: Alszik az édesanyám.
11.40 Divatludósítás.
12.00 Harangszó — Fohász — Himnusz.
Utána: **Szórakoztató muzsika.**
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédek üzennek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 Folyamőrök fúvószenekara. Vezényel ifj. Ricsay Richárd.
1. Fabiani: Venezia, induló. 2. Jaks: Tengerész körökben, keringő. 3. Ruttkay Aladár: Szent László induló. 4. Pécsi József: Sirva vigadó. 6. Fricsay Richard: Hej liba induló.
2.30 Hirek. Műsorismertetés.
3.00 Délutáni muzsika Közben
3.30 Gyermekdélután.
„A csillagszemű juhász" Magyar népmese alapján irta Ölboy Irén. Előadják a gyermekszereplők — Harsányi Gizi vezetésével.
4.20 Ilniczky László szalonzenekara
1. Járay Richárd: Holdvilág, keringő. 2. Szucsich Károly: Szerenád. 3 Bachmann József: Spanyol szerenád és tánc. 4. Kemény Ákos: Autógalopp.
4.45 Időjelzés. hirek.
5.00 Lakatos Tóni és Lakatos Tibor igényzenekara muzsikál.
5.25 Takarékos fűtés a háztartásban. Felkay Aurél miniszteri műszaki anácsos iparügyi előadása.
5.40 A múdai magyar mesterei. Vass Margit Kern Aurél-dalokat énekel.
6.00 „Örökség". Darvas József előadása.
6.20 Magyar zeneszerzők félórája. A Rádiózenekart Bertha István vezényli:
1. Zakál Dénes: Rodostó, nyitány. 2. Losonczy Dezső: Rapszódia. 3. Liszt: Rákóczi-induló.
7.00 A szegedi Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése a Vigadó nagytermében. Vezényel Fricsay Ferenc.
7.50 A honvédelmi minisztérium Légoltalmi Csoportfőnökségének közleménye.
9.10 Az idő szolgálatában. Borsody István előadása a propagandáról.
9.25 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
1. Huszka Délibáb. 2. Kaschubec: Egy kedves szó. 3. Grothá: Neked is, nekem is, keringő. 4. Muck: Pilangó.
9.40 Hirek.
10.10 Hirek német, angol és francia nyelven.
10.40 Valakinek muzsikálnak.
9.30 Táncoló billentyűk.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

4.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
7.00 A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
7.25 Balázs Gyula dr. magyarnótákat zongorázik.
7.40 Fiatal magyar költők. Csordás Nagy Dezső és Vidor Miklós verseit elmondja Ujlaky László.
7.55 A német birodalmi rádió műsorából. — Népi zene.
8.25 Azeurópai műveltség forrásai. Révay József beszél Vergiliusról.
8.45 Weidinger Ede szalonzenekara.
9.20 „Dérynné". Dr. Dávidné Pozsgay Edit megemlékezése. Felolvasás.
10.10 Halkmelódiák.
10.40 Hirek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hirek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Szerda

Március 8.

BUDAPEST I. MŰSORA

6.00 „Üzen az otthon" A Vöröskereszt
6.45 Reggeli zene.
7.00 Hirek. Közlemények. Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.30 Délelőtti zene.
10.00 Hirek
10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Eördögh János.
1. Ruczinkó Nándor: Move-induló. 2. Belàni: Norma, nyitány. 3. Ziehrer: Bécsi polgárok, keringő. 4. Pongrác Géza: Magyar lobogó aallt, induló. 5 Ujváry József: Éljen a magyar, induló. Sztojanovits: Csárdás-balett. 7. Eilenberg: Malom a Fekete erdőben. 7. Wagner Jönek a bosnyákok, induló
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 A Rádiózenekar műsorából. Vezényel Berta István.
1. Hane ő Csizmáskandur, nyitány 2. Rust: Bécsi dallom. 3. Ernst Fischer: Rondó.
11.40 Az igazság. Szemere György elbeszélése. Felolvasás.
12.00 Harangszó. — Himnusz.
Utána: Művészlemezek.
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata
2.00 Roósz Emil szalonegyüttese.
1. Jerochnik: Budapesti emlék, keringő. 2. Kemény Ákos: Jöjj a gondolámra. 3. Lehár: Cigányszerelem, keringő. 4 Buday Dénes: Nyári felhők, dal 5. Frics Károly Csak egy kis boldogságot.
2.30 Hirek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhirek, piaci árak élelmiszerárak.
3.00 A Légierők zenekara. Vezényel Doroszlay Károly. „Indulók és katonadalok."
3.30 „A tudós szerénysége". Magyari Endre dr. előadása. Jenő dr. egyetemi tanár előadása
4.15 Muzsikáló zenei lexikon. Összeállította Böhm László. Címszavak Amtmann Prosper, Andante, Anday Piroska, d' Andrieu.
4.45 Hirek. Időjelzés
5.00 A rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Szabó Ilonka és Vásárhelyi György.
5.50 Honvédek műsora.
6.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
6.35 „Aranyszárnyak." Közvetítés a Vígszínházból. Színmű három felvonásban, előjátékkal. Irta Herczeg Ferenc. Rendező Csathó Kálmán.
Személyek: Zrinyi Ilona — Lázár Mária, Ilona, első házasságából — Julianka — Ferrari Violetta, Ferkó, kicsiny korában — Kajdasi Ferenc, Ferkó nagyobb korában — Jakab László. Thököly Imre — Jávor Pál. Lipót császár — Somlay Artur. Kollonich gróf, biboros — Vértes Lajos, Caraffa gróf, tábornagy Sármási Miklós, Ágota apátnő — Sivó Mária. Menyus öreg jobbágy — Bihary József. Vass irgalmas barát — Kőműves Sándor, Udvari Kamarás — Borai Laojs Mihály Thököly huszárja — Mátrai József, Czinka Gyuri — Berki József.
7.35 Hirek.
9.10 Magyar zeneszerzők félórája. A Rádiózenekart vezényli Bertha István.
1. Sándor Jenő: Filmegyveleg. 2. Losonczy Dezső: Erdélyi Képek.
9.40 Hirek.
10.10 Hirek német, angol és francia nyelven.
10.40 Filmdalom.
11.20 Grieg: C-moll szonáta.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

5.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
7.00 Szegedi Ernő zongirahangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.
8.15 Olasz nyelvoktatás.
8.25 Muzsikáló Dunapart.
Malcsiner Bé alkalmi zenekara játszik a Hangli-kioszkból, Bura Sándor cigányzenekara muzsikál a Hungári-szállóból, Solymossy Lajos együttese játszik a Lulu-bárból.
9.20 Hangképek Kecskemét katolikus életéből. A közvetítést vezeti Budinszky Sándo.
9.35 Berlioz. Huzella Elek előadása. Közben hanglemezek.
10.40 Hirek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hirek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Csütörtök

Március 9.

BUDAPEST I. MŰSORA

6.00 „Üzen az otthon" A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálata.
6.25 Ébresztő. Torna.
6.45 **Reggeli zene.**
7.00 Hirek. Közlemények. Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.35 Délelőtti muzsika.
10.00 Hirek.
10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat
11.15 Operettrészletek
11.40 Külföldi hiradó. — Felolvasás.
12.00 Harangszó — Fohász — Himnusz.
Utána Rendőrzenekar.
Vezényel Bánfalvi Miklós.
1. Eördögh János: Magyar nyitány 2. Lehár: Pacsirta ,egyveleg. 3. Babó Zoltán: Zászlónkra esküszünk induló. 4. Kiszely Gyula: Fehér orchidiák, részletek. 5. Huszka: Erzsébet, közzene. 6. Yoshitomo: Harangok templomában 7. Bihari—Lavotta: Díszpalotás.
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 Szórakoztató zene.
1. Lehár: Giuditta, egyveleg. 2. E. Fischer: A kis bohó. 3. a) gróf Andrássy Tivadarné: Krasznahorka büszke vára, b) Balogh Ádám nótája, c) Csinom Palkó, Csinom Jankó. 4. Losonczy Dezső Mozi mozaik.
2.30 Hirek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhirek, piaci árak élelmiszerárak.
3.00 Beszkárt-zenekar.
Vezényel Müller Károly.
1. Pécsi József: Hangverseny-induló. 2. Suppé: Könnyű lovasság, nyitány. 3. Yoshitomo: Japán szvit. 4. Dostal: Oliva, részletek.
3.30 A kőolaj a világításban. Moravek Endre előadása. Közművelődési előadássorozat.
4.10 A rádió diákhirei.
4.20 A Palatinus-szalonegyüttes játszik a Palatinus-szállóból.
4.45 Időjelzés, hirek.
5.00 A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
„A gazdák és a gazdasági tanárok kapcsolata." Benke Antal m. kir. gazdasági szakoktató, főigazgató előadása.
5.25 A rádiózenekar műsorából.
1. Ernst Fischer: Nagyvárosi romantika. 2. Losonczy Dezső: Leány kérő falun. 3. Sándor Jenő: Operett- és filmegyveleg.
6.00 A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének közleménye.
6.15 Magyar nóták. Hajdú Anna énekel kísári Toki-Horvath Gyula cigányzenekara.
6.50 Hirek.
7.00 Magyar hárfa — magyar lant. „Az elvérzett nemzedék". Bacsányi, Dayka Szentjóbi-Szabó, Verseghy verseit elmondja Timár József. Az énekszámokat előadja Füzessi Emilia. Lanton kísér Kovács Barna.
7.30 Olt, ahol zúg az a négy folyó. Kiss Angyal Ernő szerzeményeiből játszik a Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. — Várhalmi Oszkár vezényével.
8.25 Műteremsarok. Látogatás a 80 éves Pallya Celesztinnél. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
8.35 Az Operaház zenekara.
9.10 Magyar zeneszerzők félórája.
9.40 Hirek
Utána lóversenyeredmények.
10.10 Hirek német, angol és francia nyelven.
10.40 Operagyöngyök.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

5.00 Hirek német, román, szlovák ruszin és horvát nyelven.
7.00 Szórakoztató muzsika.
7.30 Francia nyelvoktatás.
8.00 Szentgyörgyi Erzsébet és Szentgyörgyi László zongora-hegedű-
1. Dohnányi: csicz-moll szonáta. 2. Bramhs: G-dur szonáta.
szonátákat ad elő.
8.45 Nagy magyar történészek. Joó Tibor dr. egyetemi magántanár beszél Hella Gáspárról.
9.05 A modern zene kedvelőinek.
10.00 Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál a Bodó kávéházból.
10.40 Hirek.

Péntek

Március 10.

BUDAPEST I. MŰSORA

6.00 „Uzen az otthon" A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálata.
7.00 Hirek. Közlemények. Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.35 Délelőtti muzsika.
10.00 Hirek.
10.15 A rádiózenekar műsorából.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 Ifjúsági Énekkarok. Éneket a XII. kerületi Soproni-úti elemi népiskola fiúkara, vezényel Budinszky Géza és a Klotild Leánytanonc Otthon énekkara, vezényel Megyeri Jenő.
11.40 Tavaszi szemhurutok. Csapodyné Móczy Márta dr. előadása.
12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
Utána: A Budapest honvéd őrzászlóalj zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
1. Ketelbey: Cigánylegény, nyitány 2. Zakál Denes: Dalkeringő. 3. Figedy Sándor: Fantasia Hungarica. 4. Volkmann: Keringő. 5. Järnefelt Preludium. 6. Leoncavallo: Bajazzók, ábránd.
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
2.00 Guttengerg György szalonzenekara.
1. Finnden: Indiai szerelmi dalok. 2. Becce: Jelenet. 3. Armandola: Kék pavilon, szerenád. 4. Micheli: Rózsák és pillangók. 5. Södermann: Nászinduló.
2.00 Roósz Emil szalonzenekara.
2.00 Hirek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.05 Magyar Revü-tánczenekar játszik.
3.25 Munkában a gazdasszonyok.
A közvetítést a kiskúnfélegyházai Constantinum Intézetből vezeti Budinszky Sándor.
4.00 Respighi: A madarak — szvit. (A brüsszel királyi színház zenekara.)
4.20 Feltalálók és szabadalmi ügyvivők. Kézdivásárhelyi Vásárhelyi László dr. előadása.
4.45 Hirek.
5.00 Hallgassák meg, kérem, új műsoromat.
Karádi Katauin énekel, kíséri — Malcsiner Béla táncegyüttese.
5.20 Felvidéki délután. Összeállította Bóka László. Közreműködik Tasnády Ilona és Onody Ákos.
5.00 Német hallgatóinknak — Für unsere deutschen Hörer.
6.20 Magyar népmuzsika, Molnár Imre dr., a Zeneművészeti Főiskola tanárának előadása. Közreműködik Laurisin Irén és Dóry József. Kísér Bura Sándor cigányzenekara.
6.50 Hirek.
7.00 Mesterművek. A Székesfővárosi Zenekart vezényli Schmeidel Hermann — Közreműködik Cor de Groot (zongora), Farkas Ilonka, Basilides Mára, Máthé Jolán, Szabó Miklós, Liptasy György és a BHÉV Liszt Ferenc Kórus Laskó Emil betanításával. Közvetítés a Vigadó nagyteremből.
8.00 Sportkilátások.
9.00 Négysemközt Halász Gáborral a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Révay József.
9.10 Magyar zeneszerzők félórája.
9.40 Hirek
10.10 Hirek német, angol és francia ruszin és horvát nyelven.
10.40 Tessék választani.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

5.00 Hirek német, román, szlovák, nyelven.
7.00 Nagy kortársaink. Zemplén Jolán dr. előadása Heiselberg német fizikusról. Felolvasás.
7.20 Könnyű zene — könnyű percek
8.50 Az olasz épitészet fejedelme.
9.10 A rádió hangversenydobogóján. Utána **Hirek.**

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hirek magyarul.

Szombat

Március 11.

BUDAPEST I. MŰSORA

5.30 Goudüző derü.
6.00 „Uzen az otthon" A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálata.
6.25 Ebresztő. Torna.
6.45 Reggeli zene.
7.00 Hirek. Közlemények. Reggeli zene.
8.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
8.35 Délelőtti muzsika.
10.00 Hirek.
10.15 Országos Postászenekar Vezényel Eördögh János.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 A rádiózenekar műsorából. Vezényel Bertha István.
11.40 Harangzúgás az éjszakában. Irta Ujváry Ferenc. Felolvasás.
12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
Utána szórakoztató muzsika.
1. E. Fischer: Találkozás Bécsben. nyitány. 2. Cremieux: Lassú keringő. 3. Ganne: Furulyás Jancsi, részletek. 4. Kenessey Jenő: Két tánc. 5. Lehár: Giuditta. 6. Engelmann: Táncoló billentyűk. 7. Gebhardt Rio: Sakk-matt. 8. Buday Dénes: Slowfox. Losonczy Dezső: Pasodoble.
12.40 Hirek.
1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata
2.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
2.30 Hirek.
2.45 Műsorismertetés.
Utána árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.00 Szórakoztató muzsika.
3.30 Zrinyi tanitás.
A hadiszerencse. Markó Árpád nyugállományú ezredes előadása Zrinyi-szemelvényekkel. Felolvasás.
4.10 „Tasso". Keresztury Dezső előadása Tasso születésének 400. évfordulóján.
Majd: Liszt: Tasso — szimfónikus költemény.
(Budapesti Hangversenyzenekar. vezényel Ferencsik János.)
4.45 Műsorismertetés. Hirek
5.00 Magyar zeneszerzők félórája:
5.30 Nótafáink virágai. Ajtay Andor énekel, kíséri Horváth Jancsi cigányzenekara.
5.50 Hangképek innen-onnan.
6.20 Akiket mindig szivesen hallgatunk.
Hegyi Péter és Magyari Tibor csevegése.
6.30 Verdi: Szicíliai vecsernye, nyitány. (Hanglemez.)
6.40 Külügyi tájékoztató.
6.50 Hirek.
7.00 Szent Gergely híres napján. Volly István néprajzi csevegése. Felolvasás. Közben hanglemezek
7.20 Isabelle Norval zongorázik Magyar-svájci művészcsere.
7.40 Mesterdarab.
Terescsényi György elbeszélése.
8.00 Tavaszi zsongás.
Endrődi Béla verseit elmondja Simor Erzsi. Közreműködik Gyurkovics Mária, Kelly Anna, Korób Endre, Udvardy Tibor, a Holéczy-együttes, a Rádiózenekar Fridl Frigyes vezénylésével. Rendező A Balogh Pál.
9.40 Hirek
10.10 Hirek német, angol és francia nyelven.
10.40 Ki mit szeret?
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA

3.35 **Kis Filharmónia.** Magyar népdalhangverseny.
5.00 Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
6.30 A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
7.30 Kedvelt szalonzenekarok.
8.00 A kereszteshadjártok korának dalai.
8.25 A szegénység dicsősége.
8.55 Mesterművek — mesterekkel.
9.40 Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál.
10.10 A mi dalaink.
10.40 Hirek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hirek magyarul.
SOTTENS: 20.20 Szórakoztató lemezek.

Vasárnap

Március 12.

BUDAPEST I. MŰSORA

7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene.
8.15 Hirek.
8.30 Oszinte beszéd.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görögkatolikus magyar plébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Dudás Miklós dr. hajdúdorogi püspök mondja.
10.00 Református istentiszlelet a Kálvinléri templomból. Igét hirdet Ravasz László dr. püspök.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szive-templomból.
A szentbeszédt miese után P Nagy Töhötöm S. J mondja.
12.15 Levente-műsor.
1.00 XII. Pius pápa megkoronázásának ötödik évfordulóján.
1.30 A rádiózenekar műsorából.
Zakál Dénes: Virág-szvit.
1.00 A Budapesti Hangversenyzenekar. Vezényel Országh Tivadar.
1.45 Időjelzés, hirek, vízállásjelentés.
2.00 Művészlemezek.
3.00 A Földmivelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. Időszerű gazdasági tanácsadó.
3.45 Piros, piros, piros, háromszor is piros...
Népszínműrészletek. Cselényi József 25 éves színészi jubileuma alkalmából. Közrműködik Nagy Izabella, Somogyi Erzsi, Szathmáry Margit, Cselényi József. — A rendőrzenekar Bánfalvi Miklós vezénylésével. Az összekötőszöveket irta Kékedi Sántha János.
4.45 Akiket mindig szivesen hallgatunk
Szilvássy Margit csevegése.
4.55 Hirek.
5.00 Kritikusok és művészek az ujságirókért. Közvetítés a vigadó nagytermeből. Herczeg Ferenc ünnepi megnyitóját elmondja Kelemen Éva.
Közreműködő újságirók: Baróti Géza, Dálnoky János, Deák Zoltán Kárpáti Aurél, Lányi Viktor, Rác Vilmos. Közreműködő színművészek: Basilides Mária, Csortos Gy., Hosszú Zoltán dr., Karáda Katalin Kőváry Vera, Muráti Lili, Orosz Julia, Palló Imre dr., Pataky Kálmán, Sárdy János, Simor Erzsi, Somlay Artur, Szeleczky Zita, Turay Ida, Szilvássy Margit, Vasary Piroska. Beszélő Kőváry Vera és Legnyei József dr. Rendező Miklóssy Lajos dr. (Az 1944. március 5-i hangfelvételei leadása.
6.50 Hirek.
7.00 Falu. Vígjáték egy felvonásban Irta Rákosi Viktor. Rendező Csanády György.
7.30 Közvetítés az Operaházból.
8.35 Hangképek az Ujpest—Salgótarján bajnoki labdarugómérkőzés ről. Beszél Pluhár István.
9.40 Hirek.
Utána sportesemények.
10.10 Hirek német, angol és francia ruszin és horvát nyelven.
10.40 Szórakoztató muzsika.
11.45 Hirek.

BUDAPEST II. MŰSORA:

8.30 Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
9.00 Jó reggelt.
12.15 Rádiózenekar. Vezényel Majorossy Aladár.
3.00 Roósz Emil szalonegyüttese játszik.
3.30 Hirek német, román, ruszin és horvát nyelven.
4.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a Vigadó nagytermében.
6.00 Bolgár népdalok és táncok.
6.30 „Éneklő Hamlet, táncoló Romeo.
7.30 Magyar nóták.
8.15 Szentgyörgyi István. — Bordy István előadása.
8.35 Istvántelki Főműhely Levente Énekkara.
9.00 Liszt: IV. rapszódia.
9.10 „Paulay Ede emléke" halála 50 évfordulóján.
Pukánszkyné Kádár Jolán dr. előadása. Felolvasás.
9.30 Szórakoztató zene.
10.40 Hirek.

KISERLETI ADÓÁLLOMÁS 418 MÉTEREN

5.30—6.55 Gondüző derü.

Javittassa rádióját szakemberrel
forduljon FERENCZY
rádiólaboratóriumához, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

TÁVOL

Péter, a magyar honvéd körülnézett a nagy idegen faluban. Este érkeztek. Akkor nem sokat látott belőle, mert sötét volt, meg azután nem is nagyon volt kedve nézegetni fáradtan a hosszú út után. Most napvilágnál, kipihenve jól szemügyre vehette. Unnep lévén, a százados úr kimenőt adott. Mehettek sétálni, ki merre akart. Hát bizony, nem valami lélekemelő látvány volt ez a falu nyomorúságos, piszkos, füstösfalú viskóival Kecskemekegés hallattszott ki a házakból. Maszatos, rongyos ruhájú gyerekek játszadoztak az utcán. Vastag, durva kabátba bujtatott asszonyok ácsorogtak bámészkodva.

Péter már hallott egyet-mást az az orosz földmüvesek életéről. Bizony, az nem lehet valami gyöngyélet! Hajszolják őket a munkára, dolgoznak, mint az igavonó barom, és mégsem mondhatnak magukénak egy talpalattnyi földet sem. Az ő kicsiny falujára gondolt, ahol az apró zsupfedeles házikókat vakító fehérre meszelik az asszonyok, akik nem elvtársak, nem is szaktársak, hanem egyszerűen csak asszonyok, kik vesztalángként, soha ki nem alvó tűzzel égnek a család oltárán. A férfiakat nem kell hajszolni a munkára. Dolgoznak azok úgy is. Hogyne dolgoznának, mikor a saját földjüket művelik. A lelküket szántják, vetik a porhanyós földbe. összekulcsolva munkától kérges kezüket imádkoznak esőért, rettegnek a jégtől. Szent áhitattal figyelik, hogyan nő a vetés.

Most estenként tollut fosztogatnak szövögetnek az asszonyok és lányok. Vigan folyik a nótázás és a zálogosdi. Tavaly ilyenkor még ő is ott hetykélkedett a legények között. A Szekeres Juli arca olyan volt, mint az érett alma, amikor zálogváltáskor megcsókolta. Még most is érzi fiatal teste melegét, ahogy átölelte derekát. Hogy tiltakozott! Olyan izmos és eleven, mint egy tüzes, fiatal csikó és olyan formás, mint egy töltött galamb. Most itt, távol hazájától, a halál árnyékában nagyon sokat gondol reá. Jó rágondolni, hogy otthon nem feledkeznek meg róluk.

Tegnap ólmos eső esett, az éjjel felfagyott. Olyan fényes, síkos a föld, mint a tükör. Nagy kendőbe burkolt, kicsiny öreg asszonyka jött vele szembe. Botjára támaszkodva fél lénken tipegett a síkos úton. Néha meg-meg állt és tanácstalanul nézett körül.

Kicsiny, törékeny asszony, mint az édesanyám, — gondolta Péter, és átmelegedett a szive. Egyszerre nagy vonzalmat érzett az idegen öreg asszony iránt. Odalépett hozzá és gyöngéden belékarolt. Az asszony hálásan felmosolygott rá és motyogott valami köszönet-félét, de Péer nem értette. Mit is számítanak most ilyen szavak! A lelkében száz édes kis csengettyű muzsikált a boldog, gondatlan gyermekkorról: Vad nyargalások vesszőparipán, riadalom a baromfi között, kakassarkon forgó mesepalotát épit sárból, a keze, ruhája csupa sár. Kis táblája fölé hajolva leckéjét irja szép új, aranyos palavessző jével. Nagy buzgalmában jól rányomja vesszőjét a táblára. A tábla csikorog és a palavessző derékon kettétörve vágiggurul a táblán. A kisfiú arcán nagy könyek könycseppek hullnak...

Mennyi kedves kis jelenet, és mindenütt ott az édesanyja. Amint vigasztalja:

— Majd veszek néked másik palavesszőt, csak ne sírjál! — Tisztára mossa a sáros kezét. Az esztelen baromfihajszolásért megdorgálja, Milyen hálás ennek az idegen kis öreg asszonynak, hogy felébresztette benne ezeket a kedves, szép emlékeket. Szeretné érte megcsókolni a kezét, Talán ő is édesanya, talán az ő fia is küzd valahol. Néki ellensége, de az édesanya szive épp úgy remeg érte, mint ott messze Magyarországon a másik édesanyáé.

A kis öregasszony apró lépteinek és a nagy darab katona szeges bakkancsának kopogása úgy csendült a fagyos földön, mint zongorabillentyűn a violin és basszus...

... Valahol, egy magyar falucskában özvegy Szűcs Péterné most jön haza a templomból. Mindennap eljár az istenadta, akármilyen csikorgó hidegben, imádkozni a fiáért. A kerítés mellett kócos, rongyos ruhájú gyerek ácsorog. Kis keze kékre fagyva a hidegtől. A Kerekes Pálék kisfia. Nagy nyomorban élnek szegények, mióta Kerekessel szerencsétlenség történt egy cséplésnél.

— Kár szegényért! Világra olyan a két nagy barna szeme, mint az én Péter fiamé! — gondolta átmelegedett szívvel Szűcsné, és megfogta a gyermek fagyos kezét.

— Gyere kisfiam, melegedj meg. Kapsz egy kis jó meleg leveskét is.! —

OROSZ ADRIENNE.

Március 10.-én lesz Károlyi Gyula Chopin-estje

A világhírű fiatal magyar zongoraművész, aki jelenleg Spanyolországi hangversenykörutja után Németországban hangversenyezeik, szinte elképzelhetetlenül nagy sikerrel, úgyhogy a berliniek még egy zongora-estre vissza akarják tartani. Igy lehetséges, hogy 10-iki hangversenyének időpontját 14-re leszünk kénytelenek helyezni. Műsorán a nagy lélegzetű Chopin művek mellett (f-moll Fantázia, Asz-dur Ballada, a Gyászindulós b-moll szonáta) apró gyöngyszemeket is játszik a zongora nagy romantikusától.

Itt említjük meg, hogy még e hónapban sor kerül a híres Berlini Mozart-kórus hangversenyére is mely igazán bő kárpótlást fog nyujtani a közönségnek az elmaradt Sängerknaben hangversenyért annál is inkább, mert a bécsi kórus Budapesten is taglétszámának csak felével szerepelt, viszont Mozart-kónus teljes létszámmal 60 taggal látogat el városunkba, azonkívül Budapesten Szegeden és Kolozsváron hangversenyezik. Kérjük azon tagokat, akik januárban önként jelentkezésüknek nem tudtak eleget tenni, a kórus tagjainak ellátására, jelentsék ezt be a Kör vezetőségének.

Ugyancsak közöljük tagjainkkal, hogy gróf Geszler dr. német zongoraművész, a hires Brahms-játékos április 1-én Budapesten hangversenyezik, ha csak egy mód van rá, a Német Tudományos Intézeten keresztül a Kör őt is szerződteti egy rendkívüli hangversenyre.

SZINHÁZ

HETI MÜSOR

Március 5, vasárnap délután: Az első.

Március 5, vasárnap este: Az első. Bérletszünet.

Március 6, hétfő délután: Csipkerózsika. Gyermekelőadás. Mérsékelt helyárak.

Március 6, hétfő este: Aranytulipán Munkáselőadás.

Március 7, kedd; Aranytulipán. Tisztviselőest.

Március 8, szerda: Az első. C) bérlet.

Március 9, csütörtökön délután: Csipkerózsika. Gyermekelőadás. Mérsékelt helyárak.

Március 9, csütörtök este: Az első. A) bérlet.

Március 10, péntek: Szépanyám. Munkáselőadás.

IRODALMI KAMARASZINHAZ A DÉRI MUZEUMBAN

Március 6, hétfő: Joyselle.
Március 7, kedd: Joyselle.

SZINHÁZI MOZAIK

GYERMEKELŐADASOK A SZINHAZBAN

A színház vezetősége nemcsak a felnőtteknek, hanem a gyermekeknek is kedvezni akar akkor, amikor megkezdte a gyermekelőadásokat. Tréfás mesejátékok kerülnek majd színre. Az első gyermekdarabot, a „Csipkerózsikát" hétfőn délután viszik színre, majd csütörtökön déluán megismétlik.

—

A színház március 11-én újítja fel a „Gyergyói bál" című nagyoperettet. A női főszerepeket U, Kováts Terus játssza, akinek a mult évben ez volt egyik legparádésabb alakítása, ismét remekelni fog. Mellette Németh Ilonka, Dalmady Géza Szabó Samu is jó szerepet kap.

A Csokonai színházban már javában folynak az előkészletek a legközelebbi színrekerülő nagysikerű operettből: „Egy boldog pesti nyár"-ból. Kiváló szereposztásban viszik színre a darabot, a főbb szerepeket Németh Ilonka, Dalmady Géza és Nagy Csilla játsszák. Előreláthatólag a mult szezon legnagyobb sikerű operettje március 17-én kerül színre.

MOZI

Valamit visz a viz. Zilahy Lajos nagysikerű regényét dolgozta át filmre. A Zilahy filmeket mindig különleges érdeklődéssel szoktuk várni, mert a kitűnő író bebizonyította hogy ebben a műfajban is nagyon otthon van. A legújabb Zilahy produkciónak a rendezését azonban másnak engedte át az író és ez sok helyen meg is látszik a darabon. Annyit meg lehet állapitani róla, hogy gyönyörüen van fényképezve, a szereplők kitünők, a forgatókönyv is kifogástalan lehetett, de valami hiány zik belőle. Bár Oláh Gusztáv, mint a film rendezője sokat tanult a franciáktól, van izlése, invenciója s ezt gyümölcsöztetni is tudja, valószinüleg azonban ott követte el a hibát, hogy túlrészletezte a cselekményt, Annyi kétségtelen, hogy a magyar filmgyártásnak egyik legértékesebb alkotása, amely különösen a mai gyenge filmtermés idején örvendetes jelenség. Főszereplői Karády Katalin, Jávor Pál és a film felfedezettje Papay Klára, aki tehetségesnek bizonyul. (Hungária.)

—

GYURKOVICS FIÚK. A nagysikerű magyar vigjáték felújításával nem vesztett érdekességéből. Herczeg Ferenc regénye filmen is érvényesül, sőt filmen — tekintve, hogy ez könyvnyebb fajsúlyú műfaj — még talán jobban érvényesül. A „Gyurkovics-fiúk" érdekes társadalmi rajz, különösebb igények nélkül. Kitűnő a szereplőgárdája, Turay Ida, Szilassy László, Perényi László, Simor Erzsi, Rajnay Gábor, (Vígszinház)

SPORT

Debrecen: Megőrizzük hazai veretlenségünket!

Nagy sporteseménye lesz Debrecennek a mai labdarugómérkőzés. Az eredmény több okból fontos a DVSC-nek. Elsősorban azért, mert a Gamma elleni váratlan győzelemmel most olyan helyzetbe került a DVSC, hogy az Ujvidék ellen ha győz, felnyomulhat a középcsoportba. Ilyen ritka alkalma nem biztos, hogy még hamarosan adódik. Másodszor a DVSC itthon még nem kapott ki és a debreceniek nagyon bíznak abban, hogy a hazai veretlenség most is megmarad.

Végül és talán legelsősorban azért nagyjelentőségü a mérkőzés, mert az Ujvidék is kieső csapat lévén, a debreceniek most olyan ellenféllel állnak szemben, akive esetleg élet-ha harcra kerülhet sor a bennmaradásáért. Na meg az őszi 0:4-ért is törleszteni szeretne a DVSC.

A két csapat közül kétségtelen, hogy a DVSC jobb. Védelme szinte kifogástalan, csatársora is nagyban feljavult az erősítésekkel és az első mérkőzésen nagyon gólképesnek mutatkozott. Fedezetsora kitünő, és a csapat összhangjával sincs semmi baj. Ha semmi váratlan krach nem történik, akkor a DVSC-nek győzni kell.

Jóslatunk 3:1 a DVSC javára.

A debreceni birkozók nem akarnak örökös jelöltek maradni

Az elmúlt évben emlékezetes, hogy a debreceni birkozógárda csak egy narancshéjon csúszott el a bajnokság felé vezető úton, miután a bajnokság legnagyobb esélyesének tartották. Az idén alig változott a helyzet, a DVSC most is nagy esélyes, eddig veretlen és egy találkozó van hátra, amelyet, ha megnyer, akor megnyeri Magyarország birkozó csapatbajnokságát.

A debreceni birkózók nagy akarattal készülnek fel a BVSC elleni találkozóra. Tudják, hogy ettől a mérkőzéstől rendkívül sok függ, többek között az is, hogy elsőizben vidékre kerül e a birkozó csapatbajnokság.

A DVSC eddigi eredményei sok jóval biztatnak. A debreceniek 4:3 arányban megverték a tavalyi bajnok WMTK-t, 4:3-ra verték a veszélyes MÁV Előre csapatát. 6:1-re leléptették a győri ETO-t és 5:2-re verték már döntőben a Ceglédi MOVÉT. A BVSC is hasonló kitünő eredményekkel dicsekedhet, véleményünk szerint azonban a debreceniek között több jó birkózó va s így a győzelem inkább Debrecen felé mutat.

Jóslatunk 4:3 a DVSC javára.

KIESÉSI RANGADÓK AZ NB-BEN

Az NBben vasárnap tömeges érdekességű mérkőzések lesznek. Majdnem minden találkozó döntő fontosságú a kiesés kérdésében. A DVSC-nek különösen nagy érdeke hogy jól alakuljanak az eredmények, mert a csapat kedvező esetben az 5—6 helyre is felmehet.

Jóslataink az NB mérkőzésekre. Ferencváros—Kolozsvár 2:1, Ujpest—Szeged 3:0, Szolnok—DiMAVAG 4:2, Vasas—Kispest 2:1, Csepel—Gamma 3:2, Nagyvárad—SaBTC 4:1. ELEKTROMOS—BSZKRT 3:3.

100 MUNKAS TAKARITJA A HAVAT A PALYARÓL

A szombati nagy havazás komoly gondot okozott a DVSC vezetőségének. A vezetőség mindjárt gondoskodott róla, hogy a pálya vasárnapra használható állapotban legyen. Már szombat délután közel 100 munkás állt be, hogy a pályáról letakarítsa, az esetleges éjszakai havat délelőtt folyamán takarítják le a pályáról, A mérkőzést minden körlmények között megtartják .

MEGÉRKEZETT AZ UJVIDÉK

Megérkezett az Ujvidéki AC csapata Debrecenbe, 12 játékos és két kisérő jött, a csapat összeállítása valószínüleg adva van. egyedül Kulinyi játéka kétes.

Vasárnap délelőtt az Ujvidék a várost tekinti meg.

VASARNAPI MÜSOR

DVSC pálya 3 órakor DVSC—Ujvidék NB bajnoki mérkőzés.

DVSC sportcsarnok 5 óra DVSC—Kolozsvári MAV ökölvívó mérkőzés.

Budapesten:

DVSC—BVSC birkózó csapatbajnoki döntő mérkőzés.

Nyiregyházán:

A Debreceni tornászok disztornája.

ÖKÖLVIVOINK A K.MAV ELLEN

Vasárnap az Ujvidék mérkőzés után érdekes sportesemény lesz a DVSC fedett sportcsarnokában. A DVSC ökölvívói a Koloszvári MÁV-val küzdenek. A DVSC ökölvívó szakosztálya fennállása óta még nem szenvedett vereséget, a K.MÁV elleni találkozó ezért is nagy érdeklődésre tarthat számot.

SPORTHIRMONDÓ

A nagy hó miatt elmarad a DVSC II—DMTE barátságos mérkőzés. A két csapat a mérkőzés helyett a Munkásotthonban rendez barátságos összejövetelt.

Kalmár Jenő mégis a Szentlőrinci AC edzője lett. A kitünő játékos ugy döntött, hogy a szöveségi edzőségnél is többet ér az utánpótlással való foglalkozás és egy nagy csapat kinevelése.

Ma délelőtt a budapesti Sportcsarnokban Antal István nemzetvédelmi miniszter tart előadást a magyar sport történelmében elsőizben megrendezett sport-nagygyülésen. Debrecenből a nagygyülésre Tamássy László, a Debreceni labdarugó kerlet elnöke és dr. Kajrose László az Országos Sportközpont kerületi megbizottja utazott el.

Gyenge az Ujvidéki csatársor? Az ujvidéki szurkolók nincsenek tulságosan elragadtatva csapatuk teljesítményétől. A NAC-tól elszenvedett vereség ha váratlan nem is volt, mindenesetre kiábrándítóan hatott az ujvidékiekre. Különösen a csatársorra van panasz, de remélik, hogy ezek is megtalálják az oroszlánkörmeiket. Mi azt reméljük, hogy nem Debrecenben fogják ezeket a körmöket megtalálni.

A labdarugó szövetség ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy nem megy addig Svájcba, amíg a svájci labdarugó csapat nem jön magyarországra. A legutóbbi mérkőzéseket ugyanis mind Svájcban játszották le. Az esedékes találkozó március 26-án, tehát elég közel lenne, kérdés, hogy eddig rá lehet e venni a svájciakat, hogy ők jöjjenek Budapestre.

Az Ujvidék a következő felállításban játszik a DVSC ellen vasárnap. Szabó—Csillag, Avar—Rab, Márisá, Zsoldos—Mézes, Pálfi, Welker, Gömöri, Sörös,

A Gyakorló Gimnázium kosárlabdacsapata: Farkas, Fazekas, Székely, Neudold, Hankiss II., Kiss Zs., Turner, Szöör, ma délelőtt fél 10 órára jelenjen meg a DTE tornacsarnokban a Tanítóképző ellen lejátszandó kerületi KISOK bajnoki kosárlabda-mérkőzésre.

Nagy az érdeklődés Nyiregyházán a debreceni tornászok vendégszereplése iránt. A jegyeket már elővételben elkapkodták a tornabemutatóra. Nyiregyházán évek óta nem volt ilyen nagyszabású országos sportesemény.

Meghivó

A Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat rt. 1944. évi március hó 16-án délután 6 órakor a Kereskedő Társulat irodahelyiségében Debrecen Ferenc József út 8. sz. alatt tartja XXI. évi rendes közgyülését, melyre t. részvenyeseket ezennel meghivja. Határozatképtelenség esetén a közgyülést 1944. március hó 16-án délután 7 órakor a megjelent részvényesekre való tekintet nélkül ugyanott tartja meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése az 1943. XXI üzleti évről.

2. Az 1943. XXI. üzleti év zárszámadásainak beterjesztése a mérleg megállapítása és határozathozatal az üzleti eredmény felosztása ügyében.

3. Felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.

4. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.

5. Uj igazgatóság és új felügyelő bizottság megválasztása.

6. Esetleges egyéb indítványok.

Debrecen, 1943. évi március hó 4.

Az IGAZGATÓSÁG

Megjegyzés: A mérleg és a jelentések a vállalat irodahelyiségében Debrecen Ferenc József út 8. sz. az üzleti idő alatt megtekinthetők. A közgyülésen csak az a részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, aki a részvénykönyvben nevére irt részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a közgyülés előtt 3 nappal az rt. pénztáránál letette.

Mérleg: Vagyon: 1. Készpénzkészlet P 3.817.19, 2. Arukészlet leltárak szerint eld. áron P 194.265.83, 3. Követelések folyószámlákon P79.214 15 fillér, 4. Berendezés P 7.908.83, 5. Gépkocsi P 379.29, összesen P 285 ezer 585.29. Teher: Részvénytőke P 105.000, 2. Tartalékt5ke P 15.000, 3. értékkülönbözeti tartalék P 77.923.16 4. Fel nem vett osztalék 1942. évről P 17.50, 5. Tartozások folyószámlákon P 47.745.16, 6. Nyereség P 39.899.47 összesen: 285.585.29.

Eredmény számla: Veszteség: 1. Személyzeti fizetések P 58.078.90, 2. Uzleti költségek P 53 850.27, 3. Berendezés avulás P 706.67, 4. Gépkocsi avulás P 706.44, 5. Nyereség P 39.899.47, összesen: P 153.241.75. Nyereség: 1. Nyereségáthozat 1942. évről P 6 800.24, 2. Aruüzletek brutto nyeresége 1943. évben P 146.441.51, összesen: P 153.241.75.

Felügyelő bizottság jelentése: Megvizsgáltuk és meggyőződtünk, hogy azok felállítása a kereskedelmi törvénynek és az alapszabályoknak megfelelően történt.

Felügyelő Bizottság.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszedési körből, vagyis vidékről, akár tengelyen, akár vasúton vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adó köteles cikkeket — bor, sör, szeszesitalnemüek (pálinka, likőr, tiszteszesz egyéb szeszesitalnemüek és folyadékok), hús, szalonna, háj stb.) — az alább megjelölt módon jelentse be.

Mindenki, aki bort, két litert meghaladó, de 25 literen alul, sört, két litert meghaladó, de 25 literen alul, szeszitalneműeket egy litert meghaladó, de 25 literen alul mennyiségben vasúton, tengelyen, kézi- vagy személypoggyászként a város területére behoz, tartozik a behozott adótárgy nemét, mennyiségét az illető helybeli vasúti állomáson, illetve a vámsorompóknál a bejelentések átvételére jogosított közegeknél a behozatallal egyidejüleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiség után a törvényesen megállapított fogyasztási adót ugyancsak a fentemlített közegeknél, a közegek által kiállított hivatalos nyugta (fogyasztási adó bárca) ellenében azonnal megfizetni.

Mindenki, aki a fent felsorolt fogyasztási adó köteles cikkeket vasúton vagy tengelyen, kézi- vagy személypoggyászként 25 literen, illetve 25 kg-on felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozatalkor azonnal köteles azt a vasúti állomáson kirendelt fogyasztási adóellenőrző közeg, illetve a behozatali útvonalakon felállított vámsorompók kezelői elé állitani, s azon felül a behozott adótárgy nemét, mennyiségét, úgyszintén az elraktározás helyét és idejét a behozataltól számított 24 órán belül a városi adóhivatal fogyasztási adókat kezelő osztályánál (városi adóhivatali udvar, földszint) bejelenteni. A postacsomagban bármilyen mennyiségben érkezett fogyasztási adó alá eső cikkek a postai kézbesitéstől számított 24 órán belül ugyanitt szintén bejelentendők.

Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy a fogyasztási adó alá eső cikkeket tengelyen vagy gyalogosan csak a sorompóházakkal ellátott nyilvános utakon szabad a város területére behozni, s hogy az összes utak fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartatnak. A fogyasztási adó alá eső cikkeknek a sorompóházakkal el nem látott utakon történt szállítása, valamint a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, melynek során a mulasztó 1—1000 pengőig, illetve a megrövidített, vagy megrövidítés veszélyének kitett fogyasztási adó, illetve adópótlék négyszeres összegétől annak nyolcszoros összegéig terjedő pénzbüntetéssel büntettetik.

Városi adóhivatal.

A debreceni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság 3243—1944. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet képv. dr. Mailáth László debreceni ügyvéd végrehajtatónak Pétzy Popovics Bálné sz. Bánya Gizella ujvidéki lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 20.000 pengő tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a Debrecen sz. kir. városban fekvő s L a debreceni 14169 sztkvi betétben A I 1-3. sorsz. 11633—5. 11633—6. 11634. hrsz. a. felvett 240 n.-öl szőllő, 60 n-öl szőllő, 300 n.-öl területü az Andrássy úton 70 összefrási számú Pétzi Popovics Bálné szül. Bányai Gizella nevén álló ingatlanból s a Pétzi Popovics Bálné és Bányai Istvánné nevén állott, az egészhez viszonyitott 8/12-ed részét 2487 P. 67 fill. (kettőezernégyszáznyolcvanhét pengő 67 fillér) kikiáltási árban.

II. a debreceni 14171. sz. tkvi betétben a A+2 11633—16. hrsz. a. felvett 371.20 n-öl területü az Andrássy úton levő szőlőnek a B. 3. szerint Pétzy Popovics Bálné nevén álló fele illetőségből a korábban Bányai Istvánné és Piszkay Árpádné nevén álló 4 12-ed rész illetőségére 30 P 12 fill. (Harminc pengő 12 fillér) kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1944 évi március hó 31 napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében (Deák Ferenc utca 17. földszint 1), fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb ron nem adhatók el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb igéret ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni.

Debrecen, 1944. febr. 4.

Dr. Bodnár sk. ömkf. titkár.

A kiadmány hiteléül: Nemes; kiadó.

Versenytárgyalás debreceni utjavitási munkákra

Debrecen sz. kir. város területén fekvő kocsiút és járdaburkolatok 1944. évi javítási munkáira nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítás költségei szabályszeren biztosítva vannak. Tájékoztatásul szolgáljon, hogy: I. Téglajárda javítására 17,500.— P (Csak munkadíj) II. Aszfaltjárda javítására 30,000,— P. III. Kőkocsiút javítására 30,000.— P IV. Aszfalt kocsiút, javítására 46,500.— pengő összesen: 124,000.— P irányoztatott elő. A mélyépítéssel kapcsolatos munkák fedezetéről a Világítási Vállalat gondoskodik és annak menynyisége a szükséglethez igazodik.

Ajánlat csak a város által kiadott űrlapokon tehető. Az űrlapok munkanemenként 12 P előzetes befizetése mellett, a városi műszaki ügyosztály iktatóhivatalában megszerezhetők.

Az aláírt, zsinórral egybefűzött (a zsinór vége az ajánlat hátlapján cégszöveget tartalmazó pecséttel látandó el) sértelen borítékben elhelyezett és pecséttel lezárt ajánlatok „Ajánlat az 1944. évi járda- és kocsiút burkolat javítási munkákra" feliratal ellátva 1944. március hó 31-én délelőtt 10 óráig adandók be Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktatóhivatalába.

Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a városháza tanácstermében,

Bánatpénzül az ajánlat szerinti értéknek 2 százalékát kell az ajánlat benyujtásának időpontjáig letenni.

Dr. KÖLCSEY SÁNDOR sk.
polgármester

Főszerkesztő: Dr. Nagy Imre Felelős szerkesztő: Benyovszky Pál
Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó: Balogh István.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. — Telefon 22-78.

Okleveles tizennyolcéves nyomozóirodája vidéken is diszkréten nyomoz megfigyel. Zöldfa-u 3 T.: 28-72. 216

Levelezés

Jelige: „Még mindig". Köszönöm. 1517

S. Zoltán: — Gyula. Leveledet megkaptuk. Csomag, lebél megy. Csókolunk. Azég. 1500

V. Mackó. Levelét vártam M. E. Debrecen. 1868

Betöltendő állás nőknek

Tanulólányokat nyomdába és könyvkötőségedet azonnali belépésre keresünk. József kir. hg u. 18

Munkásnőket jó kereseti lehetőséggel felvész a Debreceni Működyár, Fürdő utca 2. 1423

Központi egyetemre takarítónők azonna felvételetnek. Jelentkezni ugyan ott. 1486

Takarítónőt jó fizetéáse azonnalra felveszünk. — Piac utca 67. 1529

Háztartási alkalmazott

Hatvan év körüli bentlakó főzőmindenest kevés munkáraí 2 személyhez nyolcvanért azonnal felveszek. Loyhó, Péterfia 19. 1476

Jó bizonyítványú főzőnőt és szobaleányt gelveszek, Simonyi-uut 19. 1511

Lakás- és szobakereslet

Két vagy három szobás lakást, esetleg a bérleti keresek, bútor nélküi Telefon 26-35 519

Betöltendő állás férfiaknak

Jó számoló, irodai levelezésben jártas, perfekt gyors- és gépíró férfi vagy nő azonnal felvételik. Irásbeli jelentkezés Gazdasági Akadémia Üzemtani Intézete, Debrecen—Pallag. 1465

Kezdő tisztviselőt keresek. Irásbeli ajánlatokat kérek Szoboszlay, Széchenyi 24. 1495

Képkerezető és üveges segédet azonnali belépéssel felvesezü Kontz üveg és képkeret üzlet, Debrecen Kálvin-tér 5. 1514

Könyvelőt, vagy könyvelőnőt napi 8 óra elfoglaltsággal, perfekt gépírással keres kis iparvállalat. — Ajánlatok eddigi működéssel és fizetési igénnyel a kiadóba „Könyvelő" jeligére szerdáig küldendők. 1224

Kocsist jó bizonyítványnyal 15-re felveszek. — Gönczy, Monti ezredes u. 3. sz. 1509

Tanulót irógépműszerészeknek, fizetéssel, nyugdíjbiztosítással felvesz Huray irógépüzem. Iparkamara épület. 1487

Bentkosztos nőtlen kocsis felvételik Barna-utca 3 szám. 1493

Házmester felvételik. Hatvan utca 23. 1488

Kifutót és tanulót ügyeset felveszünk Műszaki társaság, Hunyadi tizenhét. 1504

Tímársegédet napszámost felveszek. Kiss Imre, Vígkedvű M. 50. 1505

Gyümölcsészetben, konyhakertészetben és dinnyetermesztésben jártas családos előmunkást felveszek Rákosi Jenő utca, 3 félemelet. 1503

Lakásgondozásért kis szobát, fűtéssel, világítással kerthasználattal kap, fizetéses magános házaspár, vagy nyugdíjas nő. Érdeklődni Rákosi Jenő utca 5. földszint. 1498

Ajánlat

Bőrönd, társasjáték legolcsóbban kapu alat, játékboltban, Piac-u. 69. 994

Simonffy-utca 1-b. alatt Frick Imre műköszörüs késes, borotvák és minden féle vágó eszközöket szakszerüen köszörül. 377

Szőrme bundákat javítok alakítok, festek Veszek, eladok. — Kővary szücsmester, püspöki palota I. 31. v 968

Tavaszi szvetterek, kötött kabátok, gyermek mackók, zoknik, harisnyák megrendelhetők. **Pethő** kézimunka iparában, Szent Anna u. 10 Fehérneműk himzése, elő rajzolása **főzhető fonallal.**

Bihácsi-féle gyönyörüen kiállitott debreceni vonatkozású levelezőlapok kaphatók a Debreczeni Ujság—Hajdúföld kiadóhivatalában, Ferenc József-ut 56. 917-10-w

Bérházakba óvóhely megjelölésére szolgáló „óvóhely" feliratú karlonok kaphatók a kiadóhivatalban, Piac u. 56. 1416

Használt ruha

Eladó egy tiszta jó állapotban lévő női kosztüm és ugyanott egy gitár. Monostorpályi-út 88 1483

Jókarban levő fekete női kosztüm eladó. Busi utca 17, 4 ajtó. 1482

Prima állapotban lévő fekete zakó, csíkos nadrággal eladó. Sbéchenyi utca 24. 1494

Szarvasbőrrel bélelt hosszú sport bőrkabát eladó Érdeklődni lehet telefonon 10—96 vagy 12—57 szám alatt. 1492

Hangszer

Zongorák megbizásból eladók. 4500 pengőtől, zongorabérbe kiadó. Tanczer Bathyány utca 1. 1521

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája
Werbőczi-utca 8.
Telefon: 28-26.
törvényszéknél
Saját ház.

Arany Bika szomszédságában emeletes sarokház, nyolc üzlettel és lakásokkal felerésze 300000

Nagytemplom közelében öt lakásos kitünő épület 200.000

Csapó utca végénél — adómentes urivilla, háromszobás és kettőszobás beköltözhető komfortos lakásokkal 780.000

Kossuth utca jobboldalán négyrendbeli lakássa 150.000.

Rákóczi utca végénél kétlakássos kitünő épület, beköltözhető. 70.000.

Csapó utcán igen forgalmas helyen, — nagy frontú saroktelek épitkezésre szenzációs alkalom, örökösök adják 70.000

Árpádtéri patika szomszédságában négylakásos 75.000.

Széchenyi utca végénél kétrendbeli beköltözhető kétrendbeli lakással, kamara, istálló, pince, kocsiszín, 900 öl fekete föld telekkel, igazán alkalmi vétel 50.000.

Horthy-kórház mellett nagytelkü kétlakásos — félpincézve 60.000.

Csapókert szélén egy szoba, konyha, kamara, nyári konyha beköltözhető 14.000.

Eladó földek:
100, 80, 40, 24, 16 és 12 hold fekete föld.

Eladó telkek
Lajos király ternél két telek,, Kossuth utcai villamos végállomásánál 252 négyszögöl. 1584

Lakáscsere

Egyszoba, konyhás lakásomat hasonlóval átcserélném az állomástól nem messze. Rudolf u. 22. 1489

Elcserélném nagy szoba, konyha, speizos lakásom hasonlóval vagy kettőszobással a közelben. Péterfia 54., 4 ajtó. 1491

Eladó ingóság

Betegtolókocsi, politirozott hálószoba, nagy ebédlő kredenc, konzultükör, nagy kerek asztal, vaskályha, székek eladók Komlóssy-út 15. 515

Eladó ajtók vasalva, tokkal, 2 db árusítóasztal, üveges felsőrésszel, — csukható, cserkész „Kajak" csónak. Széchenyi-utca 6. asztalosműhely. 1472

Jókarban levő gyermekkocsi eladó. Bodogfalva utca 11. 1478

Egy 12 személyes fehér távai és egy 6 személyes kávés abrosz, alig használt eladó. Érdeklődni csak a déli órákban kérem. Cím a kiadóban. 1461

Eladó vasbogrács, 40 literes. Nagy asztalteritő, kézimunka, arany karikagyűrű, tulaezüst óra — Szabó Kálman 28. 1515

Szivó-nyomó kútszivattyú percenkint 60 liter teljesítménnyel eladó. Barkó, Bihari telep Malom utca 5. 1523

Samu János

hirdetései.
OFB engedélyes
Eladó ingatlanok:

Eladó ingatlanok, házak: Debrecen legjobb helyén emeletes, értékes jövedelmező ház sürgősen eladó. Nagyerdő alatt 6 szobás parkettes urivilla, nagy telekkel. Zsáka községben 3 szobás uriház. Hatvan utcán értékes ház Bodán 544 négyszögöl gyümölcsös, Kabán 750 □-öl szőlő gyümölcsössel, közeli községben 1 kat. hold szőlő gyümölcsössel 80,000 pengő. Eladó földek: Pest megyében 115 kat. hold, Bihar megyében 250 hold. Kabán 2 kat. hold és 2200 négyszögöl. Tiszafüreden 500 négyszögöl gyümölcsös Tiszafüreden 100 100 hold, 53 hold és 25 hold fekete föld.

Kereslet

Csonthulladékot a legmagasabb napi áron veszek Vaskovits. Pacsirta u 17. Telefon: 26-94. Hivásra érte küldök. 936

Ocska vasat, fémet, gépet a legmagasabb á... veszek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94 937

Használt gramofon lemezt veszünk. Szendrő Sándor zongora, gramofon és hangszeráruraktára Batthyányi-u. 22. 339

Pontosan mérő konyhamérleget keresek megvételre. Cím: Magoss Gy. tér 21. szám. 1096

Filcet 3—5 milliméter vastagot megvételre keresek. Félméterről 5 méter hosszuságban. Lehet kevéssé használt is. Cím a kiadóhivatalban. 1311

13 méter drótkerítésnek való anyagot keresek. — Cím a kiadóban. 1481

Kifogástalan légpuskát vesz. Bethlen u. 33. 1479

Jégszállító kocsit keres megvételre a balmazujvárosi Hangya Szövetkezet. 1463

Compressort keresek festékszóráshoz tartállyal és motorral, complett, esetleg anélkül. Bánhidi, — Kossuth utca 29. sz. 1506

Rentabilis debreceni iparvállalathoz kellő biztositék mellett társat keresek. — Keddig maradok Debrecenben. Ajánlatokat „Hetvenezer" jeligére a kiadóba küldendők. 1527

1 hold földet a város alatt vagy 300 négyszögöl üres telket belsőségen keresek. Címet kérem a kiadóba leadni ármegjelöléssel. „Angora nyul" jeligére. 1528

Eleimiszer, ital

Csemege ugorka, szilva, üveges paradicsom, tökfőzeléknek üvegbe eladó Halastól 8. 1480

Butor

Minek a fényes kirakat amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, Piac u. 71. sz. 1966

Antik tálaló eladó. Baranyi utca 2., bérház, 1 ajtó. déli órákban. 1449

Kende Miklós

ingatlanforgalmi irodája
Kétmalom-utca 13.

Eladó házak: Kút utcán, Nyulason. Büdsbentmihályon piachoz közel, üzleti célra is megfelelő, három szoba, hall, melléképületekből álló szilárd, beköltözhető, — ugyanott melék utcában 1—2 szobás házak.

Eladó földek: Büdszentmihályon 60 és 5 holdas fekete, búzatermő.

Keresek megvételre: 3 szobás és nagyobb házazat — 200 holdig szántóföldeket és haszonbérleteket. 1412

Divatcikk

Finom úridivat cikket, szövetet vásároljon Kiss úridivat üzletéből, hol ruháit legutolsó divat szerint tökéletes szabással készitik el. Ferenc József út 16. Alföldi palota. 319

Lámpaernyők, hangulat lámpák készitője Tasnádi Kovács Sándor. Debrecen, Ferenc József-út 46., udvarban. 410

Retikült, divatjövet, turbánt, divatsapkát, nyakkendőt, divatkendőt, Petriktől, Ferenc József-út 25. 378

Butorozott szoba

Különbejáratú utcai bútorozott szoba kiadó. — Ágynemű nélkül. Timár 41. sz., balra, II. ajtó. 1510

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsiró és gépiró iskolájában uj tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-u. 1. 495

Helybeli és vidéki egyéneket polgári iskolára felelősséggel előkészitek és vizsgáztatok. Szappanos-utca 16. 1520

Gimnazistákat, polgáristákat eredménnyel tanit, magánvizsgára jutányosan előkészit: Pethes. — Csarepes utca 12. 1526

Magánvizsgára (polgári, gimnáziumi, érettségi) felelősséggel előkészit diplomás. Cím a kiadóban. 1516

Eladó állatok

Törzskönyvezett fajtiszta angoranyulak kaphatók Turán Angoratenyészet — Varga u. 3. 1513

Eladó szépen éneklő harci kanári madár, párhoz. Nap utca 11. szám, 3 ajtó 1497

Autó, motor, kerékpár

Villanymotor 1.2 HP 220 V-os eladó. Barkó Bihari telep Malom u. 5. 1522

Jókarban levő segédmotoros kerékpárt megvételre keresek. Szentanna u. 22. 1518

Czeglédy

ingatlanforgalmi irodája
Kálvin-tér 9. szám.
Telefon: 23-55.

A város minden részében kisebb nagyobb családi és bérházak, házhelyek, prima tanyás birtokok, kérem irodámat bizalommal felkeresni. 750

Ékszer, arany, ezüst

Aranyat, ezüstnemut, ékszereket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56. 62

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas-utca 2. 60

Egy arany gyürű eladó. Megtekinthető 3-tól 5-ig Timár utca 23. hátul az udvarban kereszlépület. 1496

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerüt javit, alakit, épit olcsón garanciával, évi szedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó utca 34, telefon: 32-31 Vidékieknek soronkivül 973

Standard világvevő rádió kifogástalan, eladó. Sarok utca 8. 1225

Szőlő, gyümölcsös

Bodán levő 544 négyszögöl, fiatal fajtiszta gyümölcsfákakl beültetett — gyümölcsös, kedvező árért eladó. Érdeklődni: Domokos Lajos u. 26. sz. Sápy. 1508

Eladó föld

Eladó prima fekete föld cca 3 hold. Mitrovics ügyvéd, telefon 37—35. 1507

Gazdasági termény

Az István malom megkezdte a gazdaközönség részére az árpa vámhántalását és a borsóvetőmag kiosztását. 1380

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépeket eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, eladad, vagy becserél vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Keresek megvételre mezőgazdaságba két ló ujánra való járgányt, hozzá szecskavágót és répavágót. Cím és árajánlatot a kiadóba küldeni. 1490

Elveszett

Egy nagy fekete kutya, mely „Tisza" névre hallgat csülörtökön elveszett. Megtalálója jutaolomban részesül Ispotály-tér 7. 1501

Péntekén délután Hatvan utca 66—70 számig, egy sötétkék jobb kezes női kesztyü. Megtaláló 5 pengő jutalomba részesül Cím Jókai utca 29. szám. Ny

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lap kiadóvállalat Rt. müintézetének körforgógépén
Igazgató: Somogyi Gábor